

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Број: 03-02-6-4031-2/24
Сарајево, 6.6.2024. године

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Парламентарна скупштина БиХ

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:		11-06-2024	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	16-1-	1147	24

Предмет: Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. године

Поштовани,

Савјет министара БиХ БиХ, на 49. сједници, одржаној 20.05.2024. године усвојио је Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину. Приликом усвајања Годишњег консолидованог извјештаја, донесен је закључак којим је Министарство финансија и трезора БиХ задужено да наведени извјештај достави Парламентарној скупштини БиХ у даљу процедуру.

Слиједом наведеног, у прилогу вам достављамо Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини ради уврштавања на дневни ред сједница оба дома Парламентарне скупштине БиХ.

С поштовањем,

МИНИСТАР
Др Срђан Делић

Прилог:

- Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину
- Извјештај о реализацији акционог плана Стратегије ПИФЦ
- Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ – Сектор за буџет
- Мишљење Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ
- Закључци Савјета министара БиХ

Доставити:

- Парламентарна скупштина БиХ
- а/а

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА
CENTRAL HARMONIZATION UNIT

ГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ
ИЗВЈЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ
ЗА 2023. ГОДИНУ

Сарајево, март 2024. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
2. ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ	4
2.1. Законодавни оквир за успостављање ЦХЈ и пројекти техничке подршке Европске уније у области интерне ревизије	4
2.2. Надлежност ЦХЈ и преглед реализације задатака ЦХЈ	6
2.3. Остале активности ЦХЈ у извјештајном периоду	14
3. ОСНОВ ЗА ПРИПРЕМУ ГОДИШЊЕГ КОНСОЛИДОВАНОГ ИЗВЈЕШТАЈА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ	15
3.1. Законодавни оквир	15
3.2. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ	16
4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИНТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ ПРЕМА ГОДИШЊИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА ЈИР ЗА 2023. ГОДИНУ	19
4.1. Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед успостављања	19
4.2. Надлежност јединица за интерну ревизију	22
4.3. Годишњи извјештаји јединица интерне ревизије	27
4.4. Преглед успостављања и развоја система интерне ревизије институција БиХ	47
4.5. Преглед примјене методологије рада и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ	52
4.6. Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ	67
5. ПРЕГЛЕД КВАЛИТЕТА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ КОЈИ ПРОВОДИ ЦХЈ	69
5.1. Сврха и основ за обављање прегледа квалитета	69
5.2. Резултати годишњег прегледа квалитета	70
5.3. Периодични преглед квалитета	81
5.4. Унапређење система интерне ревизије	82
6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ ФИНАНСИЈСКИХ КОНТРОЛА У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ ЗА ПЕРИОД 2020-2025. ГОДИНЕ У ДИЈЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ	83
6.1. Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. године и информација о њеној реализацији	83
6.2. Оперативни годишњи акциони план Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2023. годину	84
7. РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА САВЈЕТА МИНИСТАРА БиХ	85
8. ЗАКЉУЧАК	90
9. ПРЕГЛЕД ПРЕПОРУКА	91

1. УВОД

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ (у даљем тексту: ЦХЈ) обавезна је, у складу с одредбама члана 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), да припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје основне податке о систему интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), податке о активностима Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора БиХ, податке о јединицама интерне ревизије и интерним ревизорима, податке о извршеним интерним ревизијама од стране јединица за интерну ревизију институција БиХ, као и податке о реализацији препорука од стране ревидираних институција и податке о предузетим активностима на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

Систем интерне ревизије је дио система јавне интерне финансијске контроле (PIFC – *Public Internal Financial Control*) који је развила Европска комисија и који има за циљ да земљама у процесу придруживања Европској унији пружи помоћ у разумијевању и примјени добро развијених и ефективних система интерне контроле.

Систем интерне ревизије у институцијама БиХ, поред Закона о интерној ревизији институција БиХ, дефинисан је и стратешким документима и то: Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016-2018. године, коју је усвојио Савјет министара БиХ на 87. сједници одржаној 29. 12. 2016. године и Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године, коју је усвојио Савјет министара БиХ на 8. сједници одржаној 11. 6. 2020. године.

Важан сегмент система интерне ревизије у јавном сектору БиХ представља и Координациони одбор централних јединица за хармонизацију (у даљем тексту: КО ЦЈХ). Ово тијело чине руководиоци Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Централне јединице за хармонизацију Федералног министарства финансија и Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија Републике Српске.

2. ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ

2.1. Законодавни оквир за успостављање ЦХЈ и пројекти техничке подршке Европске уније у области интерне ревизије

Обавеза Босне и Херцеговине у области интерне ревизије утврђена је чланом 90. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине у дијелу под називом „Сарадња у подручју ревизије и финансијске контроле“ („Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 10/08).

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ („Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и БиХ („Службени гласник БиХ-Међународни уговори", број 10/08), Законом о министарствима и другим тијелима управе БиХ („Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16), а на основу Одлуке Савјета министара БиХ, број 113/09 („Службени гласник БиХ", бр. 44/09 и 48/18), успостављена је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ – ЦХЈ, која у складу с наведеним прописима има обавезу да успостави и развија систем унутрашње финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, а као посебан сегмент овог система да успостави систем и структуру интерне ревизије у институцијама БиХ.

Подршку увођењу и развоју јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини пружила је и Европска унија кроз реализацију пројеката техничке помоћи финансираних из средстава IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) фондова подршке Босни и Херцеговини. До сада су реализована три пројекта и то: Пројекат PIFC (*Public Internal Financial Control*¹), Пројекат SPFM (*Strengthening Public Financial Management*²) и Пројекат PIFC 3 (Унапређење јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини). Пројектом PIFC пружена је подршка институцијама БиХ у процесу увођења и развоја система интерне ревизије (у даљем тексту: ИР) и система финансијског управљања и контроле (у даљем тексту: ФУК) заснованих на добрим праксама у државама чланицама Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), као и на искуствима из других држава које испуњавају обавезе везане за процесе приступања чланству у Европској унији. Кроз пројекат SPFM пружена је подршка унапређењу везе између креирања политика и процедура планирања буџета, те јачања система јавне интерне финансијске контроле. У оквиру пројекта PIFC 3 настављене су активности из претходна два пројекта у циљу пружања додатне подршке реформи управљања јавним финансијама у процесу приступања Европској унији, кроз јачање капацитета, ажурирање методологије рада и развијање софтверских алата за провођење финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини.

Активности на реализацији пројекта ЕУ “Унапређење јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини" (PIFC 3) одвијале су се у периоду од октобра 2018. до маја

¹ Интерне финансијске контроле у јавном сектору.

² Подршка управљању јавним финансијама

2022. године. У сврху дефинисања циљева и подручја даљег развоја PIFC-а на свим нивоима власти у БиХ, у оквиру Пројекта израђен је нацрт Оквира за стратегију јавне интерне финансијске контроле за период 2020-2025. година.

Најзначајнији резултати овог Пројекта, у домену интерне ревизије у институцијама БиХ су:

- израда Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године³;
- израда новог Приручника за интерну ревизију у институцијама БиХ (ажурирана верзија)⁴, у складу с посљедњом верзијом важећих Међународних стандарда за интерну ревизију⁵;
- израда Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ⁶;
- израда Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору БиХ (PIFC апликација), која у дијелу који се односи на интерну ревизију омогућава управљање процесом планирања и вршења ревизија, евидентирање свих проведених активности и извјештавање помоћу компјутерских алата;
- одржавање обука везаних за примјену нових прописа из области интерне ревизије у институцијама БиХ, током којих је, такође, презентована и нова PIFC апликација и
- провођење пилот ревизије у једној од институција БиХ⁷ у току које је примјењена PIFC апликација (тестна верзија).

До краја фебруара 2023. године успјешно су окончане активности на отклањању петошкоћа везаних за обезбјеђење заштите података интерне ревизије у институцијама БиХ током коришћења и рада у PIFC апликацији, уз помоћ стручних служби Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, Министарства финансија и трезора БиХ и ИТ компаније која је израдила Апликацију. Примјене Модула интерне ревизије PIFC апликације у институцијама БиХ почела је 01.03.2023. године. Међутим, у извјештајном периоду (2023. година) јединице интерне ревизије у институцијама БиХ нису могле у континуитету примјењивати PIFC апликацију, јер није пружена адекватна и потпуна техничка подршка на одржавању сервера на којем је иста инсталирана. ЦХЈ је улагала додатне напоре како би изнашла адекватна рјешења на обезбјеђењу неопходне техничке (ИТ) подршке.

У периоду израде овог Извјештаја и даље је присутан проблем функционалности PIFC апликације услед недостатка меморије на серверу PIFC апликације, а који је неопходан за похрањивање и чување података и документације за ФУК и интерну ревизију у институцијама БиХ. Очекујемо да ће ускоро стручне службе Министарства финансија и трезора БиХ, на чијем серверу је инсталирана Апликација, отклонити наведену потешкоћу везану за недостатак меморије сервера, како би све јединице интерне ревизије у институцијама БиХ могле спроводити интерне ревизије уз помоћ апликативно – софтверског рјешења (PIFC апликација).

³ Усвојена на 8. сједници Савјета министара БиХ одржаној 11.06.2020. године.

⁴ Одлука о доношењу Приручника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 73/21.

⁵ Ступили на снагу 01.01.2017. године.

⁶ Одлука о доношењу Правилника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21.

⁷ Министарство иностраних послова БиХ

Наиме, PIFC апликација развијена је за потребе сва три нивоа власти у БиХ од стране експерата Пројекта ЕУ "PIFC - 3", у сврху даљег развоја ФУК-а и интерне ревизије, те обезбјеђења усклађености истих са захтјевима међународних стандарда и примјера добре праксе. PIFC апликација има за циљ да олакша и израду периодичних извјештаја, у сврху ефикаснијег извјештавања руководиоца институције о интерним контролама у институцији и ЦХЈ у изради Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије и Годишњег консолидованог извјештаја о финансијском управљању и контроли.

Оквир PIFC-а (*Public Internal Financial Control*) чине три стуба која би требало да обезбиједи довољно синергетских ефеката да би се обезбиједило разумно увјеравање да интерне контроле функционишу адекватно и ефективно, а то су:

- функционално независна и децентрализована интерна ревизија (ИР) - која има улогу да пружи помоћ руководиоцу институције вршећи преглед адекватности и ефективности интерних контрола и дајући препоруке у циљу унапређења пословања институције,
- финансијско управљање и контрола (ФУК) – које је усмјерено на јачање одговорности за остваривање циљева институције, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле у институцији и
- ЦХЈ, као засебна јединица, која развија и усмјерава процес PIFC-а.

Сваки од три нивоа власти је, кроз своју централну хармонизацијску јединицу, документе које је КО ЦЈХ одобрио, даље разрађивао и припремао документе, прилагођавајући оквирне документе својим потребама. Оваквим координисаним приступом постигнута је унифицираност у приступу прописима методолошког типа из области интерне ревизије.

2.2. Надлежност ЦХЈ и преглед реализације задатака ЦХЈ

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, овлашћена је за развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине. У складу с надлежностима дефинисаним Законом о интерној ревизији институција БиХ, ЦХЈ је до сада реализовала како слиједи:

- а) *Припрему приједлога за измјене Закона о интерној ревизији у институцијама Босне и Херцеговине, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ;*

ЦХЈ је у току 2012. године припремила нацрт Закона о измјенама Закона о интерној ревизији институција БиХ, којим су створене законске претпоставке за успостављање ефикасног и економичног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Закон је, након усвајања, објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број: 32/12. Овом допуном законског рјешења дефинисано је вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ на начин да се обезбиједи ефикасније и рационалније успостављање јединица интерне ревизије, које ће онемогућити успостављање непотребно великог броја јединица интерне ревизије, већ да се с мањим бројем јединица које ће, у складу с различитим критеријумима груписања и испуњености услова, омогућити покривеност интерном ревизијом више организационо и ресорно сродних институција, а што за резултат има и значајан материјални ефекат у смислу негомилања нерационалног броја извршилаца и трошкова који би се тако произвели. Оваквом измјеном омогућено је и успостављање једне јединице интерне ревизије која ће вршити интерну ревизију у неколико

организационо или ресорно сродних институција, у складу с принципима дефинисаним Законом.

ЦХЈ је, у складу с наведеним одредбама Закона о интерној ревизији институција БиХ, припремила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 49/12, 69/17 и 59/19. Одлука је припремљена на основу анализе испуњености дефинисаних критеријума за успостављање јединица интерне ревизије и података о годишњем буџету и финансијским плановима институција, те је истом предвиђено успостављање укупно 19 јединица интерне ревизије које ће пружати услуге интерне ревизије у 77 институција БиХ.

У 2023. години није било ових активности.

- б) *Припрему и имплементацију програма обуке и сертификаковања интерних ревизора институција Босне и Херцеговине, након усаглашавања програма обуке у Координационом одбору ЦХЈ;*

У претходном периоду извршена је обука запослених који раде на пословима интерне ревизије и финансијског управљања и контроле, у институцијама Босне и Херцеговине, Републике Српске и Федерације БиХ, кроз Пројекат PIFC, Пројекат SPFM и Пројекат PIFC 3 који су финансирани од стране ЕУ. Различити нивои обука су пружени за различите полазнике из различитих области.

ЦХЈ је донијела Програм обуке и сертификаковања интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 7/15 и 89/18), којим се дефинише начин стицања звања и сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, те обавеза даљег професионалног усавршавања интерних ревизора у складу са Стандардима интерне ревизије. У складу с овим Програмом, ЦХЈ је донијела Одлуку о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 92/15, 56/17 и 65/19) и Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 97/15), којим су детаљно дефинисани начин и поступак испуњавања захтјева континуиране едукације.

У периоду од 2016. године ЦХЈ је организовала, у складу с наведеним Програмом, у два циклуса обуке за интерне ревизоре у институцијама БиХ у сврху стицања Сертификата овлашћеног интерног ревизора. Обуке су се састојале од теоријске обуке, полагања писменог испита и практичне обуке, која се одвија кроз провођење двије интерне ревизије у институцијама БиХ под стручним надзором ментора. До краја 2023. године ЦХЈ је сертификовала укупно 39 интерних ревизора у институцијама БиХ.

У складу с прописима из области континуиране професионалне едукације (КПЕ) интерних ревизора у институцијама БиХ, ЦХЈ је и у овом извјештајном периоду организовала обуке за интерне ревизоре у институцијама БиХ на теме дефинисане Програмом обуке и сертификаковања интерних ревизора у институцијама БиХ. Одржано је укупно пет обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ, од којих је три организовала ЦХЈ, током којих су обрађене све теме предвиђене Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину, који је донијела ЦХЈ

МФТ БиХ⁸. Једну обуку из области интерне ревизије организовао је Координациони одбор ЦХЈ, а једну обуку су одржали експерти Националне академије за финансије и економију Министарства финансија Краљевине Низоземске, на основу Меморандума о разумијевању о техничкој сарадњи за период 2023 - 2026. година, потписаног између Министарства финансија и трезора БиХ и Министарства финансија Краљевине Низоземске.

У складу с наведеним прописима ЦХЈ издаје, на основу достављених захтјева, мишљење о признавању обука које организују међународне и домаће организације, као континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, како је то дефинисано Програмом и Одлуком⁹. У 2023. години ЦХЈ је запримила и обрадила укупно 96 захтјева јединица интерне ревизије за бодовање обука као континуиране професионалне едукације, на која су у предвиђеном року издата мишљења. Од укупно запримљених 96 захтјева, позитивно мишљење је издато на 91, а негативно на 5 пристиглих захтјева.

- ц) *Усвајање и имплементацију Стандарда за интерну ревизију у институцијама БиХ и Кодекса професионалне етике за интерне ревизоре, након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;*

У 2017. години ЦХЈ је припремила, на основу одлуке Координационог одбора ЦХЈ, и доставила на објаву Одлуку о усвајању Стандарда интерне ревизије у институцијама БиХ којом се регулише усвајање, објављивање и примјена Међународних стандарда за професионалну праксу интерне ревизије, који су ступили на снагу 01.01.2017. године. Наведена Одлука објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 93/17.

Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ саставни је дио методологије интерне ревизије и усаглашен је с Међународним оквиром професионалне праксе интерне ревизије¹⁰.

У априлу 2023. године ЦХЈ је позвала све три централне хармонизацијске јединице у БиХ (ЦХЈ Министарства финансија Републике Српске, Федаралног министарства финансија и Брчко Дистрикта) и све интерне ревизоре у институцијама БиХ да учествују у разматрању и креирању нових Међународних стандарда за интерну ревизију, а у вези са објављеним позивом Глобалног института интерних ревизора (*The Institute of Internal Auditors - The IIA*) за доставу повратних информација на нацрт нових Стандарда који је овај Институт објавио у марту 2023. године. Нови Међународни стандарди интерне ревизије треба да почну да се примјењују од 2025. године.

- д) *Усвајање и имплементацију радне методологије интерне ревизије, након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;*

Након усаглашавања оквирних докумената на Координационом одбору ЦХЈ, ЦХЈ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ припремила и објавила текст Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 82/11 и 30/18) и Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ ("Службени

⁸ Објављен на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ.

⁹ Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ и Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ.

¹⁰ *The International Professional Practices Framework* – издат од Глобалног института интерних ревизора (*The IIA*.)

гласник БиХ", број 82/11), као дио радне методологије за интерну ревизију у институцијама БиХ. Такође, ЦХЈ је објавила и текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 32/18).

Повељом интерне ревизије уређује се општи приступ интерне ревизије, сврха и циљ, независност, улога и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлашћења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ревизија, те се дефинише начин извјештавања и поступци у случају идентификовања индикатора преваре.

Етички кодекс је документ неопходан и прикладан за професију интерне ревизије која се заснива на повјерењу у објективно увјеравање о адекватном управљању ризицима, системима контроле и руковођењу. Етички кодекс дефинише принципе и правила понашања која су интерни ревизори обавезни поштовати и придржавати их се, што представља основ за професионално пружање услуга интерне ревизије.

У циљу стварања услова за провођење Закона и подзаконских аката, ЦХЈ је припремила и објавила текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ, којим се регулишу међусобна права и обавезе јединица интерне ревизије, које су наведеним прописима задужене за вршење функције интерне ревизије у институцијама у којима та јединица пружа услугу интерне ревизије.

У току 2019. године ЦХЈ је припремила и тестирала, у сарадњи с експертима Националне академије за економију и финансије Министарства финансија Краљевине Низоземске¹¹, Приручник за ревизију учинка за интерне ревизоре у институцијама БиХ. У припреми, изради и тестирању овог Приручника учествовали су, поред холандских експерата и ЦХЈ и интерни ревизори из шест институција БиХ¹². Одлука о доношењу Приручника објављена је у "Службеном гласнику БиХ", број 81/19, док је Приручник објављен на интернет страници ЦХЈ.

У 2021. години објављен је нови Приручник за интерну ревизију, који је усклађен с посљедњом верзијом Међународних стандарда за интерну ревизију. Израда овог Приручника реализована је у оквиру планираних активности Пројекта техничке помоћи Европске уније нашој земљи "PIFC 3", кроз сарадњу ЦХЈ и експерата Пројекта. Координациони одбор ЦХЈ је, на својој 11. сједници одржаној 29.11.2021. године, одобрио оквирни текст Приручника за интерну ревизију, на основу којег је ЦХЈ донијела Одлуку о доношењу Приручника за интерну ревизију у институцијама БиХ, која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 73/21.

У оквиру пројекта "PIFC 3" развијена је софтверска апликација за праћење, управљање и развој ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору на сва три нивоа власти у Босни и Херцеговини (PIFC апликација). Након што су окончане сигурносне и техничке провере, у јуну 2022. године PIFC апликација за институције БиХ је инсталирана на сервер Министарства финансија и трезора БиХ. У току 2022. године ЦХЈ је донијела прописе којим су дефинисани начин и услови приступа PIFC апликацији, а то су:

¹¹ На основу билатералног споразума о сарадњи закљученог између Министарства финансија Краљевине Низоземске и Министарства финансија и трезора БиХ.

¹² Именована Радна група за израду Нацрта приручника за ревизију учинка у институцијама БиХ и Тим за вршење пилот интерне ревизије учинка – рјешења ЦХЈ МФТ БиХ о именовању од 26.11.2018. и 14.05.2019. године.

Правилник о коришћењу Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 21/22) и Одлука о именовању администратора за RIFC апликацију, број: 01-1-02-2-214-1/22 од 25.08.2022. године, која је објављена на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ.

Апликација RIFC се у дијелу интерне ревизије у институцијама БиХ почела користити од 01.03.2023. године, након што су отклоњени технички проблеми који су онемогућавали задовољавајући ниво сигурности и заштите информација, постављање шифри за приступ Апликацији од стране корисника – руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а што је неопходно као предуслов за обезбјеђење повјерљивости, поузданости и безбједности података интерне ревизије, сходно Стандардима интерне ревизије. У рјешавању наведеног проблема биле су укључене, поред компаније која је израдила RIFC апликацију, и стручне ИТ службе МФТ БиХ и Генералног секретаријата Савјета министара БиХ. У периоду израде овог Извјештаја, RIFC апликација за институције БиХ није била у функцији, због недостатка меморије на серверу МФТ БиХ, на којем је ова апликација инсталирана.

Примјена RIFC апликације треба да допринесе унапређењу квалитета рада интерне ревизије кроз једнообразну примјену прописане методологије рада која је израђена у складу са Стандардима интерне ревизије.

Упоредо с израдом Приручника и софтверских рјешења, у току 2021. године ЦХЈ је заједно са експертима Пројекта припремала и методологију за провођење контроле квалитета интерне ревизије. Координациони одбор ЦХЈ је, на својој 12. сједници одржаној 13. децембра 2021. године, одобрио документ којим се уређује контрола квалитета интерне ревизије, у складу с којим је ЦХЈ донијела Одлуку о доношењу Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, која је објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21. Наведени методолошки документ пружа детаљне смјернице и упутства која ће олакшати јединицама интерне ревизије испуњавање захтјева Стандарда интерне ревизије, који налажу континуирани надзор и преиспитивање квалитета ревизорског рада у сврху унапређења услуга које пружају, а елементи истог су инкорпорирани и садржани и у RIFC апликацији.

- е) *Усвајање и имплементацију Стратегије развоја интерне ревизије у јавном сектору након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;*

Основни стратешки документ, који је на свеобухватан начин представио нови концепт управљања јавним финансијама и активности за потребе његовог развоја, била је Стратегија за провођење јавне интерне контроле у институцијама Босне и Херцеговине, коју је Савјет министара БиХ усвојио на 110. сједници одржаној 30.12.2009. године.

У току 2020. године, у оквиру Пројекта подршке ЕУ "RIFC-3", окончане су активности на изради важећег стратешког документа из области система јавних интерних финансијских контрола у институцијама БиХ, којим су утврђени правци развоја у овој области за период 2020-2025. година. Изради овог документа претходила је израда оквирног документа развоја RIFC-а у јавном сектору БиХ, који је припремљен од стране стручног тима Пројекта у току 2019. године. Координациони одбор ЦХЈ је прихватио нацрт Оквира за стратегију јавне интерне финансијске контроле за период 2020-2025,

након чега су израђене и појединачне стратегије за сваки од управних ниова власти у БиХ у складу с њиховим специфичним приоритетима и потребама. Савјет министара БиХ усвојио је, на својој 8. сједници одржаној 11. јуна 2020. године, Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. година. Полазећи од достигнутог нивоа развоја система јавних интерних финансијских контрола у институцијама БиХ, Стратегија одређује конкретне стратешке циљеве и оперативне мјере за унапређење система финансијског управљања и контроле, система интерне ревизије, те мониторинга и извјештавања у овим областима.

ЦХЈ је и за 2023. годину, као и за претходне двије године обухваћене Стратегијом, предузимала неопходне активности на реализацији задатака дефинисаних Годишњим оперативним акционим планом Стратегије. Преглед реализованих активности садржан је у прилогу овог Извјештаја.

ф) Давање сагласности на правилнике о систематизацији организација које успостављају јединице интерне ревизије у дијелу који се односи на интерну ревизију;

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, ЦХЈ је објавила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 59/19) и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 81/12 и 99/14), чиме су створени сви потребни услови за достављање приједлога правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у јединицама интерне ревизије на сагласност ЦХЈ, за институције које успостављају јединице интерне ревизије. Ова активност произашла је након објављивања наведених докумената, а који су резултат анализа које су рађене од стране ЦХЈ и разматрања материјала и приједлога достављених од експерата Пројекта RIFC за израду оптималне структуре интерне ревизије у институцијама БиХ. Овим документима дефинисано је успостављање децентрализованог модела интерне ревизије у институцијама БиХ, као и обавезе институција за успостављање јединица интерне ревизије.

У складу са Законом о интерној ревизији, ЦХЈ даје сагласност на измјене и допуне правилника о унутрашњој организацији институција, које су у обавези да успоставе јединицу интерне ревизије у складу с наведеним прописима. Сагласност на измјене правилника, закључно с 31.12.2023. године, дата је за 18 од укупно 19 институција које су то биле обавезне учинити и за једно јавно предузеће, колико је укупно и доставило захтјев ЦХЈ за издавање сагласности. ЦХЈ је у складу са својом законском обавезом размотрила све пристигле захтјеве, те на оне који нису били комплетни и усаглашени с наведеним прописима, дала одређене препоруке и сугестије прије коначне сагласности. У 2023. години ЦХЈ је запримила један захтјев за издавање сагласности на правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, а на који је, након испуњености предвиђених услова, дата сагласност.

г) Координацију рада јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и успостављање веза са државним и међународним институцијама на подручју интерне ревизије;

Тренутно су функционално успостављене јединице интерне ревизије у свих 19 институција БиХ, колико би према важећим прописима и требало да буде успостављено. Укупно 17 јединица интерне ревизије је успостављено у складу с прописима из области

интерне ревизије, док је у двије институције интерна ревизија успостављена према правилнику о унутрашњој организацији који није усклађен с релевантним прописима¹³. У току 2020. године је и једно јавно предузеће, Радио-телевизија БиХ, прибавило сагласност ЦХЈ за именовање руководиоца ЈИР и попунило и позицију интерног ревизора.

У складу са својом улогом ЦХЈ обезбјеђује усклађеност методологије и прописа из области интерне ревизије са актуелним Међународним стандардима интерне ревизије, равноправан приступ методологији и примјени прописа из области интерне ревизије свим јединицама интерне ревизије, те координира рад интерних ревизора на терену и извјештава о њиховом раду кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Подаци о раду јединица интерне ревизије и њиховим карактеристикама дати су детаљно у четвртом дијелу овог Извјештаја.

- х) *Давање сагласности на избор руководиоца Јединице за интерну ревизију и на успостављање Одбора за интерну ревизију;*

ЦХЈ је, објављивањем Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 59/19) и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 81/12 и 99/14), дефинисала критеријуме за издавање овакве врсте сагласности. ЦХЈ је, у складу с важећим прописима којима се уређује област интерне ревизије у институцијама БиХ, а на основу испуњености прописаних услова у предвиђеном року дала своје мишљење о сагласности према пристиглим захтјевима за именовање руководиоца јединице интерне ревизије. Издала је и, закључно с 31.12.2023. године, укупно 18 сагласности на избор руководиоца јединица интерне ревизије.

У току 2023. године, услед испуњености услова за пензионисање руководиоца ЈИР у двије јединице интерне ревизије¹⁴, број јединица које немају попуњену позицију руководиоца јединице интерне ревизије повећао се са четири на шест ЈИР¹⁵. У јануару 2024. године је једна, од укупно шест институција, попунила позицију Руководиоца ЈИР (Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ). Очекујемо да ће у току 2024. године и преосталих пет институција које немају попуњену позицију руководиоца ЈИР, у складу с одредбама Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, провести потребне процедуре за запошљавање руководиоца јединице интерне ревизије.

- и) *Сарадња с Канцеларијом за ревизију институција Босне и Херцеговине у циљу остваривања ефикасне и дјелотворне интерне и екстерне ревизије;*

Постоје услови за оперативну сарадњу између интерних и екстерних ревизора кроз примјену INTOSAI стандарда¹⁶ и смјерница (INTOSAI GOV), које је Координациони

¹³ Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА.

¹⁴ РЈИР Обавјештајно-безбједносна агенције и РЈИР Граничне полиције БиХ.

¹⁵ Министарство безбједности БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела, БХАНСА, Министарство одбране БиХ (од 24.05.2021. упражњена позиција руководиоца ЈИР у овом Министарству) Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ (од 01.06.2023. године упражњена позиција) и Гранична полиција БиХ (од 12.12.2023. године упражњена позиција).

¹⁶ Стандарди Међународне организације врховних ревизорских институција (ISSAI)

одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БИХ", број 38/11), а чију примјену сугерише и ЦХЈ интерним ревизорима кроз Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ. Достављањем годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, ЦХЈ је информисана да се уважавају дате сугестије кроз поштовање методологије, те да постоји оперативна сарадња између особља интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ. Руководиоци ЦХЈ и Канцеларије за ревизију институција БиХ одржавају радне састанке у циљу унапређења сарадње.

У току 2023. године ЦХЈ је, у циљу даљег развоја сарадње између функције интерне ревизије у институцијама БиХ и ревизорског особља Канцеларије за ревизију институција Босне и Херцеговине, те преноса знања и искуства у раду, организовала обуку за интерне ревизоре на којој је предавач био из Канцеларије за ревизију институција Босне и Херцеговине.

- ј) *Надзор над имплементацијом свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију;*

Надзор над примјеном регулатива за интерну ревизију ЦХЈ обезбјеђује кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а који служе као основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије. Резултативеденог годишњег прегледа квалитета ЦХЈ дати су у оквиру тачке 5. овог Извјештаја.

Саставни дио надзора који проводи ЦХЈ јесу и периодични прегледи, а које ЦХЈ проводи од 2023. године у складу са Правилником о обезбјеђењу и унапређењу квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. У извјештајном периоду ЦХЈ је провела периодични преглед у јединици интерне ревизије Граничне полиције БиХ, у складу са Планом ЦХЈ за обављања периодичног прегледа за 2023. годину.

Надзор се врши и кроз одржавање састанака ЦХЈ с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, као и кроз давање сагласности и мишљења ЦХЈ у вези са захтјевима интерне ревизије, те кроз одобравања додатака Приручнику за интерну ревизију.

У извјештајном периоду, Одсјек за развој система интерне ревизије одржао је седам састанака с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, као и неколико неформалних савјетодавних састанака, на којима су разматрани проблеми и недоумице које у свом раду имају интерни ревизори, те могућности и начини за побољшање квалитета услуга које пружа интерна ревизија, у складу с прописима у овој области и утврђеном методологијом рада.

Такође, и интерна оцјена квалитета рада интерне ревизије коју проводи руководилац ЈИР, у складу с Међународним стандардима интерне ревизије, доприноси функцији надзора над примјеном методологије и прописа на нивоу јединица интерне ревизије.

2.3. Остале активности ЦХЈ у извјештајном периоду

У току 2023. године надлежни одсјеци у ЦХЈ, за финансијско управљање и контролу и интерну ревизију, припремили су компаративну анализу о годишњим консолидованим извјештајима о финансијском управљању и контроли и интерној ревизији у институцијама БиХ са консолидованим годишњим извјештајима из предметних области земаља из региона и ентитета у БиХ. Анализа је обухватила анализу законодавног оквира којим је у земљама у окружењу и ентитетима БиХ прописана обавеза извјештавања о финансијском управљању и контроли и интерној ревизији у јавном сектору, те анализу података који су садржани у доступним извјештајима земаља у окружењу и ентитета у БиХ у односу на извјештаје које израђује ЦХЈ, а све у циљу квалитетног извјештавања за 2023. годину. Извјештајем су, поред институција БиХ, Републике Српске и Федерације БиХ, обухваћене и земље из окружења и то: Србија, Хрватска и Црна Гора.

Када је ријеч о извршеној анализи система интерне ревизије, као најзначајније из овог Извјештаја издвајамо:

- ЦХЈ МФТ БиХ у потпуности поштује одредбе Закона о интерној ревизији институција БиХ и других релевантних прописа којима је дефинисан начин извјештавања и садржај извјештаја о систему интерне ревизије у институцијама БиХ.
- Не постоје значајније разлике у садржају годишњих консолидованих извјештаја земаља из региона и ентитета у БиХ којима је обухваћена област интерне ревизије, у односу на садржај Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ. Једина разлика је у транспарентности и обухвату Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије ЦХЈ, с једне стране и сажетости оваквих извјештаја земаља у региону, са друге стране. Генерално можемо констатовати да су у ГКИ ИР у институцијама БиХ детаљније презентовани подаци који су предмет истог, у односу на земље у региону и ентитете у БиХ.
- ЦХЈ МФТ БиХ је уз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије, а на основу цјелокупне анализе система интерне ревизије у институцијама БиХ, достављала и приједлог закључака Министарству финансија и трезора БиХ и Савјету министара БиХ на усвајање, у сврху унапређења система интерне ревизије. Такође и посматране земље у региону и ентитети у БиХ поступају на овакав начин.
- Годишњи консолидовани извјештаји интерне ревизије у институцијама БиХ су јавно доступни, на интернет страници МФТ БиХ – дио о ЦХЈ. Такође и ГКИ земаља у региону и ентитета у БиХ, из области интерне ревизије, су јавно доступни, неки на интернет страницама ресорних министарстава, а неки на интернет страницама влада својих земаља.
- Предвиђено је да се, сходно стратешким документима и препорукама Делегације Европске уније, у институцијама БиХ, као и у јавном сектору Републике Српске и Федерације БиХ, извјештавање врши користећи RIFC апликацију. Од земаља у региону једино је у Србији успостављен одређени модел електронског подношења годишњих извјештаја, кроз *online* образац.
- Констатовано је да је значајан допринос унапређењу система јавних интерних финансијских контрола у институцијама БиХ засигурно имало и извјештавање Савјета министара БиХ које ЦХЈ МФТ БиХ континуирано проводи.
- У Извјештају се наводи и да је од стране Канцеларије за ревизију институција БиХ констатовано, у Извјештају о обављеној финансијској ревизији у ЦХЈ МФТ БиХ за 2022.

годину, да је "ЦХЈ МФТ БиХ у оквиру својих надлежности и релевантних прописа континуирано предузимала активности на даљем унапређењу интерне ревизије на нивоу институција БиХ", у дијелу образложења оцјене реализације препоруке дате у претходном периоду. Истакнуто је и да је Канцеларија за ревизију институција БиХ оцијенила да је "констатован напредак у смислу да се функција и улога интерне ревизије све јасније препознаје у институцијама БиХ, као дио укупног система интерних финансијских контрола јавног сектора БиХ", у Акционом плану поступања по налазима и препорукама о ревизији извршења буџета институција БиХ за 2022. годину, а у вези са једном од препорука која је дата ЦХЈ у 2021. години.

Поред активности наведених у оквиру тачке 2.2. и ове тачке Извјештаја, ЦХЈ је у складу с Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ и Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, а у сарадњи с Централном јединицом за хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије Министарства финансија Републике Српске, Централном хармонизацијском јединицом Федералног министарства финансија и струковним удружењима: Удружењем интерних ревизора у БиХ – Сарајево, Удружењем интерних ревизора из Бањалуке и Академско-струковним удружењем интерних ревизора у БиХ, вршила верификацију сертификата овлашћених интерних ревизора издатих од наведених институција и удружења. Верификацију ЦХЈ проводи на основу пристиглих захтјева носилаца сертификата, кроз процјену и провјеру у складу с дефинисаним критеријумима. Закључно с 31.12.2023. године ЦХЈ је издала укупно 462 мишљења о прихватљивости сертификата овлашћеног интерног ревизора у смислу квалификованости за обављање послова из области интерне ревизије у институцијама БиХ. Од укупног броја датих мишљења (462), у извјештајном периоду издата су 44 мишљења.

У току 2022. године ЦХЈ је обновила Меморандум о сарадњи с Удружењем интерних ревизора из Бањалуке и закључила Меморандум о сарадњи са Савезом рачуновођа и ревизора Републике Српске.

У 2023. години ЦХЈ је обновила Меморандум о сарадњи са Удружењем интерних ревизора из Сарајева и Академско-струковним удружењем интерних ревизора, те закључила Меморандум о сарадњи са Удружењем економиста – *SWOT* Бања Лука.

3. ОСНОВ ЗА ПРИПРЕМУ ГОДИШЊЕГ КОНСОЛИДОВАНОГ ИЗВЈЕШТАЈА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ

3.1. Законодавни оквир

Успостављање и развој савременог система управљања јавним расходима у институцијама БиХ представља комплексан скуп активности које су институције БиХ провеле и проводе, почевши од израде законодавног оквира, организационог структурисања и позиционирања појединих сегмената стратешког планирања, средњорочног и годишњег буџетирања, програмирања, па све до инсталирања и оперативног коришћења низа апликативних рјешења која помажу остварењу постављених циљева и у коначном, остварењу мисије сваке од институција.

Јавна интерна финансијска контрола у институцијама БиХ обухвата дио начела *acquis communautaire*, које је успоставила Европска унија, као цјеловит систем интерних финансијских контрола за добро управљање приходима, расходима, средствима и обавезама у јавном сектору, без обзира на њихов извор. Модел PIFC-а ЕУ раздваја функције и одговорности за систем финансијског управљања и контролу (енг. *Financial Management and Control*), обухватајући *ex ante* (претходну), *ongoing* (текућу) и *ex post* (накнадну) контролу и независну интерну ревизију.

На основу међународно прихваћених стандарда и најбоље праксе ЕУ, термин "интерна финансијска контрола у јавном сектору" (PIFC – *Public Internal Financial Control*) подразумијева цјелокупни, обједињени систем који успостављају владе ентитета и Савјет министара Босне и Херцеговине ради контролисања, ревизије и извјештавања о коришћењу буџетских средстава и средстава ЕУ. Циљ овог система је да осигура усклађеност законодавства и транспарентно, економично, ефикасно и ефективно управљање јавним средствима (државним фондовима и фондовима Европске уније), као и да обезбиједи њихову контролу.

Интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата све мјере за контролу јавних прихода, расхода, имовине и обавеза. Она обухвата такође и све системе интерне контроле и све процедуре у јавним институцијама, те помаже у стварању сигурности, да се јавна средства намјенски троше и да се њима постиже вриједност уложеног.

Интерна ревизија, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, као и у складу с дефиницијом из усвојених Стандарда интерне ревизије, представља независно, објективно увјеравање и консултантску активност креирану у циљу, да се дода вриједност и унаприједи пословање организације. Интерна ревизија помаже организацији, да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

Закон о интерној ревизији институција БиХ, у члану 25, прописује обавезу Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (ЦХЈ), да припреми годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. ЦХЈ је овлашћена да на основу годишњих извјештаја примљених од руководиоца јединица интерне ревизије, припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Након одобрења министра финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај се, ради упознавања с проблематиком интерне ревизије, доставља Савјету министара Босне и Херцеговине. Такође, ЦХЈ овај извјештај доставља и Парламентарној скупштини БиХ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје сажете информације о броју обављених интерних ревизија, датим препорукама, те о статусу имплементације препорука садржаних у извјештајима о интерној ревизији, а на основу извјештаја које су јединице за интерну ревизију доставиле ЦХЈ. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у институцијама БиХ сачињен је у формату који је припремила ЦХЈ.

3.2. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ

Методологију за функционисање интерне ревизије у институцијама БиХ чини скуп методолошких докумената и подзаконских аката које у наставку наводимо, заједно са краћим појашњењем истих.

- Етички кодекс / Кодекс професионалне етике интерних ревизора ("Службени гласник БиХ", број 82/11) садржи начела и правила којих су се дужни придржавати интерни ревизори, да би у обављању својих задатака били независни, објективни и поштени. Поред тога, интерни ревизори морају се непрестано усавршавати у циљу унапређења квалитета рада.
- Повеља интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 30/18) уређује општи приступ интерне ревизије, сврху и циљ, независност, улогу и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију / интерног ревизора, као и овлашћења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини, која је релевантна за обављање ревизије, те дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступке у случају идентификовања индикатора преваре.
- Приручник за интерну ревизију ("Службени гласник БиХ", број 73/21) дефинише методологију рада и обављања интерне ревизије у институцијама / буџетским корисницима, који се финансирају из буџетских средстава институција БиХ и јавним предузећима у којима је БиХ већински власник, а у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ. Приручник помаже у усвајању стручне терминологије, разумијевању и прихватању ревизорских техника које ће у свом раду примјењивати интерни ревизори у институцијама БиХ. Приручник је прилагођен пракси јавног сектора, а урађен је у складу с Међународним стандардима интерне ревизије и у складу са стеченим искуствима у оквиру пројекта ЕУ намијењених пружању техничке подршке нашој земљи у области реформе управљања јавним финансијама (Пројекат "P1FC" и Пројекат "P1FC 3").
- Приручник за ревизију учинка за интерне ревизоре у институцијама БиХ (Одлука о доношењу Приручника објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 81/19) пружа смјернице и објашњења, којима се олакшава разумијевање и примјена ревизорских процедура у процесу вршења ревизије учинка. Приручник је израђен у складу с Међународним стандардима врховних ревизорских институција, методологијом рада за интерне ревизоре у институцијама БиХ, те примјерима добре праксе земаља Европске уније и стеченим искуствима у току рада¹⁷.
- Стандарде интерне ревизије у институцијама БиХ је ЦЈХ објавила Одлуком о усвајању Стандарда интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 93/17)¹⁸. Овом Одлуком је дефинисано, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, да се вршење интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине проводи у складу с Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије објављеним од стране *The Institute of Internal Auditors*, а чију примјену је одобрио Координациони одбор ЦЈХ, својом Одлуком број: КО-12/17 од 06.12.2017. године. Стандарди представљају скуп захтјева за професионално вршење интерне ревизије и процјену ефективности учинка интерне ревизије заснованих на принципима којих су обавезни придржавати се интерни ревизори у институцијама БиХ, како је то дефинисано Законом о интерној ревизији.

¹⁷ Приручник је ЦЈХ израдила у сарадњи с експертима Националне академије за економију и финансије Министарства финансија Краљевине Низоземске и интерним ревизорима из институција БиХ, члановима радних група.

¹⁸ Прије објављивања ове Одлуке Стандарди су били објављени као саставни дио методологије рада, у Приручнику за интерну ревизију у институцијама БиХ са Стандардима интерне ревизије, "Службени гласник БиХ", број 82/11.

- Поред објављених Стандарда интерне ревизије, интерни ревизори у свом раду користе и друге прописе (правилнике, процедуре, смјернице и сл), али и друге стандарде и смјернице који су примјениви за рад интерних ревизора, као што су INTOSAI стандарди (ISSAI) и смјернице (INTOSAI GOV), а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11).
- Правилник о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁹ пружа детаљна упутства и смјернице о начину провођења интерног и екстерног оцјењивања, као обавезујућих процедура дефинисаних Стандардима интерне ревизије којим се даје потврда да је обезбјеђен квалитет услуга које пружа интерна ревизија. Правилником је дефинисан и начин провођења контроле квалитета коју проводи ЦХЈ у јединицама интерне ревизије у сврху надзора над имплементацијом релевантних прописа, за шта је одговорна према Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Поред ових докумената, објављени су и сљедећи законски и подзаконски прописи значајни за вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ:

- Закон о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине и Закон о измјенама Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, објављени у "Службеном гласнику БиХ", бр. 27/08 и 32/12,
- Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 59/19,
- Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр. 81/12 и 99/14,
- Споразум о вршењу функције интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 32/18,
- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр. 7/15 и 89/18,
- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 56/17 и 65/19,
- Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављено у "Службеном гласнику БиХ", број 97/15,
- Правилник о коришћењу Апликације за праћење, управљање и извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у институцијама БиХ, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 21/22 и
- Одлука ЦХЈ МФТ БиХ о именовању администратора за RIFC апликацију, број: 02-1-02-214-1/22 од 25.08.2022. године, објављена на интернет страници МФТ БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ.

¹⁹ Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21.

4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ИНТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ ПРЕМА ГОДИШЊИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА ЈИР ЗА 2023. ГОДИНУ

На основу годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за 2023. годину, ЦХЈ је припремила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије институција БиХ за 2023. годину. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје информације о активностима ЦХЈ, законодавном оквиру интерне ревизије у институцијама БиХ, јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ с прегледом институција из њихове надлежности, извјештајима интерне ревизије о плановима јединица интерне ревизије, ревидираним областима, датим препорукама интерне ревизије, степену реализације препорука, те поштовању Стандарда и методологије рада од стране јединица интерне ревизије. Такође, у Извјештају је дат и преглед успостављања и развоја система интерне ревизије, резултатима годишњег и периодичног прегледа квалитета, који је провела ЦХЈ, као и информације о Стратегији развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године и Оперативном годишњем акционом плану Стратегије за 2023. годину, те предузетим активностима на реализацији Закључака Савјета министара БиХ од стране јединица интерне ревизије, институција БиХ и ЦХЈ.

4.1. Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед успостављања

Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 59/19) предвиђено је успостављање јединице интерне ревизије у укупно 19 институција, сходно члану 9. Одлуке. Додатно, наведеном Одлуком дефинисано је у чл. 11. и 12. да ће Канцеларија за ревизију институција БиХ и Уставни Суд БиХ самостално оцијенити постојање потребе за успостављањем и вршењем функције интерне ревизије у складу са одредбама Закона о интерној ревизији институција БиХ. Канцеларија за ревизију институција БиХ обавијестила је ЦХЈ²⁰ да је формирала стручну комисију задужену да обавља послове интерне ревизије. Уставни Суд БиХ до периода израде овог Извјештаја није успоставио функцију интерне ревизије.

У наредној табели дат је преглед институција у којима је предвиђено успостављање интерне ревизије, њих укупно 19, а исте су сврстане у три групе, у зависности од нивоа функционалне и кадровске успостављености интерне ревизије која је уређена Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ, Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ.

Четврти дио табеле предвиђен је за јавна предузећа у којима је Босна и Херцеговина већински власник, а која су такође обавезна успоставити интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ и релевантним прописима који уређују ову област. До периода израде овог Извјештаја, једно јавно предузеће доставило је ЦХЈ предвиђену документацију о успостављању јединице интерне ревизије, а то је Радио-телевизија БиХ.

²⁰ Допис Канцеларије за ревизију институција БиХ број: 01/1-50-1081-2/22 од 16.09.2022. године

Табела бр. 1

I)	Институције у којима је ЈИР функционално и кадровски у потпуности успостављена у складу с прописима из области интерне ревизије	
1.	Парламентарна скупштина БиХ	
2.	Министарство финансија и трезора БиХ	
3.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	
4.	Министарство иностраних послова БиХ	
5.	Министарство цивилних послова БиХ	
6.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	
7.	Министарство правде БиХ	
8.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ	
10.	Државна агенција за истраге и заштиту	
11.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – IDDEEA	
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ	
13.	Суд БиХ	
II)	Институције у којима је ЈИР успостављена у складу с прописима из области ИР, али није кадровски у потпуности попуњена	
14.	Министарство одбране БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњене 3 ²¹ од предвиђене четири позиције)
15.	Министарство безбједности БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњена једна од предвиђене двије позиције) ²² .
16.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњена 1 ²³ од предвиђене двије позиције)
17.	Гранична полиција БиХ	Образложење: Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (попуњена 1 ²⁴ од предвиђене двије позиције)
III)	Институције у којима интерна ревизија није успостављена у складу с релевантним прописима	
18.	Дирекција за координацију полицијских	Образложење: Попуњена једна позиција интерног

²¹ Обавијештени смо од ЈИР МО БиХ да су у току 2023. године обустављене све претходно покренуте активности на попуњавању упражњене позиције Руководиоца ЈИР МО БиХ.

²² Попуњена је позиција интерног ревизора, док је упражњена позиција руководиоца ЈИР МБ БиХ. У периоду израде овог Извјештаја у току су активности на окончању конкурсне процедуре за попуњавање упражњене позиције Руководиоца ЈИР.

²³ Од 01.01.2024. године попуњена је позиција руководиоца ЈИР ОБА, на основу Рјешења ОБА-с о распоређивању интерне ревизорке на радно мјесто руководиоца ЈИР. Упражњена је позиција интерног ревизора. Претходни руководиоца ЈИР је престао са радом 01.06.2023. године, по основу испуњености законских услова за одлазак у пензију.

²⁴ Попуњена је позиција интерног ревизора, док је упражњена позиција руководиоца ЈИР ГП БиХ од 12.12.2023. године, услед одласка у пензију дотадашњег руководиоца ЈИР.

	тијела БиХ	ревизора према важећем правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима из области интерне ревизије.
19.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА	<u>Образложење:</u> Попуњена позиција интерног ревизора према важећем правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима из области интерне ревизије.
IV) Јавна предузећа – у потпуности успостављена ЈИР		
20.	Радио-телевизија БиХ (БХРТ)	<u>Образложење:</u> У 2020. години окончане су активности на успостављању и кадровском попуњавању ЈИР-а, у складу са релевантним прописима.

Из претходне табеле видимо да је закључно са 31.12.2023. године интерна ревизија у потпуности успостављена, у складу с важећим прописима, у тринаест институција и то: Парламентарној скупштини БиХ, Министарству финансија и трезора БиХ, Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Министарству иностраних послова БиХ, Министарству цивилних послова БиХ, Министарству спољне трговине и економских односа БиХ, Министарству правде БиХ, Министарству комуникација и транспорта БиХ, Државној агенцији за истраге и заштиту, Управи за индиректно опорезивање БиХ, Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података, Служби за заједничке послове институција БиХ и Суду БиХ.

Четири институције су успоставиле јединицу интерне ревизије у складу с важећим прописима, али нису кадровски у потпуности попунили јединицу особљем интерне ревизије, а то су: Министарство одбране БиХ, Министарство безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ и Гранична полиција БиХ. Од наведене четири институције, у три је дошло до смањења броја особља услед природног одлива, по основу испуњености услова за пензију руководица ЈИР (у МО БиХ у 2021. години, а у ОБА-и и ГП у 2023. години).

Двије институције су успоставиле интерну ревизију на основу свог важећег правилника о унутрашњој организацији, који није усклађен с прописима из области интерне ревизије, а то су: Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА. Правилник Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ је у процедури измјене.²⁵

Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА је једина институција која до периода израде овог Извјештаја није припремила и доставила ЦХЈ приједлог правилника о унутрашњој организацији, а који у дијелу који се односи на интерну ревизију су обавезни ускладити са релевантним прописима²⁶. С тим у вези подјсећамо да је обавеза

²⁵ ДКПТ обавијестила нас је (актом број: 20-07-16-4-2672-2/23 од 14.02.2024) да је 12.02.2024. године покренула процедуру поновног добијања мишљења од надлежних институција. Наиме, Министарство безбједности БиХ затражило је (актом од 29.12.2023.) од Генералног секретаријата Савјета министара БиХ да се Приједлог правилника о унутрашњој организацији ДКПТ који се односи на интерну ревизију поново уврсти на дневни ред сједнице Савјета министара БиХ. Генерални секретаријат СМ БиХ вратио је (актом од 08.01.2024.) Министарству безбједности БиХ материјал ради допуне, уз образложење да је потребно зановити достављена мишљења.

²⁶ БХАНСА је већ другу годину заредом доставила ЦХЈ исто, неодређено обавјештење "да су у току активности у вези са наведеним закључцима Савјета министара БиХ и да ће о истом благовремено обавијестити ЦХЈ" (последњи пут актом број: 1-02-16-1-5383-1/23 од 07.02.2024. године), као одговор на упит ЦХЈ о реализацији

усклађивања правилника о унутрашњој организацији БХАНСА-е, у дијелу који се односи на интерну ревизију, утврђена прописима којим се дефинише начин успостављања интерне ревизије у институцијама БиХ²⁷ и закључцима Савјета министара БиХ, са 54. сједнице одржане 28.07.2022. године и 14. сједнице одржане 07.06.2023. године.²⁸

ЦХЈ води Регистар Јединица интерне ревизије и Регистар руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора. На основу података евидентираних у наведеним регистрима, на пословима интерне ревизије у 19 јединица интерне ревизије институција БиХ и једном јавном предузећу (укупно 20 организација), колико их је успостављено на дан 31.12.2023. године, запослено је укупно 44 интерна ревизора.

Када анализирамо стање у институцијама БиХ у погледу успостављања и кадровског попуњавања јединица интерне ревизије, без јавног предузећа, потребно је нагласити да, од броја укупно успостављених јединица интерне ревизије (19), њих тринаест је у потпуности и успостављено и кадровски попуњено у складу с релевантним прописима, што у процентима износи 68% од укупно успостављених јединица. У извјештајном периоду дошло је до смањења броја особља интерне ревизије у три јединице интерне ревизије²⁹, док је попуњено упражњених пет позиција интерног ревизора у три јединице интерне ревизије³⁰, што је допринијело повећању укупног броја интерних ревизора и то за два ревизора. Према подацима из регистра које води ЦХЈ, број интерних ревизора у институцијама БиХ (без јавног предузећа БХРТ) је са 40 повећан на 42 у 19 јединица интерне ревизије, колико их има запослено у институцијама БиХ на дан 31.12.2023. године.

4.2. Надлежност јединица за интерну ревизију

Надлежност сваке од 19 јединица интерне ревизије институција БиХ, колико би их укупно требало бити и успостављено у институцијама БиХ, дефинисана је Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

Од 19 успостављених јединица интерне ревизије у институцијама БиХ (наведене у Табели бр. 1), десет јединица интерне ревизије врши функцију интерне ревизије само у једној, матичној институцији. То су јединице интерне ревизије у:

- Министарству одбране БиХ,
- Министарству иностраних послова БиХ,
- Управи за индиректно опорезивање БиХ,
- Граничној полицији БиХ,
- Државној агенцији за истраге и заштиту,
- Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ,
- Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ,
- Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ,

закључка СМ БиХ којим је БХАНСА задужена да обезбједи неопходна средства и оконча процедуре успостављања ЈИР и запошљавања интерних ревизора.

²⁷ Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 49/12, 69/17 и 59/19).

²⁸ Након запримања обавјештења о доношењу закључака Савјета министара БиХ, с наведених сједница, ЦХЈ МФТ БиХ је о истим упознала БХАНСА-у (дописи ЦХЈ МФТ БиХ од 17.10.2022. године и 11.07.2023. године).

²⁹ ЈИР ОБА, ЈИР ГП БиХ и ЈИР ДКПТ.

³⁰ ЈИР МФТ БиХ (2 ИР), ЈИР МП БиХ (2 ИР) и ЈИР МКТ БиХ (1 ИР).

- Служби за заједничке послове институција БиХ и
- Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ - БХАНСА.

Преосталих девет јединица интерне ревизије, у складу с усвојеним децентрализованим моделом успостављања и организовања система интерне ревизије у институцијама БиХ, функцију интерне ревизије врше за неколико институција у складу с Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. У наставку је дат преглед ових јединица и институција за које свака од ових јединица пружа услуге интерне ревизије, заједно са подацима у којим од институција из њихове надлежности су вршиле интерну ревизију у извјештајној години.

- *Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Парламентарној скупштини БиХ,
- Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције,
- Агенцији за заштиту личних података у БиХ,
- Канцеларији за разматрање жалби по јавним набавкама,
- Централној изборној комисији БиХ,
- Институцији омбудсмана за људска права БиХ и
- Службеном листу БиХ.

Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна.

У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу с усвојеним плановима, у Парламентарној скупштини БиХ, Агенцији за заштиту личних података БиХ, Канцеларији за разматрање жалби по јавним набавкама и Службеном листу БиХ, а започета је и једна ревизија у Централној изборној комисији БиХ. У Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ и Институцији омбудсмана за људска права БиХ проведене су накнадне ревизије у сврху праћења реализације препорука из ревизорских извјештаја издатих у претходној години. Подаци о обављеним ревизијама приказани су у табелама бр. 2, 3 и 4.

- *Централна јединица за интерну ревизију Министарства финансија и трезора БиХ* врши функцију интерне ревизије у:

- Министарству финансија и трезора БиХ,
- Предсједништву БиХ,
- Агенцији за државну службу БиХ,
- Агенцији за јавне набавке БиХ,
- Агенцији за осигурање у БиХ,
- Агенцији за статистику БиХ,
- Архиву БиХ,
- Генералном секретаријату Савјета министара БиХ,
- Дирекцији за европске интеграције БиХ,
- Дирекцији за економско планирање БиХ,
- Канцеларији координатора за реформу јавне управе,
- Меморијалном центру Сребреница – Поточари,
- Одбору државне службе за жалбе,

- Канцеларији за законодавство Савјета министара БиХ и
- Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ.

До сада су све од напријед наведених институција, осим Предсједништва БиХ, потписале Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Централном јединицом за интерну ревизију МФТ БиХ. Иако се ова Јединица више пута обраћала Предсједништву БиХ ради потписивања Споразума о вршењу функције интерне ревизије и Повеље интерне ревизије, последњи пут у јуну 2023. године, до периода израде овог Извјештаја, Предсједништво БиХ није потписало Споразум и Повељу са Централном јединицом интерне ревизије МФТ БиХ.

Овакво поступање Предсједништва БиХ довело је до изостанка потпуне покривености буџета институција БиХ³¹ функцијом интерне ревизије. Напомињемо да је и ЦХЈ у претходном периоду, у више наврата, указивала Предсједништву БиХ на улогу и значај коју има интерна ревизија у унапређењу система интерних контрола у институцијама БиХ, указујући истовремено и на неопходност поштовања модалитета успостављања интерне ревизије у институцијама БиХ, а који се заснива на принципима економичног, ефикасног и ефективног пружања услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије МФТ БиХ вршила је ревизију, у складу са усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у Министарству финансија и трезора БиХ и Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ. Такође, у извјештајном периоду проведене су и накнадне ревизије у Агенцији за статистику БиХ и Канцеларији координатора за реформу јавне управе, у сврху праћења реализације препорука из ревизорских извјештаја сачињених у претходном периоду. Детаљи о институцијама у којим је у извјештајном периоду вршена ревизија, као и о обављеним интерним ревизијама приказани су у табеларним прегледима (табела бр. 2, 3. и 4).

- *Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству за људска права и избјеглице БиХ,
- Институту за нестала лица БиХ и
- Фонду за повратак БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице БиХ је потписала Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама из своје надлежности.

У извјештајном периоду ова Јединица обављала је интерну ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Институту за нестала лица БиХ и Фонду за повратак БиХ, што је детаљно приказано у табелама бр. 2, 3 и 4.

- *Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству правде БиХ,
- Правобранилаштву БиХ,
- Високом судском и тужилачком савјету БиХ и
- Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ.

³¹ Буџет Предсједништва БиХ за 2023. годину износи 10.991.000КМ

Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду ова Јединица је обављала интерну ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима, у Министарству правде БиХ, Високом судском и тужилачком савјету БиХ и Заводу за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, а у Правобранилаштву БиХ је провела накнадну ревизију праћења реализације препорука. Детаљнији подаци о извршеним ревизијама приказани су у табеларним прегледима у наставку Извјештаја (табела бр. 2, 3 и 4).

– *Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству цивилних послова БиХ,
- Агенцији за антидопинг контролу БиХ,
- Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ,
- Агенцији за предшколско, основно и средње образовање у БиХ,
- Агенцији за рад и запошљавање у БиХ,
- Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ,
- Државној регулаторној агенцији за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ,
- Комисији за очување националних споменика БиХ,
- Центру за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ и
- Центру за уклањање мина у БиХ - *ВНМАС*.

Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу са одобреним стратешким и годишњим плановима, у Министарству цивилних послова БиХ, Агенцији за рад и запошљавање БиХ, Државној регулаторној агенцији за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ, Агенцији за антидопинг контролу БиХ и Комисији за очување националних споменика.

– *Јединица интерне ревизије Министарства спољне трговине и економских односа БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Министарству спољне трговине и економских односа БиХ,
- Агенцији за безбједност хране БиХ,
- Агенцији за надзор над тржиштем БиХ,
- Агенцији за промоцију страних улагања у БиХ,
- Институту за акредитовање БиХ,
- Институту за интелектуалну својину БиХ,
- Институту за метрологију БиХ,
- Институту за стандардизацију БиХ,
- Институцији омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ,
- Канцеларији за ветеринарство БиХ,
- Канцеларији за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју у БиХ,
- Комисији за концесије БиХ,

- Конкуренцијском савјету БиХ,
- Управи БиХ за заштиту здравља биља,
- Савјету за државну помоћ БиХ и
- Државној регулаторној комисији за електричну енергију.

Јединица интерне ревизије Министарства спољне трговине и економских односа БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије.

У извјештајном периоду ова Јединица вршила је ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима Јединице у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ, Државној регулаторној комисији за електричну енергију, Комисији за концесије БиХ и Савјету за државну помоћ БиХ, док су у Институцији омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ, Институту за акредитовање БиХ и Институту за интелектуалну својину БиХ проведене накнадне ревизије у сврху праћења реализације препорука датих у претходној години, што је детаљно приказано у табелама бр. 2, 3 и 4.

- *Јединица интерне ревизије Министарства комуникација и транспорта БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:
  - Министарству комуникација и транспорта БиХ,
  - Агенцији за поштански саобраћај БиХ,
  - Дирекцији за цивилно ваздухопловство БиХ,
  - Регулаторној агенцији за комуникације и
  - Регулаторном одбору жељезница БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства комуникација и транспорта БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да врши интерну ревизију.

У извјештајном периоду ова Јединица обављала је интерну ревизију, у складу с усвојеним стратешким и годишњим плановима рада, у Министарству комуникација и транспорта БиХ, Дирекцији за цивилно ваздухопловство БиХ, Регулаторној агенцији за комуникације БиХ и Агенцији за поштански саобраћај БиХ. Јединица интерне ревизије МКТ БиХ обавијестила је ЦХЈ да процеси које ревидира у Министарству комуникација и транспорта БиХ и препоруке које из истих произилазе важе и примјењују се и на Регулаторни одбор жељезница БиХ³².

- *Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:
  - Министарству безбједности БиХ,
  - Агенцији за полицијску подршку,
  - Агенцији за форензичка испитивања и вјештачења,
  - Агенцији за школовање и стручно оспособљавање кадрова и
  - Служби за послове са странцима БиХ.

³² Буџет Регулаторног одбора жељезница БиХ је дио буџета МКТ БиХ. Интерни акти МКТ БиХ и интерне процедуре везане за буџет Регулаторног одбора жељезница проводе се у МКТ БиХ. Стога, ова ЈИР наводи да у сврху избјегавања дуплирања послова интерне ревизије није оправдано, а ни сврсисходно да доноси Стратешки и Годишњи план ИР за Регулаторни одбор жељезница.

Са свим институцијама за које је надлежна да пружа услуге интерне ревизије ова Јединица је потписала Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ вршила је ревизију у Министарству безбједности БиХ, у складу с одобреним стратешким и годишњим планом рада интерне ревизије.

– *Јединица интерне ревизије Суда БиХ* надлежна је за вршење функције интерне ревизије у:

- Суду БиХ и
- Тужилаштву БиХ.

Јединица интерне ревизије Суда БиХ потписала је Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије с Тужилаштвом БиХ, док је у матичној институцији (Суд БиХ), такође, донијета Повеља интерне ревизије, како је то и предвиђено релевантним прописима.

У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије Суда БиХ вршила је ревизију, у складу с одобреним стратешким и годишњим плановима рада, у Суду БиХ и Тужилаштву БиХ.

Свака од 19 јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, као и јединица интерне ревизије у јавном предузећу Радио-телевизија БиХ, колико их је укупно успостављено, имала је обавезу да, у складу с чл. 15. и 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ, достави годишњи извјештај који је основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ. Годишњи извјештај интерне ревизије за 2023. годину доставиле су све јединице интерне ревизије. Детаљи о извршеним ревизијама дати су у табелама бр. 2, 3 и 4.

4.3. Годишњи извјештаји јединица интерне ревизије

Све јединице интерне ревизије су у складу са законским обавезама сачиниле Стратешке (трогодишње) планове интерне ревизије и на основу њих одговарајуће Годишње планове. Планови јединица интерне ревизије одобрени су од стране руководиоца институције у свим институцијама у којима су јединице, у складу с расположивим ресурсима, планирале да врше ревизију у извјештајном периоду.

У наредној табели дат је преглед јединица интерне ревизије и институција у којима је у извјештајном периоду вршена интерна ревизија, заједно с подацима о потписаним повељама интерне ревизије³³ и плановима интерне ревизије, као и планираним и реализованим интерним ревизијама.

---

³³ Подаци о свим институцијама које су потписале Повељу интерне ревизије, као и институција које нису потписале Повељу, наведени су у тачки 4.2. овог Извјештаја, док су у Табели бр. 2 наведени подаци само за институције у којима је вршена ревизија у 2023. години.

Табела бр. 2

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁴ и накнадних ³⁵ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁶ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	Подаци наведени 1.1-1.6.			7	5* ³⁷	3*	2	1	*
1.1.	Парламентарна скупштина БиХ	Да	Да	Да	1	-	-	-	1	³⁸
1.2.	Агенција за заштиту личних података БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
1.3.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
1.4.	Службени лист БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
1.5.	Централна изборна комисија БиХ	Да	Да	Да	1	*	*	-	-	*
1.6.	*У извјештајном периоду ЈИР ПС БиХ провела је накнадне ревизије у сврху праћења реализације препорука из ревизорских извјештаја сачињених у претходном периоду у: Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ и Институцији омбудсмана за људска права							2	-	
2.	Централна јединица за интерну ревизију МФТ БиХ – ЈИР МФТ БиХ	Подаци наведени 2.1-2.3.			5	5	2	3	-	100%
2.1.	Министарство финансија и трезора БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	-
2.2.	ЦХЈ МФТ БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	-
2.3.	*У извјештајном периоду ЈИР МФТ БиХ провела је накнадне ревизије у сврху праћења реализације препорука из ревизорских извјештаја сачињених у претходном периоду у: Агенцији за статистику БиХ и Канцеларији координатора за реформу јавне управе.							2	-	

³⁴ Под "редовним интерним ревизијама" подразумијева се пружање независног, објективног увјеравања (што укључује објективан преглед и оцјену доказа од стране интерне ревизије ради обезбјеђења мишљења и закључака о предмету ревизије) и савјетодавних услуга, које су планиране Стратешким и Годишњим плановима интерне ревизије одобреним од руководиоца институције.

³⁵ "Накнадне интерне ревизије" проводе се, у складу с релевантним прописима и одобреним плановима интерне ревизије, у одређеном периоду након извршене редовне ревизије у сврху утврђивања да ли су реализоване препоруке из ревизорских извјештаја.

³⁶ Ревизије покренуте на захтјев руководиоца институције.

³⁷ Започета је и једна ревизија у Централној изборној комисији БиХ, а иста ће бити окончана у 2024. години.

³⁸ Редовна ревизија у ПС БиХ није проведена, јер је извршена *ad hoc* ревизија која се односила на исту област "Јавне набавке", те су у *ad hoc* ревизији дате препоруке за планирану ИР процеса јавних набавки.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁴ и накнадних ³⁵ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁶ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	Подаци наведени 3.1-3.3.			9	9	4	5	-	100%
3.1.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	5	5	2	3	-	100%
3.2.	Институт за нестала лица БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
3.3.	Фонд за повратак БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	11	11 ³⁹	9	2	-	100%
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	Подаци наведени 5.1- 5.5.			7	7	5	2	-	100%
5.1.	Министарство цивилних послова БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
5.2.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
5.3.	Агенција за рад и запошљавање БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
5.4.	Агенција за антидопинг контролу БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
5.5.	Комисија за очување националних споменика БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	Подаци наведени 6.1-6.7.			7	7	4	3	-	100%
6.1.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.2.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.3.	Савјет за државну помоћ БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
6.4.	Комисија за концесије БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	1	-	100%
6.5.	Институција омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
6.6.	Институт за акредитовање БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%

³⁹ ЈИР МИП БиХ обавила је, поред 9 ревизорских ангажмана предвиђених Годишњим планом, и 2 савјетодавне услуге интерне ревизије.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁴ и накнадних ³⁵ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁶ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
6.7.	Институт за интелектуалну својину БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
7.	ЈИР Министарства правде БиХ	Подаци наведени 7.1-7.4.			5	5	3	2	-	100%
7.1.	Министарство правде БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
7.2.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ	Да	Да	Да	2	2	1	1	-	100%
7.3.	Завод за извршење кривичних санкција, пртвора и других мјера БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
7.4.	Правобранилаштво БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
8.	ЈИР Министарства комуникација и транспорта	Подаци наведени 8.1-8.4.			4	4	2	2	-	100%
8.1.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
8.2.	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
8.3.	Регулаторна агенција за комуникације БиХ	Да	Да	Да	1	1	-	1	-	100%
8.4.	Агенција за поштански саобраћај БиХ	Да	Да	Да	1	1	1	-	-	100%
Напомена: ЈИР МКТ БиХ обавијестила је да процеси које ревидира у МКТ БиХ и препоруке које из истих произилазе важе и примјењују се и на Регулаторни одбор жељезница БиХ. ⁴⁰										
9.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	8	8	4	4	-	100%
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту – СИПА	Да	Да	Да	5	5	4	1	-	100%
11.	ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	Да	Да	Да	6	6	3	3	-	100%

⁴⁰ ЈИР МКТ БиХ обавијестила је ЦХЈ да, са становишта избјегавања дулирања послова интерне ревизије, сматра да није ни оправдано, а ни сврсисходно да доноси Стратешки и Годишњи план ИР за Регулаторни одбор жељезница, јер је буџет Регулаторног одбора жељезница БиХ дио буџета МКТ БиХ, а интерни акти МКТ БиХ и интерне процедуре везане за буџет Регулаторног одбора жељезница проводе се и примјењују у МКТ БиХ.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁴ и накнадних ³⁵ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁶ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
12.	ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	10	8	3 ⁴¹	5+1 ⁴²	1	80 ⁴³ %
13.	ЈИР Суда БиХ	Подаци наведени 13.1-13.2.			8	8	4	4	1	100%
13.1	Суд БиХ	Да	Да	Да	4	4	2	2	-	100%
13.2	Тужилаштво БиХ	Да	Да	Да	4	4	2	2	1	100%
14.	ЈИР Министарства одбране БиХ	Да	Да	Да	10	10	4	6	-	100%
15.	ЈИР Министарства безбједности БиХ	Да	Да	Да	3	1	1	-	-	33,3%
16.	ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ	Да	Да	Да	4	4	4	-	-	100%
17.	ЈИР Граничне полиције БиХ	Да	Да	Да	4	4	3	1	-	100%
18.	ЈИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	Да	Да	Да	4	4	1	3	1	100%
19.	ИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА	Да	Да	Да	6	4	3	1	1	66,7%
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	Да	Да	Да	6	6	4	2	-	100%
Укупно у 2023. години							70	52	5	-
							127 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2022. години							61	76	1	-
							138 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			

⁴¹ У 2023. години ЈИР СЗП БиХ започела је и још једну планирану редовну ревизију, а иста ће бити окончана у 2024. години.

⁴² ЈИР СЗП реализовала је и накнадну ревизију у сврху утврђивања степена реализације препорука датих у *ad hoc* ревизији, која је у 2023. години покренута на захтјев руководиоца институције.

⁴³ Услед комплексности и обимности послова везаних за *ad hoc* ревизију и редовне ревизије, ЈИР СЗП није успјела реализовати једну планирану накнадну ревизију и окончати започету редовну ревизију "Подршка институцијама БиХ у Мостару" (која је преостала из ГП ИР). Иста ће бити окончана у 2024. години.

Р. бр.	ЈИР / институције које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР	Планиран број редовних ³⁴ и накнадних ³⁵ ревизија у ГП ИР	Реализован број редовних и накнадних ревизија из ГП	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број <i>ad hoc</i> ³⁶ ИР	% извршења редовних и накнадних ревизија из ГП ИР (Колона (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Укупно у 2021. години							74	56	3	-
							133 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2020. години							50	47	3	-
							100 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			
Укупно у 2019. години							44	53	5	-
							102 (редовне + накнадне + <i>ad hoc</i> ревизије)			

Из претходне табеле уочава се да је у 2023. години 20 јединица интерне ревизије за извјештајни период сачинило укупно 127 ревизорских извјештаја. Од броја укупно извршених ревизија (127), 75 извјештаја се односи на ревизије у којима су ревизори, на основу ревизорских налаза, дали стручно ревизорско мишљење о ревидираним подручјима (70 редовних ревизија и 5 *ad hoc* ревизија), док се нешто мало мање од половине ревизорских извјештаја (52) односи на накнадне прегледе кроз које је праћена примјена препорука датих у ранијим извјештајима.

Најмање интерних ревизија извршила је Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ, а што значајно утиче на просјек броја обављених интерних ревизија у институцијама БиХ у 2023. годину, односно на његово умањење. Ова ЈИР обавила је само једну интерну ревизију, а што је далеко испод сваког просјека обављених ревизија по ЈИР (6,35 интерних ревизија по ЈИР у 2023. години).

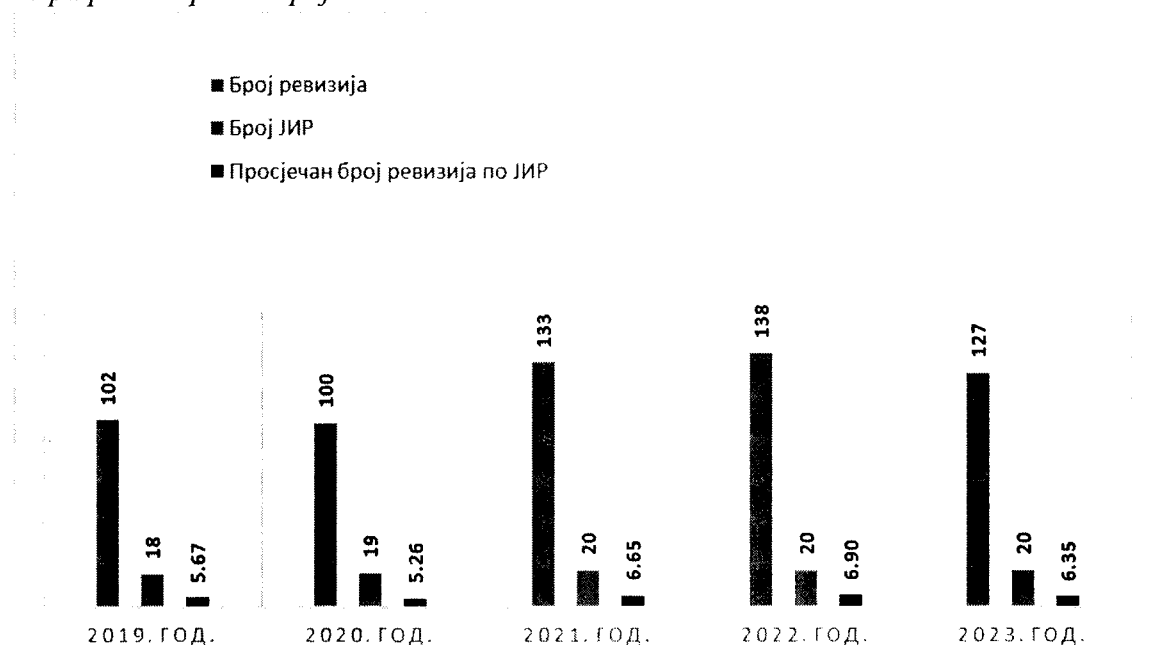
У сврху праћења учинка и ефикасности јединица интерне ревизије, у претходној табели наведени су и подаци о броју укупно проведених ревизија из претходна четири годишња консолидована извјештаја које је сачинила ЦХЈ. У наставку наводимо укупан број извршених ревизија по годинама, заједно с подацима о укупном броју успостављених јединица интерне ревизије за предметну годину и врсти ревизија:

- У 2023. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 127 ревизорских извјештаја, од којих је 70 редовних ревизија, пет *ad hoc* ревизија и 52 накнадне ревизије;
- У 2022. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 138 ревизорских извјештаја, од којих је 61 редовна ревизије, једна *ad hoc* ревизија и 76 накнадних ревизија;

- У 2021. години 20 јединица интерне ревизије сачинило је укупно 133 ревизорска извјештаја, од којих су 74 редовне ревизије, три *ad hoc* ревизије и 56 накнадних ревизија;
- У 2020. години 19 јединица интерне ревизије извршило је укупно 100 ревизија, од којих је 50 редовних, три *ad hoc* и 47 накнадних ревизија;
- У 2019. години 18 јединица интерне ревизије извршило је укупно 102 ревизије, од којих су 44 редовне, пет *ad hoc* и 53 накнадне ревизије;

Наредни графички приказ даје преглед на годишњем нивоу укупног броја извршених ревизија, броја успостављених јединица интерне ревизије и просјечног броја извршених ревизија по јединици интерне ревизије, за период 2019 – 2023. година.

Графички приказ број 1.

Из претходног графика уочава се да је у посматраном петогодишњем периоду најмање извршено ревизија у 2020. години, када је просјечан број извршених ревизија по јединици интерне ревизије (ЈИР) износио 5,26 ревизија. Важно је напоменути да смо 2020. године били суочени са измијењеним режимом рада, услед епидемије корона вируса, што се засигурно одразило и на број реализованих ревизија у институцијама БиХ.

Оно што је посебно важно истаћи јесте да је у последње три извјештајне године (2021, 2022. и 2023. година) евидентно повећање просјечног броја ревизија по ЈИР у односу на 2020. годину, за око једну ревизију. Наиме, са 5,26 колико је износио просјечан број ревизија по ЈИР у 2020. години, дошло је до повећања које се креће у распону 6,35 – 6,9 ревизија по ЈИР, односно у 2021. години је 20 ЈИР реализовало у просјеку по 6,65 ревизија, у 2022. години тај број је износио 6,9 ревизија по ЈИР, а у 2023. години износи 6,35 ревизија по ЈИР.

Просјечан број извршених ревизија, посматрано по јединици интерне ревизије, за наведени петогодишњи период износи 6,19 ревизија по ЈИР (600 ревизија / 97 ЈИР; збирни подаци за пет година).

Када се изврши упоредна анализа података о укупном броју извршених ревизија и врстама ревизија (подаци наведени у табели број 2) за последње двије извјештајне године (2022. и 2023. годину), у којим је исти број успостављених јединица интерне ревизије (20), може се констатовати да је у 2023. години дошло до смањења укупног броја извршених ревизија у односу на претходну годину и то за 7,9% (са 138 на 127 интерних ревизија), али је дошло до повећања броја редовних ревизија за око 15% (за 9 ревизија, са 61 ревизију колико је реализовано у 2022. години дошло је до повећања на 70 ревизија проведених у 2023. години.

Повећање броја редовних ревизорских ангажмана је значајан податак који указује да су јединице интерне ревизије планирале да ревидирају већи број подручја и области пословања у односу на претходну годину (2022. годину). Наиме, као и у свакој професији очекује се да и интерна ревизија, упоредо с развојем знања, вјештина и искуства особља, унапређује сегмент планирања и организације рада, а што доприноси већој ефикасности у раду и у коначници повећању броја обављених ревизија и датих препорука, као крајњем резултату рада интерне ревизије.

Регистар повеља интерне ревизије у којем је евидентирано, закључно са 31.12.2023. године, укупно 76 повеља, такође води ЦХЈ, што показује да је 19 јединица интерне ревизије потписало са 76 институција БиХ документ којим су руководиоци ових институција упознати с начином рада интерне ревизије, задацима и овлашћењима интерних ревизора, у складу с релевантним прописима. Такође, јединица интерне ревизије у јавном предузећу Радио-телевизији БиХ донијела је у протеклом периоду Повељу интерне ревизије, која је усклађена с текстом Повеље ЦХЈ, те тиме укупан број потписаних повеља у Регистру који води ЦХЈ износи 77.

Подаци по институцијама о броју сачињених извјештаја интерне ревизије и датим препорукама, те подручјима ревидирања у извјештајном периоду, заједно с подацима о броју интерних ревизора у надлежној јединици интерне ревизије дати су у табели број 3.

Табела бр. 3.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ЈИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ЈИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
1.1.	Парламентарна скупштина БиХ – ЈИР ПС БиХ	2	1 <i>ad hoc</i> ревизија	8 преорука	- Набавка и имплементација програма за електронски ток докумената;
1.2.	Агенција за заштиту личних података – ЈИР ПС БиХ		1 редовна ревизија	6 преорука	- Јавне набавке;
1.3.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама – ЈИР ПС БиХ		1 редовна ревизија	8 преорука	- Јавне набавке;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ЈИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
1.4.	Службени лист БиХ ЈИР ПС БиХ		1 редовна ревизија	10 препорука	- Плате и накнаде плата;
1.5.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције – ЈИР ПС БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
1.6.	Институција омбудсмана за људска права – ЈИР ПС БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
2.1.	Министарство финансија и трезора БиХ – ЈИР МФТ БиХ	4 ⁴⁴	2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	6 препорука	- Извршење буџета дефинисаног Стратегијом унапређења управљања јавним финансијама; - Накнадна ревизија;
2.2.	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ – ЈИР МФТ БиХ		1 редовна ревизија	5 препорука	- Оцјена развоја финансијског управљања и контроле;
2.3.	Канцеларија координатора за реформу јавне управе – ЈИР МФТ БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
2.4.	Агенција за статистику БиХ – ЈИР МФТ БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
3.1.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ – ЈИР МЉП БиХ	2	5 (2 редовне и 3 накнадне ревизије)	9 препорука	- Планирање програмских активности; - Коришћење средстава репрезентације; - Накнадне ревизије;
3.2.	Институт за нестала лица БиХ – ЈИР МЉП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна)	10 препорука	- Попис сталних средстава; - Накнадна ревизија;
3.3.	Фонд за повратак БиХ – ЈИР МЉП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	4 препоруке	- Попис сталних средстава; - Накнадна ревизија;
4.	Министарство иностраних послова БиХ – ЈИР МИП БиХ	3	11+* (9 редовних, 2 накнадне ревизије и *2 савјетодавне услуге)	29 препорука	- Наплата прихода и потраживања; - Наплата прихода од конзуларних такси и плана расхода ДКП – извршење у више амбасада; - Посредовање у процедури пријема и престанка држављанства; - Извршење финансијских обавеза за

⁴⁴ У првој половини 2023. године ЈИР МФТ БиХ је имала попуњене укупно 2 од 4 систематизоване позиције. У периоду јун – август 2023. године попуњене су двије упражњене позиције интерног ревизора.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
					чланарине БиХ у међународним организацијама и институцијама; - Набавка робе, услуга и радова; - Управљање закупима простора за смјештај ДКП и шефова ДКП-а БиХ; - Накнадне ревизије; - *Савјетодавне услуге интерне ревизије;
5.1.	Министарство цивилних послова БиХ – ЈИР МЦП БиХ	3	2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	10 преорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;
5.2.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 редовна ревизија	15 преорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета;
5.3.	Агенција за рад и запошљавање БиХ – ЈИР МЦП БиХ		2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	9 преорука	- Планирање и праћење извршења буџета; - Накнадна ревизија;
5.4.	Агенција за антидопинг контролу БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 редовна ревизија	7 преорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета;
5.5.	Комисија за очување националних споменика БиХ – ЈИР МЦП БиХ		1 редовна ревизија	8 преорука	- Сачињавање и праћење извршења буџета;
6.1.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ	3	1 редовна ревизија	2 преоруке	- Финансијско управљање и контрола;
6.2.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију – ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	4 преоруке	- Финансијско управљање и контрола;
6.3.	Комисија за концесије БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	4 Препоруке	- Управљање људским ресурсима;
6.4.	Савјет за државну помоћ БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 редовна ревизија	4 преоруке	- Стратешко планирање;
6.5.	Институт за интелектуалну својину БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ЈИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ЈИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
6.6.	Институт за акредитовање БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ	3 ⁴⁵	1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
6.7.	Институција омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ – ЈИР МСТЕО БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
7.1.	Министарство правде БиХ – ЈИР МП БиХ		1 редовна ревизија	10 преорука	- Обрачун и исплата плата и накнада;
7.2.	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ – ЈИР МП БиХ		1 редовна ревизија	9 преорука	- Планирање и извршење буџета;
7.3.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ – ЈИР МП БиХ	3 ⁴⁵	2 (1 редовна и 1 накнадна ревизија)	3 преоруке	- Финансијско управљање и контрола;
7.4.	Правобранилаштво БиХ – ЈИР МП БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
8.1.	Министарство комуникација и транспорта БиХ – ЈИР МКТ БиХ	2 ⁴⁶	1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
8.2.	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ – ЈИР МКТ БиХ		1 редовна ревизија	4 преорука	- Електронско благајничко пословање;
8.3.	Регулаторна агенција за комуникације БиХ - ЈИР МКТ БиХ		1 накнадна ревизија	-	- Накнадна ревизија;
8.4.	Агенција за поштански саобраћај БиХ - ЈИР МКТ БиХ		1 редовна ревизија	8 преорука	- Електронско благајничко пословање;
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ - ЈИР УИО БиХ	4	8 (4 редовне и 4 накнадне ревизије)	60 преорука	- Развој система ФУК-а у УИО; - Ефикасност извјештавања о раду; - Ефикасност покретања и окончања прекршајних поступака у оквиру регистрације пореских обвезника; - Ефикасност поступка регистрације

⁴⁵ У периоду до 31.10.2023. године ЈИР МП БиХ је имала попуњену позицију РЈИР и једног интерног ревизора, а од 01.11.2023. године је попуњена и друга позиција интерног ревизора у овој ЈИР, те је тиме ЈИР МП БиХ комплетно попуњена у складу са систематизованим бројем извршилаца.

⁴⁶ У периоду до 01.08.2023. године ЈИР МКТ БиХ је имала попуњену само позицију Руководиоца ЈИР. Од 01.08.2023. године попуњена је и упражњена позиција интерног ревизора.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
					обвезника индиректних пореза; - Накнадне ревизије;
10.	Државна агенција за истраге и заштиту – ЈИР СИПА БиХ	2	5 (4 редовне и 1 накнадна ревизија)	18 препука	- Јавне набавке – директни споразуми; - ЈН – конкурентски споразуми; - ЈН – ограничени поступак; - ЈН – отворени поступак; - Накнадна ревизија;
11.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – ЈИР IDDEEA	2	6 (3 редовне и 3 накнадне ревизије)	18 препука	- Администрација система и апликација/усаглашеност са Правилником о техничкој администрацији; - Евидентирање, праћење и рефундирање прихода; - Одржавање опреме; - Накнадне ревизије;
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ – ЈИР СЗП БиХ	2	10 (3 редовне, 5 накнадних и <i>ad hoc</i> редовна и накнадна ревизија)	65 препука	- Угоститељство СЗП; - Стимулације запослених; - Управљање оквирним споразумима и уговорима у јавним набавкама; - Јавна набавка грађевинско занатских радова; - Накнадне ревизије;
13.1.	Суд БиХ – ЈИР Суда БиХ	2	4 (2 редовне и 2 накнадне ревизије)	10 препука	- Евидентирање и наплата прихода од новчаних казни; - ФУК; - Накнадне ревизије;
13.2.	Тужилаштво БиХ – ЈИР Суда БиХ		5 (2 редовне, 2 накнадне и 1 <i>ad hoc</i> ревизија)	14 препука	- Службена путовања; - Планирање и извршење буџета; - Обрачун и исплата накнада за прековрмени рад и рад у нерадне дане; - Накнадне ревизије;
14.	Министарство одбране БиХ – ЈИР МО БиХ	3	10 (4 редовне и 6 накнадних ревизија)	17 препука	- Пријем и евидентирање материјалних средстава из донација у МО БиХ; - Израда плана набавки роба, услуга и радова за потребе МО и ОС; - Планирање набавке и располагања средствима и опремом противпожарне заштите; - Искњижавање из старог књиговодственог програма МС; - Накнадне ревизије;
15.	Министарство безбједности БиХ - ЈИР МБ БиХ	1	1 редовна ревизија	6 препука	- Електронско благајничко пословање;

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број особља ЈИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука ИР	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
16.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ – ЈИР ОБА БиХ	1 ⁴⁷	4 редовне ревизије	-	- Основна средства; - Јавне набавке; - Накнаде трошкова запослених; - Боловање запослених;
17.	Гранична полиција БиХ – ЈИР ГП БиХ	1 ⁴⁸	4 (3 редовне и 1 накнадна ревизија)	12 препорука	- Планирање и извршење буџета; - Јавне набавке; - Приходи од продаје сталних средстава и прекршајних налога; - Накнадна ревизија;
18.	Дирекција за координацију полицијских тијела – ЈИР ДКПТ БиХ	1 ⁴⁹	5 (1 редовна, 3 накнадне и 1 <i>ad hoc</i> ревизија)	17 препорука	- Исплата стимулација и накнада за рад у комисијама; - Рјешења о престанку радног односа због испуњености услова за одлазак у пензију и исплаћених отпремнина; - Накнадне ревизије;
19.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби - ЈИР БХАНСА	1	5 (3 редовне, 1 накнадна и 1 <i>ad hoc</i> ревизија)	9 препорука	- Провођење царинских поступака; - Попис имовине и обавеза; - Зракопловно информисање-ARU ACU II; - Јавне набавке; - Накнадна ревизија;
20.	Радио-телевизија БиХ – ЈИР БХРТ	2	6 (4 редовне и 2 накнадне ревизије)	43 препоруке	- Канцеларијско пословање; - ФУК; - Обрачун, евиденција и исплата плата; - Обрачун, евиденција и исплата путних налога; - Накнадне ревизије;
Укупно у 2023. години		44	127*	481	-
Укупно у 2022. години		42 ⁵⁰	138**	348	-
Укупно у 2021. години		41 ⁵¹	133***	457	-
Укупно у 2020. години		40	100****	302	-
Укупно у 2019. години		36	102*****	308	-

Напомена:

*Збир од 127 интерних ревизија чини 70 редовних, 52 накнадне и пет *ad hoc* ревизије.

**Збир од 138 интерних ревизија чини 61 редовна, 76 накнадних и једна *ad hoc* интерна ревизија.

***Збир од 133 интерне ревизије чини 74 редовних, 56 накнадних и три *ad hoc* интерне ревизије.

****Збир од 100 ревизија чини 50 редовних, 47 накнадних и три *ad hoc* интерне ревизије.

*****Збир од 102 ревизије чини 44 редовне, 53 накнадне и пет *ad hoc* интерних ревизија.

⁴⁷ До 31.05.2023. године ЈИР ОБА БиХ је имала попуњене обје систематизацијом предвиђене позиције (руководилац ЈИР и интерни ревизор). Дана 31.05.2023. године престао је радни однос руководиоцу ЈИР по основу испуњености законских услова за одлазак у пензију.

⁴⁸ У извјештајном периоду су били смањени капацитети ЈИР ГП, услед породичног одустава ревизорке. Руководилац ЈИР је радио до 12. децембра 2023. године, када му је престао радни однос по основу испуњености законских услова за одлазак у пензију.

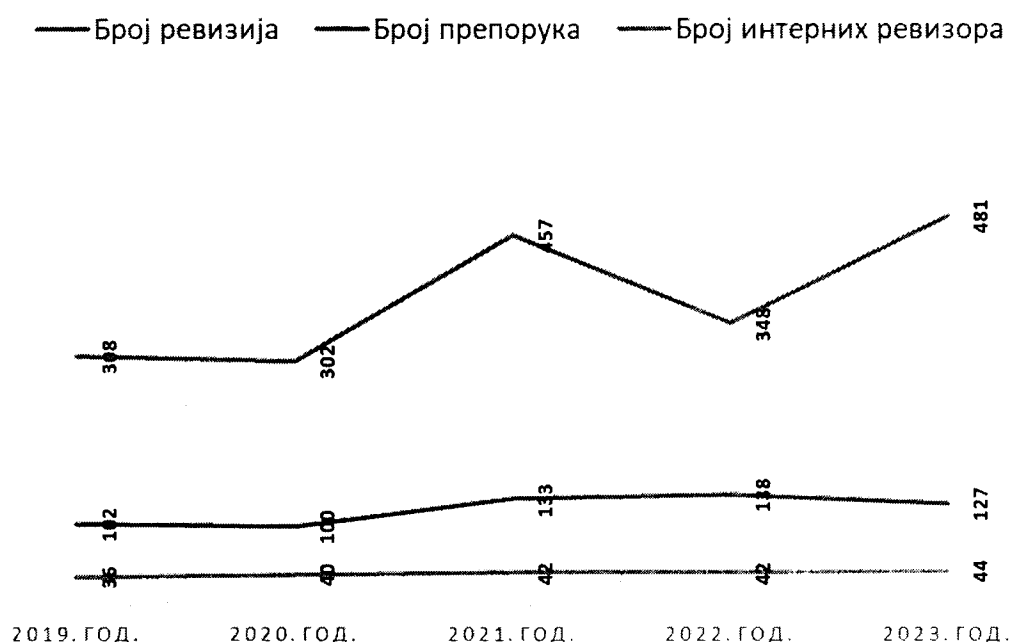
⁴⁹ У ДКПТ су до 30.06.2023. године попуњене биле двије позиције интерног ревизора. Једна ревизорка је интерно премјештена (својевољан премјештај) на друго радно мјесто у Дирекцији, те је од наведеног датума попуњена укупно једна позиција интерног ревизора.

⁵⁰ Односи се на број особља на дан 31.12.2022. године и није укључено особље коме је престао радни однос у току године (једном интерном ревизору у МФТ БиХ престао је радни однос 17.10.2022)

⁵¹ У овај број (41) није укључен интерни ревизор ЈИР МКТ БиХ коме је престао радни однос у ЈИР 12.09.2021. г.

У претходној табели, поред детаљних података о извршеним ревизијама (број и врста ревизија, подручје ревидирања, број препорука) у извјештајном периоду за сваку од јединица интерне ревизије, садржани су и збирни подаци, за све јединице интерне ревизије на годишњем нивоу, за претходни петогодишњи период о: извршеним ревизијама, датим препорукама и интерним ревизорима. Наведени збирни подаци (за све ЈИР, по годинама) приказани су и у сљедећем графичком приказу.

Графички приказ број 2.

Из претходног графичког приказа уочавају се значајне осцилације у броју укупно датих препорука по годинама, а исто се креће у распону од 302 (у 2020. години) до 481 препорука (у 2023. години). Важно је истаћи да до разлике у броју датих препорука по годинама долази из разлога што је различит број provedених редовних и *ad hoc* ревизорских ангажмана, у којима су на основу утврђених налаза дате препоруке за отклањањем уочених слабости. Према подацима који су доступни у последњој рубрици табеле бр. 3, видљиво је да је у 2023. години реализовано укупно 75 ревизорских ангажмана (70 редовних и 5 *ad hoc* ревизија), што је за 22 ревизије више у односу на 2020. годину, када су реализована укупно 53 ревизорска ангажмана (50 редовних и 3 *ad hoc* ревизије).

Додатно, важно је и напоменути да је у посматраном петогодишњем периоду било и разлике у броју успостављених јединица интерне ревизије. Наиме, у 2019. години било је успостављено укупно 18 јединица интерне ревизије, а 2020. године је тај број повећан за једну јединицу (укупно их је било 19). Последње три године функцију интерне ревизије, у складу са Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ, врши укупно 20 јединица интерне ревизије (19 ЈИР успостављених у институцијама БиХ и једна у јавном предузећу).

На осцилације у броју планираних и реализованих ревизија по годинама, значајан утицај има и флукуација запослених у јединицама интерне ревизије, која је била евидентна у посматраном петогодишњем периоду. Наиме, према подацима из регистара јединица интерне ревизије и интерних ревизора које води ЦХЈ, у протеклих пет година за 11 запослених је престао радни однос, док је 19 новозапослених у јединицама интерне ревизије (односи се на период 2019-2023. година). Из ових података уочава се и да је дошло до очекиваног пораста броја ревизора, са 36 ревизора у 2019. години, број ревизора је повећан на 44 у 2023. години, што представља укупно повећање у петогодишњем периоду за осам ревизора или у процентима за 22%.

У 127 извјештаја интерне ревизије сачињених у току 2023. године, од којих је 70 редовних и 5 *ad hoc* ревизија, дато је укупно 481 препорука од стране 20 јединица интерне ревизије, колико их је укупно и успостављено закључно са 31.12.2023. године. Генерално, највећи број препорука које су интерни ревизори у својим извјештајима у 2023. години дали односи се на препоруке у вези са:

- процесом јавних набавки и реализацијом уговора на основу јавних набавки,
- планирањем и извршењем буџета,
- унапређењем процеса финансијског управљања и контроле и
- областима везаним за специфичности пословања институција.

У наредној табели дат је преглед препорука по институцијама за претходне двије године (2022. и 2023. годину), заједно са подацима о њиховој реализацији.

Табела бр. 4

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
1.	Парламентарна скупштина БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	8	-	-	-	-	8	-
2.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (ЈИР ПС БиХ)	2022.	10 ⁵²	2	20%	6	60%	-	1
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
3.	Агенција за заштиту личних података у БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	6	-	-	-	-	6	-
4.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама (ЈИР ПС БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	8	-	-	-	-	8	-

⁵² У извјештају о обављеној ревизији система, број: 03/16-16-8-1479-3/22 дато је 10 препорука, од којих је 9 прихваћено и за исте је утврђен статус реализације. Једна препорука није прихваћена.

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
5.	Институција омбудсмана за људска права БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2022.	6	1	17%	5	83%	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
6.	Службени лист БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	10	-	-	-	-	10	-
7.	Министарство финансија и трезора БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2022.	3	2	67%	-	-	1	-
		2023.	6	-	-	-	-	6	-
8.	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	5	-	-	-	-	5	-
9.	Агенција за статистику БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2022.	1	1	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
10.	Дирекција за економско планирање БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2022.	3	3	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
11.	Канцеларија координатора за реформу јавне управе (ЈИР МФТ БиХ)	2022.	2	2	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
12.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2022.	18	5	28%	4	22%	2	7
		2023.	9	4	44%	1	11%	-	4
13.	Фонд за повратак БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2022.	2	2	100%	-	-	-	-
		2023.	4	3	75%	-	-	1	-
14.	Институт за нестала лица БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2022.	4	3	75%	1	25%	-	-
		2023.	10	2	20%	-	-	8	-
15.	Министарство иностраних послова БиХ (ЈИР МИП БиХ)	2022.	48	15	31%	20	41%	-	13
		2023.	29	5	17%	11	38%	8	5
16.	Министарство цивилних послова БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2022.	5	2	40%	-	-	-	3
		2023.	10	2	20%	8	80%	-	-
17.	Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	15	-	-	-	-	15	-
18.	Агенција за рад и запошљавање БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	9	6	67%	2	22%	-	1

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
19.	Агенција за антидопинг контролу БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	7	-	-	-	-	7	-
20.	Комисија за очување националних споменика БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	8	-	-	-	-	8	-
21.	Институција омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	4	4	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
22.	Институт за акредитовање БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	5	4	80%	-	-	-	1
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
23.	Институт за интелектуалну својину БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	2	2	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
24.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	2	-	-	-	-	2	-
25.	Државна регулаторна комисија за електричну енергију БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	4	-	-	-	-	4	-
26.	Комисија за концесије БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	4	-	-	-	-	4	-
27.	Савјет за државну помоћ БиХ (ЈИР МСТЕО БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	4	-	-	-	-	4	-
28.	Министарство правде БиХ (ЈИР МП БиХ)	2022.	10	7	70%	-	-	1	2
		2023.	10	-	-	-	-	10	-
29.	Правобранилаштво БиХ (ЈИР МП БиХ)	2022.	8	4	50%	-	-	4	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
30.	Високи судски и тужилачки савјет БиХ (ЈИР МП БиХ)	2022.	8	7	88%	-	-	1	-
		2023.	3	2	67%	-	-	-	1

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
31.	Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера (ЈИР МП БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	9	-	-	-	-	9	-
32.	Министарство комуникација и транспорта БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2022.	6	2	33%	-	-	4	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
33.	Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2022.	53*	-	-	-	-	-	-
		2023.	4	-	-	-	-	4	-
34.	Регулаторна агенција за комуникације БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2022.	3	3	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
35.	Агенција за поштански саобраћај БиХ (ЈИР МКТ БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	8	-	-	-	-	8	-
36.	Управа за индиректно опорезивање БиХ (ЈИР УИО БиХ)	2022.	37	37	100%	-	-	-	-
		2023.	60	-	-	-	-	60	-
37.	Државна агенција за истраге и заштиту (ЈИР СИПА БиХ)	2022.	Проведене су накнадне ревизије у сврху праћења реализације за укупно 114 препорука које је интерна ревизија дала у претходном периоду (40 датих у 2021. години и 74 препоруке из ранијих ревизорских извјештаја са дужим роком реализације).						
		2023.	18	-	-	-	-	18	-
38.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (ЈИР IDDEEA БиХ)	2022.	18	11	61%	1	5,6%	2	4
		2023.	18	1	5,6%	-	-	17	-
39.	Служба за заједничке послове институција БиХ (ЈИР СЗП БиХ)	2022.	46	26	57%	5	11%	11	4
		2023.	65	4	6,2%	-	-	61	-
40.	Суд БиХ (ЈИР Суда БиХ)	2022.	14	14	100%	-	-	-	-
		2023.	10	5	50%	-	-	4	1
41.	Тужилаштво БиХ (ЈИР Суда БиХ)	2022.	13	13	100%	-	-	-	-
		2023.	14	3	21%	-	-	11	-

⁵³ Покренута ревизија, али није окончана у извјештајном периоду

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР
42.	Министарство одбране БиХ (ЈИР МО БиХ)	2022.	31	6	20%	9	30%	7	9
		2023.	17	-	-	-	-	17	-
43.	Министарство безбједности БиХ (ЈИР МБ БиХ)	2022.	-	-	-	-	-	-	-
		2023.	6	-	-	-	-	6	-
44.	Обавјештајно-безбједносна агенција (ЈИР ОБА БиХ)	2022.	3	3	100%	-	-	-	-
		2023.	-	-	-	-	-	-	-
45.	Гранична полиција БиХ (ЈИР ГП БиХ)	2022.	3	-	-	3	100%	-	-
		2023.	12	-	-	-	-	12	-
46.	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ (ЈИР ДКПТ БиХ)	2022.	8	5	63%	3	38%	-	-
		2023.	17	-	-	-	-	17	-
47.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (ЈИР БХАНСА)	2022.	8	6	75%	1	13%	1	-
		2023.	9	1	11%	-	-	8	-
48.	Радио-телевизија БиХ (ЈИР БХРТ)	2022.	19	8	42%	6	31%	3	2
		2023.	43	-	-	-	-	43	-
Укупно у 2022. година			348	200	58%	64	18%	37	46
Укупно у 2023. година			481	37	-	22	-	401	12

У Табели бр. 4 приказани су подаци о укупном броју датих препорука и степену њихове реализације за сваку од институција у којој је вршена интерна ревизија у протекле двије године. С обзиром да за већину препорука датих у 2023. години није истекао рок за реализацију, не може се навести и израчунати коначан проценат учешћа реализованих и нереализованих препорука у укупном броју датих препорука за ову годину. Степен реализације ових препорука (из 2023) биће утврђен у наредном периоду.

На основу података из претходне табеле за 2022. годину уочава се да је више од половине укупно дати препорука (348) у потпуности и релизовано (200 од 348 или у процентима 58%), док је дјелимично реализовано 46 препорука (у процентима 13%), а за 37 препорука (у процентима 11%) још увијек није истекао рок за реализацију и за исте ће у наредном периоду бити утврђен степен реализације.

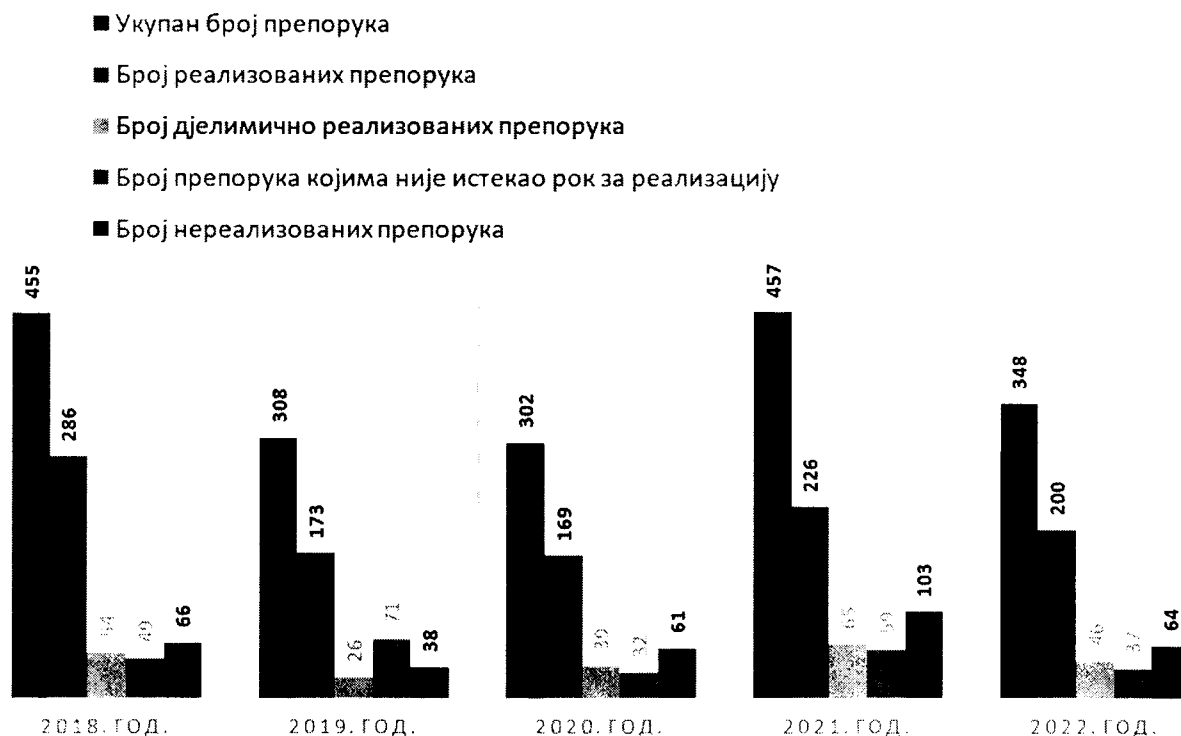
Проценат нереализованих препорука у укупном броју датих препорука (348) у 31 институцији БиХ, у којима су у 2022. години у ревизорским извјештајима дате препоруке, износи 18%.

Најслабија реализација препорука интерне ревизије забиљежена је у:

- Граничној полицији БиХ, проценат нереализованих препорука је 100% за препоруке дате у 2022. години,
- Институцији омбудсмана за људска права, проценат нереализованих препорука је 83% за препоруке дате у 2022. години,
- Министарство цивилних послова БиХ, проценат нереализованих препорука је 80% за препоруке дате у 2023. години и
- Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, проценат нереализованих препорука је 60% за препоруке дате у 2022. години.

На основу података из овог Извјештаја, као и годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину, који су доступни на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ, у наредном графикону приказани су подаци о реализацији препорука, збирно за све институције, на годишњем нивоу за период 2018 – 2022. година.

Графички приказ број 3.

У сврху јаснијег сагледавања бројчаних података који су презентовани на претходном графикону, у наставку су исказани процентуални износи реализованих и нереализованих препорука, по годинама.

- Година 2018: реализованих препорука је 62,8% (286/455), а нереализованих 14,5% (66/455);
- Година 2019: реализованих препорука је 56,2% (173/308), а нереализованих 12,3% (38/308);
- Година 2020: реализованих препорука је 56% (169/302), а нереализованих 20% (61/302);
- Година 2021: реализованих препорука је 49,5% (226/457), а нереализованих 22,5% (103/457);
- Година 2022: реализованих препорука је 58% (200/348), а нереализованих 18% (64/348);

Напомињемо да претходно наведени подаци који се односе на степен реализације препорука нису коначни. Наиме, из графичког приказа се види да у свакој од посматраних година има одређени број препорука којима није истекао рок за реализацију. Подацима о статусу њихове реализације (препоруке за које је утврђен дужи рок, некад и вишегодишњи период провођења) ЦХЈ не располаже.

Очекујемо да ће примјена RIFC апликације⁵⁴ олакшати јединицама интерне ревизије праћење и извјештавање о реализацији препорука, а ЦХЈ омогућити израду свеобухватнијих и потпунијих консолидованих извјештаја који ће садржавати и податке о статусу реализације препорука, које имају дужи рок реализације. Међутим, за овај Консолидовани извјештај нису се могли користити подаци из RIFC апликације⁵⁵.

Наиме, у току 2023. године јединице интерне ревизије су у RIFC апликацију унијеле само дјелимично податке за извјештајну годину, јер је долазило до прскида у њеном функционисању због неадекватне подршке на одржавању сервера, на којем је инсталирана ова Апликација. У периоду израде овог Извјештаја и даље је присутан проблем недостатка меморије на серверу, што онемогућава похрањивање података и документације интерне ревизије, а тиме и њене примјене у провођењу ревизорских ангажмана.

Наведени застој у раду RIFC апликације истовремено се одражава и на немогућност коришћења Апликације у институцијама БиХ у дијелу који се односи на анализу интерних контрола и доношење правовремених одлука о поступању како би се избјегли уочени ризици – Модул ФУК.

4.4. Преглед успостављања и развоја система интерне ревизије институција БиХ

На основу претходно наведених података може се констатовати да је у досадашњем развоју система интерне ревизије у институцијама БиХ постигнут значајан напредак у смислу да се функција и улога интерне ревизије све јасније препознају у институцијама БиХ, као дио укупног система интерних финансијских контрола јавног сектора БиХ. Функција интерне ревизије у институцијама БиХ јасно је дефинисана и утемељена Законом о интерној ревизији институција БиХ, те у једнообразној и усаглашеној методологији рада за интерне ревизоре, која укључује и Стандарде интерне ревизије.

⁵⁴ IT апликација намијењена унапређењу и даљем развоју ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору БиХ, која је развијена у оквиру Пројекта "RIFC-3" финансираног из средстава Европске уније.

⁵⁵ RIFC апликација није била у функцији у периоду израде овог ГКИ ИР. Наиме, 12.02.2024. године дошло је до прекида у приступу Апликацији што је онемогућило институције БиХ да исту користе у сврху израде годишњих извјештаја о ФУК-у и интерној ревизији, а ЦХЈ да изради ГКИ за ФУК и ГКИ за ИР уз помоћ RIFC апликације.

Начин организације јединица интерне ревизије у институцијама БиХ базиран је на децентрализованом моделу који је заснован на принципима "3Е" (економичност, ефективност и ефикасност), с јасно дефинисаним надлежностима јединица интерне ревизије у погледу вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Етичким кодексом интерних ревизора у институцијама БиХ, Повељом интерне ревизије, Приручником за интерну ревизију, Стандардима интерне ревизије и Споразумом о вршењу функције интерне ревизије дефинисана су, у институцијама БиХ, основна начела и односи пружаоца услуга – интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије, с једне и корисника услуга интерне ревизије – менаџмента институција, с друге стране.

Услови за запошљавање интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије у институцијама БиХ темеље се на идентичним општим и додатним условима за запошљавање интерних ревизора у свакој од институција БиХ. Сви запослени интерни ревизори у институцијама БиХ испуњавају услове прописане Законом о интерној ревизији институција БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ. Такође, у систему интерне ревизије институција БиХ омогућено је поштовање принципа "иста плата за исти или сличан посао", а који подразумева да запослени у институцијама Босне и Херцеговине који обављају исте или сличне послове примају исту основну плату, односно да ће се радна мјеста из различитих институција Босне и Херцеговине на којима се обављају слични послови сврстати у исти платни разред. Управо таква су радна мјеста интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије.

У Табели бр. 5 дат је преглед предузетих активности, у периоду до 31.12.2023. године, на успостављању јединица интерне ревизије од стране институција БиХ, које су обавезне успоставити интерну ревизију, као и преглед кадровске попуњености интерне ревизије у овим институцијама.

Табела бр. 5

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2023. године	% попуњености ЈИР	Коментар
1.	Парламентарна скупштина БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
2.	Министарство финансија и трезора БиХ	Да	Да	Да	Да	4	4*	100%	У току 2023. год. попуњене су двије упражњене позиције интерног ревизора
3.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2023. године	% попуњености ЈИР	Коментар
4.	Министарство иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3	100%	-
5.	Министарство цивилних послова БиХ	Да	*	Да*	Да*	3	3	100%	* ЦХЈ је издала сагласност број: 02-1-02-4-88-2/13 од 30.04.2013. године на Приједлог правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији МЦП БиХ, у дијелу који се односи на интерну ревизију, а који је достављен уз акт МЦП БиХ број: 01-02-2-989-МГ/13 од 18.04.2013. године. Међутим, у свом Годишњем извјештају Руководилац јединице интерне ревизије МЦП БиХ обавијестио је ЦХЈ да важећи Правилник МЦП БиХ (број: 01-02-2-856-4/16 од 11.07.2016) нема сагласност ЦХЈ.
6.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3	100%	-
7.	Министарство правде БиХ	Да	Да	Да	Да	3	3*	100%	*У току 2023. године попуњене су двије упражњене позиције интерног ревизора
8.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2*	100%	* У току 2023. године попуњена је упражњена позиција интерног ревизора
9.	Управа за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	Да	4	4	100%	-
10.	Државна агенција за истраге и заштити – СИПА	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
11.	Агенција за идентификационе документе,	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун.орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2023. године	% попуњености ЈИР	Коментар
	евиденцију и размјену података БиХ – IDDEEA								
12.	Служба за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	2	100%	-
13.	Суд БиХ	Да	Да	*	*	2	2	100%	*Суд БиХ није обавезан доставити Савјету министара БиХ правилник на усвајање.
14.	Министарство одбране БиХ	Да	Да	Да	Да	4	3*	75%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁵⁶
15.	Министарство безбједности БиХ	Да	Да	Да	Да	2	1*	50%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁵⁷
16.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	1*	50%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁵⁸
17.	Гранична полиција БиХ	Да	Да	Да	Да	2	1*	50%	*Упражњена позиција руководиоца ЈИР ⁵⁹

⁵⁶ Обавијештени смо од ЈИР МО БиХ да су у току 2023. године обустављене све претходно покренуте активности на попуњавању упражњене позиције Руководиоца ЈИР МО БиХ.

⁵⁷ Министарство безбједности БиХ обавијестило је (акт број: 01-7-16-1-8334-2/23 од 14.02.2024) ЦХЈ да је у току процедура за попуњавање упражњене позиције Руководиоца ЈИР.

⁵⁸ Од 01.01.2024. године попуњена је упражњена позиција Руководиоца ЈИР у ОБА БиХ, на основу Рјешења ОБА БиХ о распоређивању интерне ревизорке на позицију Руководиоца ЈИР ОБА БиХ. Од 1. јануара 2024. године упражњена је позиција интерног ревизора. Претходном Руководиоцу ЈИР престао је радни однос 01.06.2023. године по основу испуњености услова за пензију.

⁵⁹ Од 12.12.2023. године упражњена је позиција Руководиоца ЈИР у ГП БиХ, коме је престао радни однос по основу испуњености услова за одлазак у пензију.

Р. бр.	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. орг. достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ	Правилник упућен СМ БиХ на усвајање	СМ БиХ усвојио Правилник о ун. орг.	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2023. године	% попуњености ЈИР	Коментар
18.	Дирекција за координацију полицијских тијела	Да	Да	Да*	Не	1**	1**	**	*Правилник у процедури измјене ⁶⁰ . **Попуњена позиција интерног ревизора на основу важећег правилника који није усклађен са прописима из области интерне ревизије ⁶¹
19.	Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби - БХАНСА	Не	Не	Не	Не	-	1*	-	*Попуњена позиција интерног ревизора на основу важећег Правилника који није усклађен са прописима из области интерне ревизије ⁶²
20.	Радио-телевизија БиХ	Да	Да	-*	-*	2	2	100%	*РТБиХ није обавезна доставити СМ БиХ правилник на сагласност.

Из претходне табеле видимо да је, закључно са 31.12.2023. године, укупно 18 од 20 организација окончало процедуру измјене правилника о унутрашњој организацији и успоставило интерну ревизију у складу с прописима из области интерне ревизије, док укупно 14 организација⁶³ има у потпуности кадровски попуњену јединицу интерне ревизије. Успостављање јединица интерне ревизије у складу с прописима из области интерне ревизије, што подразумијева усклађивање описа послова и услова за запошљавање особља интерне

⁶⁰ ДКПТ обавијестила нас је (актом број: 20-07-16-4-2672-2/23 од 14.02.2024) да је 12.02.2024. године покренула процедуру поновног добијања мишљења од надлежних институција. Наиме, Генерални секретаријат СМ БиХ вратио је (актом од 08.01.2024. године) Министарству безбједности БиХ Приједлог правилника о унутрашњој организацији ДКПТ, који се односи на интерну ревизију, ради допуне, уз образложење да је потребно зановити достављена мишљења. Министарство безбједности БиХ доставило је (актом од 11.01.2024. године) ДКПТ предметни акт Генералног секретаријата СМ БиХ ради поступања у складу са истим.

⁶¹ Правилником на који је ЦХЈ дала сагласност предвиђене су укупно двије позиције и то: руководица ЈИР и интерни ревизор.

⁶² БХАНСА је обавезна, у складу са Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 69/17) и закључцима Савјета министара БиХ, са 54. сједнице одржане 28.07.2022. године и 14. сједнице одржане 07.06.2023. године, ускладити Правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију са релевантним прописима. БХАНСА је већ другу годину заредом доставила ЦХЈ исто, неодређено обавјештење "да су у току активности у вези са наведеним закључцима Савјета министара БиХ и да ће о истом благовремено обавијестити ЦХЈ" (последњи пут актом број: 1-02-16-1-5383-1/23 од 07.02.2024. године), као одговор на упит ЦХЈ о реализацији закључка СМ БиХ којим је БХАНСА задужена да обезбједи неопходна средства и оконча процедуре успостављања ЈИР и запошљавања интерних ревизора.

⁶³ У овај број је укључено и јавно предузеће Радио-телевизија БиХ, које је доставило ЦХЈ документацију о успостављању и кадровском попуњавању ЈИР у складу с релевантним прописима.

ревизије, те њихово квалитетно кадровско попуњавање неопходни су предуслови за даљи напредак у развоју и унапређивању функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Кадровска непопуњеност јединица интерне ревизије вишеструко утиче на стање и функционисање система интерне ревизије и то, с једне стране тако што смањује број и обим извршених ревизорских ангажмана, а с друге стране, што онемогућава досљедно поштовање Стандарда интерне ревизије који јасно дефинишу начин функционисања интерне ревизије, те уједно представљају и основ за оцјену квалитета рада интерне ревизије. У сврху процјене ефективности и ефикасности активности интерне ревизије и идентификовања могућности за њено унапређење, Стандарди интерне ревизије налажу доношење и одржавање Програма обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије који, између осталог, обухвата и стални надзор учинка активности интерне ревизије од стране руководиоца јединице интерне ревизије⁶⁴, као и екстерно оцјењивање од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача, које се проводи бар једном у пет година. Интерно и екстерно оцјењивање интерне ревизије може дати праве резултате само у јединицама интерне ревизије, које су у потпуности попуњене, тј. имају руководиоца јединице интерне ревизије и једног или више интерних ревизора.

4.5. Преглед примјене методологије рада и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ

Кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије институција БиХ и на основу сталне комуникације с руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, која се одвија кроз састанке, обуке, издавање мишљења и обавјештења на упите, ЦХЈ врши, у складу с Правилником о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине⁶⁵ и користећи препоруке из Водича за оцјену квалитета интерне ревизије у јавном сектору⁶⁶, надзор над поштовањем методологије рада интерне ревизије и прати учинак јединица за интерну ревизију институција БиХ. У складу са Правилником, ЦХЈ је од 2023. године отпочела и са активностима на провођењу периодичног прегледа примјене методологије рада и релевантних прописа "на лицу мјеста", кроз увид у ревизорску документацију јединица интерне ревизије. Резултати проведеног надзора за извјештајни период наведени су у оквиру тачке 5. овог Извјештаја.

Додатно и RIFC апликација треба да допринесе и омогући ЦХЈ континуирани увид у рад јединица интерне ревизије и примјену методологије рада. Међутим, иако је ЦХЈ у извјештајном периоду константно улагала напоре да се изнађу адекватна рјешења за одржавање RIFC апликације и даље се суочавамо са различитим потешкоћама.

Изостанак одржавања и потребне техничке (IT) подршке, у дијелу који се односи на саму RIFC апликацију, али и сервер на којем је инсталирана RIFC апликација, довео је до више прекида у коришћењу и примјени RIFC апликације у провођењу интерних ревизија у

⁶⁴ Поред сталног надзора учинка активности интерне ревизије, интерна оцјењивања укључују према Стандардима интерне ревизије и периодична самооцјењивања које је обавезан провести Руководилац ЈИР или оцјењивања која врше друга лица из организације која имају довољно познавања праксе интерне ревизије.

⁶⁵ Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 74/21.

⁶⁶ Водич је издат у марту 2016. године од стране Заједнице праксе за интерну ревизију (IACOP) мреже за Управљање јавном потрошњом – учење уз међусобну подршку (PEMPAL-a), која је покренута од стране Свјетске банке 2006. године и обухвата 21 земљу, доступан на www.pempal.org.

институцијама БиХ. Ни ЦХЈ није могла користити RIFC апликацију у извјештајном периоду у сврху праћења примјене методологије рада и Стандарда интерне ревизије, нити "повући" и користити податке из Апликације приликом израде овог Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије.

У наредном табеларном прегледу дати су подаци, које су у својим годишњим извјештајима доставиле јединице интерне ревизије, о поштовању и примјени прописане методологије рада, Етичког кодекса и Стандарда интерне ревизије током вршења интерне ревизије од стране интерних ревизора у јединицама интерне ревизије институција БиХ. Такође, дати су и подаци о провођењу интерне и екстерне оцјене квалитета и о сарадњи јединица интерне ревизије са Канцеларијом за ревизију институција БиХ.

Табела бр. 6

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Интерна оцјена квалитета	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
2.	ЦЈИР Министарства финансија и трезора	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	Да	Да	Да	*	Да	Не	Да	Да	*Није документовано да је интерно оцјењивање извршено на основу предвиђеног Упитника за периодично самооцјењивање ⁶⁷

⁶⁷ У складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 74/21) ЦХЈ је, у складу са препорукама експерата Пројекта ЕУ "RIFC -3" и примјера добре праксе, припремила Упитник за периодично самооцјењивање ЈИР који садржи сет питања, на основу којих су руководиоци ЈИР обавезни извршити самоопроцјену усклађености функције интерне

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Интерна оцјена квалитета	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
7.	ЈИР Министарства правде БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
8.	ЈИР Министарства комуникација и транспорта БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
9.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Да*	Да	Да	*Екстерна оцјена проведена у 2020. год. у оквиру <i>Twinning light</i> пројекта ЕУ
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
11.	ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
12.	ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
13.	ЈИР Суда БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
14.	ЈИР Министарства одбране БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
15.	ЈИР Министарства безбједности БиХ	Да	Да	Да	Не*	Да	Не	Не	Да	*Интерно оцјењивање није проведено, нити је донијет Програм обезбјеђења и унапређења квалитета, иако је ЦХЈ издала

ревизије са Стандардима интерне ревизије и релевантним прописима. Упитник је ЦХЈ доставила свим јединицама интерне ревизије.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Интерна оцјена квалитета	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
										тражену сагласност да интерни ревизор може привремено обављати све послове Руководиоца ЈИР, што обухвата и интерно оцјењивање ⁶⁸
16.	ЈИР Обавјештајно-безбједоносне агенције	Да	Да	Да	Дјел ими чно *	Да	Не	Не*	Да	*Није донијет Програм обезбјеђења и унапређења квалитета иако су обезбјеђени неопходни предуслови за доношење и провођење истог. ⁶⁹
17.	ЈИР Граничне полиције БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	Да	-
18.	ЈИР Дирекције за координацију послицијских тијела БиХ	Да	Да	Да	Да	Дјелим ично*	Не	Да	Да	*Није попуњена позиција руководиоца ЈИР који је обавезан вршити надзор, те се надзор проводи у мјери у којој је то могуће.

⁶⁸ ЦХЈ МФТ БиХ је, на основу захтјева МБ БиХ бр: 04-34-2-1309-1/23 и 04-34-2-1309-3/23, издала сагласност (бр: 02-1-02-4-68-6/23 од 29.03.2023. године) да интерни ревизор у ЈИР Министарства безбједности БиХ може привремено обављати послове Руководиоца ЈИР, до попуње ове позиције. Сагласност за обављање послова Руководиоца ЈИР подразумијева и провођење интерног оцјењивања интерне ревизије МБ БиХ, у складу са релевантним прописима, а све у сврху побољшања функције интерне ревизије у овом Министарству.

⁶⁹ Обавијештени смо да је ЈИР ОБА БиХ проводила стални надзор у ревизорским ангажманима, али да није извршено периодично самооцјењивање, нити су прикупљене повратне информације ревидираних организационих јединица, иако је до 31.05.2023. године била попуњена позиција Руководиоца ЈИР, а након тога је тражена (акт ОБА БиХ бр: 10-37476/23 од 27.06.2023. године) и добијена сагласност ЦХЈ (бр: 02-1-02-4-234-2/23 од 11.07.2023) да интерни ревизор може привремено обављати послове Руководиоца ЈИР. Сагласност за обављање послова Руководиоца ЈИР подразумијева и доношење Програма обезбјеђења и унапређења квалитета, несметано обављање интерног оцјењивања и сачињавање извјештаја о истом, у сврху побољшања функције интерне ревизије.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Поштовање Стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Интерна оцјена квалитета	Стални надзор у току вршења ревизија	Екстерна оцјена квалитета	Достављен ЦХЈ Извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Коментар
19.	ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА	Да	Да	Да	*	*	Не	Да*	.. ⁷⁰	*Није систематизована нити попуњена позиција руководиоца ЈИР-а, те стога нису створени услови за потпуно провођење интерне оцјене квалитета. Сачињен је Извјештај о периодичном самооцјењивању.
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	Да	Да	Да	Да	Да	Не	Да	.. ⁷¹	-

Из претходне табеле уочава се да су све јединице интерне ревизије (њих укупно 20) обавијестиле ЦХЈ да су интерни ревизори у свим јединицама интерне ревизије, у току провођења ревизорских ангажмана, поштовали и придржавали се прописане методологије рада, Стандарда интерне ревизије и Етичког кодекса.

Међутим, када је ријеч о примјени прописа из области контроле квалитета уочава се да нису све јединице интерне ревизије у потпуности испоштовале релевантне прописе, односно:

- Двије од 20 јединица интерне ревизије у институцијама БиХ нису доставиле ЦХЈ извјештај о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, а што су обавезни сходно Правилнику о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Ријеч је Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Јединици интерне ревизије Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ.

Напомињемо да несачињавање и неспровођење Програма обезбјеђења и унапређења квалитета доводи до изостанка захтијеваних процедура којима се обезбјеђује усаглашеност са релевантним прописима, као основ за одржавање квалитета у пружању услуга интерне

⁷⁰ Према Закону о БХАНСА-и, ревизију врши независна ревизорска агенција. Канцеларија за ревизију институција БиХ није обавезна да врши ревизију у БХАНСА-и.

⁷¹ У складу са Законом о јавном РТВ сервису БиХ, БХРТ има обавезу ангажовања једном годишње независне ревизорске куће за обављање ревизије финансијских извјештаја, док Канцеларија за ревизију институција БиХ врши ревизију искључиво по основу закључака Парламентарне скупштине БиХ или Дома народа ПС БиХ.

ревизије. Додатно, напомињемо и да је ЦХЈ у току 2023. године за обје ове јединице, на основу достављених захтјева од Министарства безбједности БиХ и Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, издала сагласност да интерни ревизор у овим јединицама испуњавају услове и могу привремено обављати послове руководиоца ЈИР, до попуне упражњене позиције.

- Периодично самооцјењивање није уопште извршено у Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Јединици интерне ревизије Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ. Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ није документовала да је периодичну самопроцјену извршила кроз Упитник за периодично самооцјењивање који је припремила ЦХЈ⁷², а у Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА, у којој није систематизована ни попуњена позиција Руководиоца ЈИР и у којој је упослен један интерни ревизор, дјелимично су проведене мјере и активности предвиђене у оквиру интерног оцјењивања.

Важно је напоменути да периодично самооцјењивање интерне ревизије чини важан сегмент интерног оцјењивања којег су руководиоци јединица интерне ревизије обавезни спровести, сходно Стандардима интерне ревизије, у сврху идентификовања могућности за унапређењем функције интерне ревизије. Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ предвиђено је да се овај вид оцјене врши једном у двије године, те је ЦХЈ на основу достављених годишњих извјештаја ЈИР и пратеће документације за 2022-2023. године утврдила да је укупно 16 од 20 јединица интерне ревизије извршила периодично самооцјењивање на начин како је то предвиђено методологијом рада. Наведене четири јединице интерне ревизије (ЈИР МБ, ЈИР ОБА, ЈИР МЦП и ИР БХАНСА) нису у претходне двије године доставиле ЦХЈ попуњен Упитник у сврху документовања извршене самопроцјене усаглашености са Стандардима интерне ревизије и релевантним прописима.

Узимајући у обзир искуства других земаља у провођењу контроле квалитета, те уважавајући одређене специфичности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁷³, ЦХЈ је у претходном периоду у сарадњи са експертима Пројекта ЕУ "PISC-3" припремила методологију којом су прецизно дефинисане процедуре провођења контроле квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Правилник о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине објављен је у децембру 2021. године.

ЦХЈ је, у складу с Правилником, припремила и Упитник за периодично самооцјењивање усклађености интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и другим релевантним прописима којим се уређује начин успостављања и вршења

⁷² ЈИР МЦП БиХ је у свом Извјештају о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2023. годину, под тачком 3.2.2, констатовала да је ова ЈИР "дјелимично усклађена", на основу оцјењивања кроз Упитник. Међутим, Упитник није достављен ЦХЈ, ни након упућеног додатног захтјева путем *e-maila* од 08.03.2023. године. Увидом у достављени Извјештај о ПОУК-у ЈИР МЦП за 2023. годину, утврдили смо да бројчана оцјена која је наведена не одговара описној оцјени садржаној у предметном Извјештају ЈИР МЦП БиХ, сходно члану 22. Правилника о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, којим је дефинисан начин одређивања нивоа усаглашености интерне ревизије.

⁷³ Посматрано са аспекта величине ЈИР (броја особља), Глобални институт интерних ревизора (*The Institute of Internal Auditors*) је дао одређене препоруке у Водичу за примјену (Стандард 1320 – Извјештавање о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, МОПП) за провођење самопроцјене, у зависности од броја интерних ревизора у ЈИР и зрелости активности интерне ревизије.

функције интерне ревизије институција БиХ, и исти доставила у новембру 2022. године јединицама интерне ревизије. Упитник је припремљен на основу анализе приједлога достављених од стране експерата Пројекта "PISC-3" у току израде Правилника, а у складу с примјерима добре праксе земаља из окружења. Овим је обезбјеђена једнообразност и потпуност у провођењу контроле квалитета од стране руководиоца јединица интерне ревизије институција БиХ у поступку интерног оцјењивања, сходно Стандардима.

Интерно оцјењивање подразумијева стално праћење активности и учинка интерне ревизије, прикупљање повртаних информација од ревидираних субјеката, као и периодично самооцјењивање, како би се осигурала усклађеност с Етичким кодексом и Стандардима интерне ревизије, а тиме осигурало и остварење циљева, захтијевани квалитет рада и унапређење активности интерне ревизије. Евиденција о обављеном интерном и екстерном оцјењивању, као и прегледима које проводи ЦХЈ, документује се и чува, а резултати извршених оцјењивања саопштавају се руководиоцу институције и ЦХЈ приликом подношења годишњег извјештаја о раду, у форми извјештаја о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, у складу с Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Анализа података о достављеним извјештајима садржана је у тачки 5. овог Извјештаја.

Важно је напоменути да је један од циљева којем треба да допринесе примјена PISC апликације, која је израђена у оквиру Пројекта ЕУ "PISC-3", управо потреба за обезбјеђењем досљедне примјене захтјева Стандарда интерне ревизије, а на основу којих је израђен и Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ као методолошки оквир који пружа детаљна упутства и смјернице за рад интерних ревизора. У сегменту интерног оцјењивања PISC апликација садржи све захтијеване процедуре и поступке о интерном оцјењивању, што између осталог подразумијева да се ревизорски ангажмани обављају уз контунирано усмјеравање од стране руководиоца јединице интерне ревизије. Такође, у Апликацији је предвиђено и праћење реализације Годишњег плана интерне ревизије и мјерење учинка ревизије, укључујући и прикупљање повратних информација ревидираних субјеката, као и повремено (периодично) самооцјењивање јединице интерне ревизије у сврху идентификовања могућности за унапређењем услуга које пружа интерна ревизија.

Претходно наведене процедуре чине сет мјера предвиђених у оквиру интерног оцјењивања, које су јединице интерне ревизије обавезне проводити сходно Стандардима, а чија примјена ће кроз софтверско-апликативно рјешење (PISC апликацију) бити значајно олакшана.

На основу података садржаних у претходној табели (табела бр. 6) посебно истичемо и податак да у јединицама интерне ревизије које нису кадровски у потпуности попуњене, ангажовања интерних ревизора нису надзирана и усмјеравана на одговарајући начин, а што је неопходно како би се обезбједило остварење циљева, осигурање квалитета и развој запослених, како је то предвиђено релевантним прописима. Наиме, у јединицама интерне ревизије у којим је запослен само један извршилац, а то су јединице у сљедећим институцијама: Министарство безбједности БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ, онемогућено је досљедно и потпуно провођење прописаних процедура сталног надзора у провођењу интерних ревизија.

Када је ријеч о екстерној оцјени квалитета, у протеклом периоду само је у једној јединици извршен овај вид процјене усклађености њеног функционисања са Стандардима интерне ревизије. У току 2020. године у Јединици интерне ревизије Управе за индиректно опорезивање БиХ проведена је, у оквиру *Twinning light* пројекта "Подршка развоју ефективне интерне контроле и ревизорског окружења у УИО БиХ" финансираног од стране Европске уније, екстерна оцјена квалитета функције интерне ревизије⁷⁴.

Напомињемо да екстерна оцјена квалитета, према Стандардима интерне ревизије, мора бити проведена од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача који су изван организације, уз поштовање одредби Правилника⁷⁵ којим је дефинисан начин и процедура избора екстерног оцјењивача.

Све јединице интерне ревизије, које су успостављене у институцијама БиХ у којим Канцеларија за ревизију институција БиХ врши ревизију⁷⁶, констатовале су да су сарађивале с ревизорима Канцеларије за ревизију институција БиХ, кроз размјену ревизорске документације и ревизорских извјештаја, и кроз подршку провођењу датих препорука за унапређење система PIFC-а.

Саставни дио интерног оцјењивања којег проводе руководиоци јединица интерне ревизије је и постављање индикатора успјешности како би се континуирано тежило унапређењу услуга које пружа интерна ревизија. Као помоћ руководиоцима јединица интерне ревизије за што објективније утврђивање ових индикатора, у наредном табеларном приказу (табела бр. 7) садржани су кључни квантитативни показатељи неопходни за упоредне анализе и самопроцјене. Наиме, у табели бр. 7. дат је преглед јединица интерне ревизије заједно с подацима о укупном броју извршених ревизија и датих препорука по јединици интерне ревизије, укупном броју дана које су ЈИР провеле на вршењу ревизија, као и о врсти ревизија и подручјима ревидирања.

⁷⁴ На основу добијене сагласности руководиоца УИО БиХ, руководиоца ЈИР-а затражио је од експерата *Twinning light* пројекта ЕУ да изврше екстерну оцјену функције интерне ревизије. Иста је проведена у периоду септембар – децембар 2020, у форми самооцјењивања које је провео руководиоца ЈИР-а с независном екстерном потврдом. У Извјештају о екстерном оцјењивању дата је потврда да је функција интерне ревизије у УИО БиХ у складу с Међународним стандардима интерне ревизије ("Генерално усаглашена").

⁷⁵ Правилник о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, ступио на снагу 1.1.2022. године (Одлука о доношењу Правилника објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 74/21).

⁷⁶ Нису укључене интерна ревизија БХАНСА-е и ЈИР БХРТ у којима, према релевантним законима, екстерну ревизију врши независна ревизорска агенција. Канцеларија за ревизију институција БиХ није обавезна да врши ревизију у овим двијема организацијама.

Табела бр. 7

Р. бр.	Назив ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја ИР у 2023.	Број датих препорука ИР у 2023.	Број остварених ревизорских дана ⁷⁷ ЈИР	Број ревизорских дана ЈИР по извјештају (колона 6 / 4)	Подручја ревидирања у 2023. години
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	2	6 ⁷⁸	32	450	75	<ul style="list-style-type: none"> - Набавка и имплементација програма за електронски ток докумената; - Јавне набавке; - Плате и накнаде плата; - Накнадне ревизије;
2.	ЈИР Министарства финансија и трезора БиХ	4 ⁷⁹	5	11	600	120	<ul style="list-style-type: none"> - Извршење буџета дефинисаног Стратегијом унапређења управљања јавним финансијама; - Оцјена развоја ФУК-а; - Накнадне ревизије;
3.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	2	9	23	438	49	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање програмских активности; - Коришћење средстава репрезентације; - Попис сталних средстава; - Накнадне ревизије;
4.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	3	11 ⁸⁰	29	605	55	<ul style="list-style-type: none"> - Наплата прихода и потраживања; - Наплата прихода од конзуларних такси и плана расхода ДКП – извршење у више амбасада; - Посредовање у процедури пријема и престанка држављанства; - Извршење финансијских обавеза за чланарине БиХ у међународним организацијама и институцијама; - Набавка робе, услуга и радова; - Управљање закупима простора за смјештај ДКП-а и шефова ДКП-а БиХ; - Накнадне ревизије;
5.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	3	7	49	540	77	<ul style="list-style-type: none"> - Сачињавање и праћење извршења буџета; - Планирање и праћење извршења буџета; - Накнадне ревизије;
6.	ЈИР Министарства спољне трговине и економских односа БиХ	3	7	14	590	84	<ul style="list-style-type: none"> - Финансијско управљање и контрола - Управљање људским ресурсима; - Стратешко планирање; - Накнадне ревизије;

⁷⁷ Подаци добијени из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије.

⁷⁸ Започета је и једна ревизија у Централној изборној комисији, а иста ће бити окончана у 2024. години.

⁷⁹ У првој половини 2023. године ЈИР МФТ БиХ је имала попуњене укупно 2 од 4 систематизоване позиције. У периоду јун – август 2023. године попуњене су двије упражњене позиције интерног ревизора.

⁸⁰ ЈИР МИП БиХ провела је и двије савјетодавне услуге, у складу са захтјевом руководиоца институције.

7.	ЈИР Министарства правде БиХ	3 ⁸¹	5	22	404	81	- Финансијско управљање и контрола; - Планирање и извршење буџета; - Обрачун плата и накнада; - Накнадне ревизије;
8.	ЈИР Министарства комуникација и транспорта БиХ	2 ⁸²	4	12	273	68	- Електронско благајничко пословање; - Накнадне ревизије;
9.	ЈИР Управе за индиректно опрезивање БиХ	4	8	60	899	112	- Развој система ФУК-а у УИО; - Ефикасност извјештавања о раду; - Ефикасност покретања и окончања прекршајних поступака у оквиру регистрације пореских обвезника; - Ефикасност поступка регистрације обвезника индиректних пореза; - Накнадне ревизије;
10.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ	2	5	18	404	81	- Јавне набавке – директни споразуми; - ЈН – конкурентски споразуми; - ЈН – ограничени поступак; - ЈН – отворени поступак; - Накнадна ревизија;
11.	ЈИР Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података	2	6	18	396	66	- Администрација система и апликација/усклађеност са Правилником о техничкој администрацији; - Евидентирање, праћење и рефундирање прихода; - Одржавање опреме; - Накнадне ревизије;
12.	ЈИР Службе за заједничке послове БиХ	2	10 ⁸³	65	407	41	- Угоститељство СЗП; - Стимулације запослених; - Управљање оквирним споразумима и уговорима у јавним набавкама; - Јавна набавка грађевинско занатских радова; - Накнадне ревизије;
13.	ЈИР Суда БиХ	2	9	24	410	46	- Евидентирање и наплата прихода од новчаних такси; - ФУК; - Службена путовања; - Планирање и извршење буџета; - Обрачун и исплата накнада за прековремени рад и рад у нерадне дане; - Накнадне ревизије;

⁸¹ У току 2023. године попуњене су обје систематизоване позиције интерног ревизора у ЈИР МП БиХ (једна 09.01.2023. године, а друга 01.11.2023. године).

⁸² До 01.08.2023. године ЈИР МКТ БиХ имала је попуњену само позицију Руководиоца ЈИР. Од 01.08.2023. године попуњена је и упражњена позиција интерног ревизора.

⁸³ Поред наведеног броја реализованих ревизија, ЈИР СЗП БиХ започела је у 2023. години и још једну планирану редовну ревизију, а иста ће бити окончана у 2024. години.

14.	ЖИР Министарства одбране БиХ	3 ⁸⁴	10	17	438	44	<ul style="list-style-type: none"> - Пријем и евидентирање материјалних средстава из донација у МО БиХ; - Израда плана набавке роба, услуга и радова за потребе МО и ОС; - Планирање набавке и располагања средствима и опремом противпожарне заштите; - Искњижавање из старог књиговодственог програма МС; - Накнадне ревизије;
15.	ЖИР Министарства безбједности БиХ	1	1	6	Нису достављени подаци у Годишњем извјештају ⁸⁵		<ul style="list-style-type: none"> - Електронско благајничко пословање;
16.	ЖИР Обавјештајно- безбједносне агенције БиХ	1 ⁸⁶	4	-	208	52	<ul style="list-style-type: none"> - Основна средства; - Јавне набавке; - Накнаде трошкова запослених; - Боловање запослених;
17.	ЖИР Граничне полиције БиХ	1 ⁸⁷	4	12	174	43	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање и извршење буџета; - Јавне набавке; - Приходи од продаје сталних средстава и прекршајних налога; - Накнадне ревизије;
18.	ЖИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	1 ⁸⁸	5	17	225	45	<ul style="list-style-type: none"> - Исплате стимулација и накнада за рад у комисијама; - Рјешења о престанку радног односа због испуњавања законских услова за одлазак у пензију и исплаћених отпремнина; - Накнадне ревизије;

⁸⁴ Упражњена позиција руководиоца ЖИР МО БиХ од 24.05.2021. године, коме је престао радни однос на основу испуњености услова за одлазак у пензију.

⁸⁵ ЖИР Министарства безбједности БиХ није ни након више тражења доставила податак о броју дана који је интерни ревизор провео у вршењу задатака интерне ревизије у току 2023. године, а што је саставни дио праћења реализације одобрених планова интерне ревизије сходно методологији рада.

⁸⁶ До 01.06.2023. године ЖИР ОБА БиХ имала је попуњене обје систематизацијом предвиђене позиције (руководилац ЖИР и интерни ревизор). Од 01.06.2023. упражњена је позиција руководиоца ЖИР коме је престао радни однос по основу испуњености услова за пензију. Рјешењем ОБА-е интерна ревизорка је од 01.01.2024. године распоређена на позицију руководиоца ЖИР.

⁸⁷ У извјештајном периоду били су смањени капацитети ЖИР ГП БиХ, услед породилског одсуства ревизорке, а од 12.12.2023. године престао је радни однос Руководиоцу ЖИР по основу испуњености услова за пензију.

⁸⁸ До 30.06.2023. године ДКПТ је имала попуњене двије позиције интерног ревизора. Од наведеног датума је попуњена укупно 1 позиција интерног ревизора, услед својевољног премјештаја једне интерне ревизорке на другу позицију у ДКПТ.

19.	ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА	1	5	9	148	30	- Провођење царинских поступака; - Централни попис имовине и обавеза; - Зракопловно информисање – <i>ARO ATCU II</i> ; - Јавне набавке; - Накнадна ревизија;
20.	ЈИР Радио-телевизије БиХ	2	6	43	460	77	- Канцеларијско пословање; - ФУК; - Обрачун, евиденција и исплата плата; - Обрачун, евиденција и исплата путних налога; - Накнадне ревизије;
Укупно у 2023. години		44	127*	481	( ) ⁸⁹	( )	*70 редовних, 52 накнадне и 5 <i>ad hoc</i> ревизија
Укупно у 2022. години		42	138*	348	( ) ⁹⁰	( )	*61 редовна, 76 накнадних и једна <i>ad hoc</i> ревизија
Укупно у 2021. години		41	133*	457	7.954 ⁹¹	60	*74 редовне, 56 накнадних и три <i>ad hoc</i> Ревизије
Укупно у 2020. години		40	100*	302	6.912	69	*50 редовних, 47 накнадних и три <i>ad hoc</i> ревизије
Укупно у 2019. години		36	102*	308	5.846	57	*44 редовне, 53 накнадне и пет <i>ad hoc</i> ревизија

Табела број 7. даје приказ појединих показатеља резултата рада јединица интерне ревизије, те заједно с подацима из годишњих конолидованих извјештаја за претходне године, стварају основ за праћење и анализу рада појединачно сваке јединице интерне ревизије. Приликом анализе потребно је узети у обзир и утврђени просјек на нивоу јединица интерне ревизије институција БиХ за претходне године (просјечан број обављених ревизија, датих препорука и утрошеног времена на провођењу ревизија) који је садржан у овом дијелу Извјештаја. Ови подаци могу послужити руководиоцима јединица интерне ревизије приликом самопроцјене ефикасности рада јединице у сврху побољшања искоришћености расположивих капацитета.

У наставку наводимо податке о просјечном броју ревизија по јединицама интерне ревизије, по годинама на нивоу институција БиХ, који су садржани у претходној табели. Ови подаци су илустровани у графичком приказу број 1. у овом Извјештају.

- Година 2019: просјечан број ревизија по ЈИР је 5,67 (102 ревизије / 18 ЈИР);
- Година 2020: просјечан број ревизија по ЈИР је 5,26 (100 ревизија / 19 ЈИР);
- Година 2021: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,65 (133 ревизија / 20 ЈИР);
- Година 2022: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,90 (138 ревизија / 20 ЈИР);
- Година 2023: просјечан број ревизија по ЈИР је 6,35 (127 ревизија / 20 ЈИР);

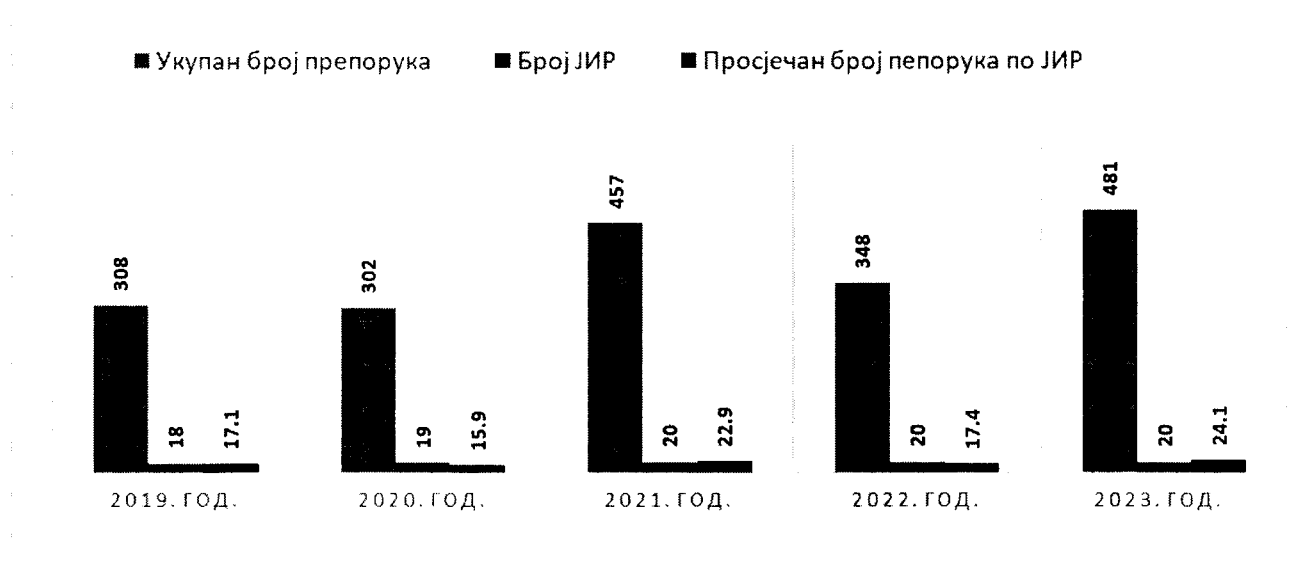
⁸⁹ Већ другу годину заредом не располажемо комплетним подацима, за свих 20 ЈИР, јер ЈИР Министарства безбједности БиХ није ни за 2023. годину доставила податке о броју дана које је ова Јединица провела у обављању задатака интерне ревизије, а што је неопходно у сврху праћења потпуне упослености особља ИР.

⁹⁰ Ни за 2022. годину ЦХЈ није располагала комплетним подацима, за свих 20 ЈИР, јер ЈИР Министарства безбједности БиХ није доставила податке о броју дана које је ова Јединица провела у обављању задатака интерне ревизије, а што је неопходно у сврху праћења потпуне упослености особља интерне ревизије.

⁹¹ Укупан број provedених радних дана, за 20 јединица интерне ревизије, на провођењу интерних ревизија укључујући и активности на изради планова интерне ревизије и извјештаја о раду.

У складу с подацима из претходне табеле, а на основу консолидованих годишњих извјештаја, у сљедећем графичком приказу презентовани су подаци о укупном броју препорука датим у ревизорским извјештајима збирно за све јединице интерне ревизије на нивоу институција БиХ, за период 2019-2023. године. Такође, презентовани су и подаци по годинама о броју успостављених јединица интерне ревизије и подаци о просјечном броју препорука по јединици интерне ревизије.

Графички приказ број 4.

Из графичког приказа број 4. примјетно је да је присутна осцилација у просјечном броју датих препорука по јединици интерне ревизије (ЈИР), по годинама, а исти се креће у распону од 15,9 препорука по ЈИР у 2020. години до 24,1 препорука по ЈИР у 2023. години. С тим у вези напомињемо да је број препорука у директној корелацији с бројем извршених ревизија. Уочава се да је у години у којој је најмањи просјечан број датих препорука (2020. година: 15,9 препорука по ЈИР), уједно и година у којој је извршено најмање ревизија (укупно 100 ревизија, подаци доступни у табел број 7).

Као што је већ у образложењу графичког приказа број 2. у овом Извјештају наведено, а у којем су презентовани годишњи подаци о укупном броју ревизија и броју датих препорука, може се претпоставити да су на мањи број проведених ревизија у 2020. години, а тиме и датих препорука, у односу на остали посматрани временски период, утицали ванредни услови рада изазвани пандемијом корона вируса. Додатно, напомињемо и да је у протеклом петогодишњем периоду у институцијама БиХ присутна значајна флукуација запослених у јединицама интерне ревизије (за 11 запослених је престао радни однос, а 19 је новозапослених), што се засигурно одразило и на број проведених ревизија и датих препорука.

Када се посматрају посебно подаци у табели број 7. за посљедња два извјештајна периода уочава се да је у 2023. години, од стране 20 јединица интерне ревизије извршено укупно 127 ревизија у којима је дато 481 препорука, што у односу на 2022. годину, када је 20 јединица интерне ревизије сачинило 138 извјештаја и дало укупно 348 препорука, представља мање смањење просјечног броја извршених ревизија по јединици интерне ревизије (за 11

ревизија или у процентима за око 8%). Са 6,9 ревизија по јединици интерне ревизије, колико су у просјеку провеле јединице интерне ревизије у 2022. години, дошло је до благог смањења (за 0,55) на 6,35 ревизија по јединици интерне ревизије у 2023. години.

Међутим, просјечан број датих препорука по ЈИР у 2023. години већи је у односу на претходну годину за 6,6 препорука (у процентима за 38%) и износи 24 препоруке по ЈИР, док је у 2022. години број датих препорука износио 17,4 препоруке по ЈИР. Повећању броју препорука у 2023. години у односу на 2022. годину допринијело је повећање броја реализованих редовних ревизија (са 61 ревизије у 2022. години повећано је на 70 редовних ревизија у 2023. години, у процентима повећање износи 15%), што је детаљно наведено у образложењу табеле број 2.

Када се посматра укупан број свих ревизија на годишњем нивоу (редовне, накнадне и *ad hoc* ревизије) може се констатовати да је дошло до смањења просјечног броја обављених ревизија по интерном ревизору за 0,4 ревизије по ревизору. Наиме, у 2023. години су у 127 обављених интерних ревизија учествовала укупно 44 интерна ревизора, на основу чега произлази да је просјечан број обављених ревизија по интерном ревизору 2,9, док је у 2022. години тај број износио 3,3 (обављено је укупно 138 интерних ревизија у којима су учествовала 42 интерна ревизора). Важно је напоменути да је у 2023. години проведено више редовних и *ad hoc* ревизија у односу на претходну 2022. годину (за 13 више), а исте су значајно сложеније у односу на накнадне ревизије, које се проводе у сврху утврђивања статуса реализације препорука датих у редовним и *ad hoc* ревизијама, те да је у 2023. години новозапослених 5 интерних ревизора.

У претходној табели садржани су и подаци о укупно оствареном броју ревизорских дана, појединачно, за сваку од јединица у 2023. години⁹². Овај број представља укупан број радних дана који је особље интерне ревизије у јединици интерне ревизије провело на вршењу ревизија и провођењу осталих активности интерне ревизије и исти не укључује обавезну едукацију интерних ревизора, као ни друге врсте одсуства с посла. У јединицама интерне ревизије које врше функцију интерне ревизије у неколико институција, овај број се односи на све институције из њихове надлежности у којима су вршиле ревизију. Број ревизорских дана јединица интерне ревизије разликује се између јединица, због разлике у броју особља интерне ревизије, и због разлике у броју расположивих ревизорских дана у току године на који значајно утиче благовремено доношење планова рада интерне ревизије.

Такође, из претходне табеле виде се и подаци о просјечном броју ревизорских дана по ревизији, појединачно за сваку ЈИР, за 2023. годину⁹³. Овај број такође се разликује између јединица, а исти, поред броја особља интерне ревизије и одсуства с посла интерних ревизора, зависи и од броја укупно извршених ревизија. На број ревизија који у току године реализују јединице утиче више фактора, између осталих и попуњеност јединице предвиђеним бројем извршилаца, усклађеност годишњих планова рада ЈИР са расположивим капацитетима и резултатима праћења учинка ЈИР, врсте ревизија⁹⁴, сложеност подручја ревидирања, обим ревизија, стручност и стечено искуство у раду особља интерне ревизије.

⁹² Осим за ЈИР МБ БиХ, која није доставила овај податак ни за 2023. годину, ни за 2022. годину.

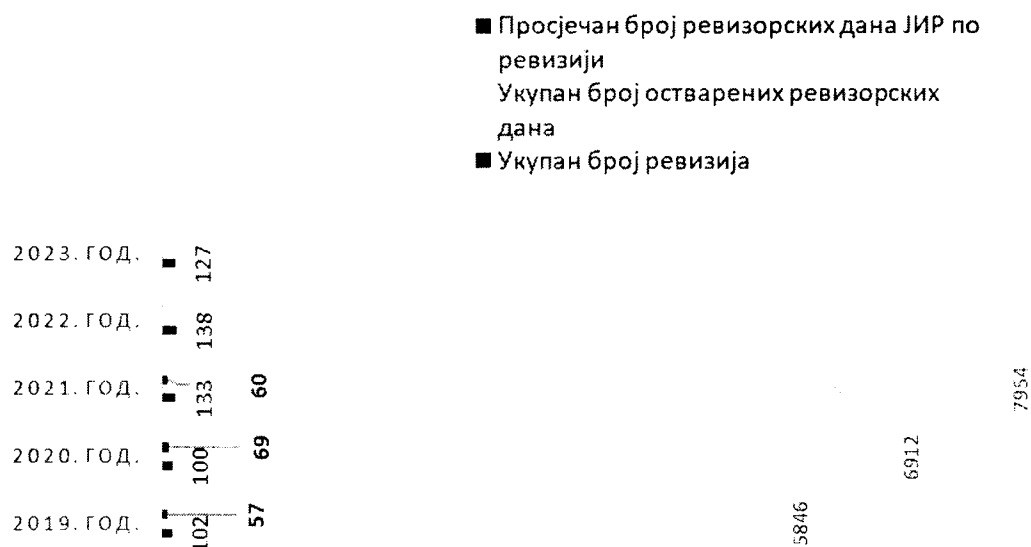
⁹³ Нису садржани подаци за ЈИР МБ БиХ која није доставила тражене податке, а која је у 2023. години обавила само једну ревизију.

⁹⁴ Редовне, накнадне и *ad hoc* интерне ревизије. Посматрано с аспекта потребног времена за њихово провођења, накнадне трају знатно краће од редовних и *ad hoc* ревизија.

У јединицама које немају попуњену позицију руководиоца јединице интерне ревизије, а то су: Министарство безбједности БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела, Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби и Министарство одбране БиХ интерни ревизори обављају и послове руководиоца ЈИР, везано за сачињавање планова интерне ревизије и периодичних извјештаја. У току 2023. године упражњене су и позиције руководиоца ЈИР у Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ⁹⁵ и у Граничној полицији БиХ.⁹⁶

У табели број 7. садржани су и подаци о укупном броју остварених ревизорских дана збирно, за све јединице интерне ревизије на годишњем нивоу, као и подаци о просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији. Ријеч је о подацима за трогодишњи период (2019-2021. година), док подаци за 2022. и 2023. годину нису исказани, јер ЦХЈ не располаже комплетним подацима за све јединице интерне ревизије о укупном броју остварених ревизорских дана по ЈИР.

Графички приказ број 5.

У претходном графичком приказу презентовани су подаци о укупном броју ревизија које су јединице интерне ревизије у институцијама БиХ реализовале по годинама, за претходни петогодишњи период (2019-2023. година).

Такође, презентовани су и подаци о укупном фонду остварених (утрошених) дана по годинама (збирно за све ЈИР) и просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији, али само за трогодишњи период (2019-2021. године), јер ЦХЈ не располаже комплетним подацима за све ЈИР за 2022. и 2023. годину. Наиме, Јединица интерне ревизије Министарства безбједности БиХ већ другу годину заредом није доставила наведене податке за своју јединицу.

На основу података презентованих на графикону број 5. о укупном броју остварених ревизорских дана по годинама за период 2019-2021. година, збирно за све ЈИР, уочава се да је

⁹⁵ Руководиоцу ЈИР ОБА-е престао је радни однос 31.05.2023. године по основу испуњености услова за пензију. У јануару 2024. године попуњена је упражњена позиција руководиоца ЈИР ОБА.

⁹⁶ Руководиоцу ЈИР ГП БиХ престао је радни однос 12.12.2023. године по основу испуњености услова за пензију.

присутан тренд раста који је и очекиван. Наиме, у посматраном трогодишњем периоду повећавао се годишње број јединица интерне ревизије за по једну ЈИР, са 18 колико је било у 2019. години повећан је на 19 ЈИР у 2020. години, а затим на 20 ЈИР у 2021. години. Такође, на основу података из табеле број 7. видљиво је да је повећан и броја запослених, укупно за пет. Са 36 ревизора у 2019. години дошло је до повећања на 41 ревизор, у 2021. години.

Међутим, када је ријеч о просјечном броју ревизорских дана ЈИР по ревизији, уочава се да тај број варира по годинама, у периоду 2019-2021. година. Наиме, у 2019. години је једној ЈИР у просјеку требало 57 ревизор дана за једну ревизију, док је у 2020. години овај број повећан на 69 ревизор дана, па смањен на 60 ревизор дана у 2021. години. Сматрамо важним напоменути да је ријеч о комплексном показатељу на који утичу бројни фактори, као што су: благовремено доношење годишњих планова, сложеност и обим подручја ревидирања, искуство и стручност ревизора, попуњеност ЈИР, флукуације запослених и други фактори, а како је то у претходном дијелу ове тачке образложено.

4.6. Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ

Континуирана професионална едукација (КПЕ) интерних ревизора представља свеобухватан процес у којем интерни ревизори у институцијама БиХ одржавају ниво своје стручности и квалитет услуга које пружају, те исте развијају и надограђују усвајањем нових знања кроз даљи професионални развој. Законом о интерној ревизији институција БиХ и Повешом интерне ревизије дефинисана је обавеза руководиоца јединице интерне ревизије да обезбједи висок квалитет активности интерне ревизије и да ради на обезбјеђењу потребних обука интерних ревизора, што укључује припрему и достављање годишњег плана обуке руководиоцу институције ради одобравања и обезбјеђења његовог провођења.

Обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ дефинишу следећи прописи:

- Стандарди интерне ревизије и то:
  - Стандард 1230 - *Континуирано професионално усавршавање* - прописује да су интерни ревизори дужни да унапређују своје знање, вјештине и остале способности кроз континуирано професионално усавршавање.
  - Стандард 1210 - *Стручност* - налаже да интерни ревизори морају посједовати знање, вјештине и друге способности потребне за извршавање њихових дужности.

- Етички кодекс;

Једно од начела Етичког кодекса јесте "*Компетентност интерних ревизора*" које, између осталог, налаже да интерни ревизори пружају само оне услуге за које имају потребна знања, вјештине и искуство, али и да су обавезни да континуирано унапређују своју стручност, ефективност и квалитет својих услуга.

- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ;
Програм дефинише обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, теме из подручја и области које су предмет обука за КПЕ, врсте континуиране професионалне едукације, те обавезу извјештавања и вођења евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије. У складу с Програмом, ЦХЈ је

обавезна, да на основу извјештаја јединица интерне ревизије води регистар КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ.

- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ;

Одлука дефинише начин бодовања сваке од врста КПЕ које су дефинисане Програмом, минималан број бодова који су интерни ревизора у институцијама БиХ обавезни да остваре на годишњем нивоу, као и начин признавања континуиране професионалне едукације обука које организују домаћи и/или међународни пружаоци услуга/извођачи обука.

- Упутство о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ;

Упутство дефинише начин пријављивања интерних ревизора на обуке из области КПЕ, документацију која је неопходна за признавање обука као КПЕ, начин вођења евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије и извјештавања ЦХЈ о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора.

Наведеним прописима дефинисано је и да ЦХЈ припрема и/или организује обуке везане уз теме из подручја и области које су предмет обука за КПЕ и доставља интерним ревизорима у институцијама БиХ информације о одржавању обука које организује самостално или у сарадњи са домаћим или међународним пружаоцима услуга/извођачима обука. На основу достављених захтјева јединица интерне ревизије ЦХЈ даје, такође, у складу с наведеним прописима, мишљење о испуњавању услова за бодовање и прихватљивост обука које организују домаћи и/или међународни извођачи обука, као континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ.

У извјештајном периоду ЦХЈ је, у складу с прописима из области КПЕ, организовала обуке које су предвиђене Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину, који је донијела ЦХЈ и који је објављен на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ. Одржане су укупно три обуке и то: двије из области интерне ревизије и једна из области финансијског управљања и контроле током којих су презентоване предвиђене теме Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину.

Поред наведених обука у 2023. години и Координациони одбор ЦХЈ-а је организовао и одржао дводневну Конференцију за интерне ревизоре у јавном сектору БиХ, на сва три нивоа власти и Брчко дистрикту, на теме: "Однос интерне и екстерне ревизије" и „Поступање интерне ревизије у случају сумње на неправилности и/или преваре“, која се такође сврстава у дио континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ.

Такође, организована је у Сарајеву и обука из области интерне ревизије коју су одржали експерти Националне академије Министарства финансија Краљевине Низоземске, у оквиру билатералног споразума о техничкој сарадњи закљученог између надлежних министарстава двију земаља. Број учесника на обуци је прилагођен капацитетима сале у којој је одржана обука, а истој су присуствовали интерни ревизори са сва три нивоа власти. Обука је одржана у циљу упознавања са концептом и начином функционисања интерне ревизије у Холандији.

Према евиденцијама о присуству, на обукама које су организовали ЦХЈ и Координациони одбор ЦХЈ, укључујући и обуку коју су одржали холандски експерти, учествовало је у просјеку 33 интерна ревизора из институција БиХ, односно кроз свих пет

обука које су ЦХЈ и Координациони одбор ЦХЈ организовали из области интерне ревизије у 2023. години прошла су укупно 163 полазника из институција БиХ. Организовањем наведених обука омогућено је интерним ревизорима у институцијама БиХ да испуне обавезу стручног усавршавања, у складу с прописима из области КПЕ, по основу похађања обука које организује или подржава ЦХЈ.

5. ПРЕГЛЕД КВАЛИТЕТА ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ КОЈИ ПРОВОДИ ЦХЈ

5.1. Сврха и основ за обављање прегледа квалитета

На основу чл. 24. и 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 27/08 и 32/12) којим је ЦХЈ овлашћена за развој интерне ревизије у институцијама БиХ и задужена за примјену Стандарда интерне ревизије и Етичког кодекса, као и за надзор над провођењем свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију и извјештавање о поменутих активностима, а у складу с чланом 12. Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21) (даље у тексту: "Правилник") ЦХЈ обавља преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ.

Преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ (даље у тексту: "преглед квалитета") подразумева прегледе које обавља ЦХЈ у сврху праћења примјене и поштовања релевантних прописа од стране јединица интерне ревизије, што укључује и утврђивање нивоа усклађености активности интерне ревизије с прописима из области интерне ревизије, те предлагања и одговарајућих мјера и корективних активности ради даљег унапређења и развоја интерне ревизије.

Преглед квалитета који проводи ЦХЈ, сходно Правилнику, састоји се од:

а) **Годишњег прегледа квалитета** - обавља се на основу увида у документацију достављену од стране јединица интерне ревизије, у сврху прикупљања информација неопходних за провођење активности из надлежности ЦХЈ као што су: планирање и организовање обука за интерне ревизоре, даљи развој и унапређење прописа и методологије рада за интерне ревизоре у институцијама БиХ, извјештавање Савјета министара БиХ, израда годишњег плана ЦХЈ за обављање периодичног прегледа квалитета активности интерне ревизије и друге активности усмјерене на даљи развој функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

б) **Периодичног прегледа квалитета** - проводи се "на терену" на основу увида у документацију јединица интерне ревизије, укључујући и документацију која је приложена у RIFC апликацији, те другу документацију којом располаже институција везано за обављене интерне ревизије, као и разговора са особљем ЈИР, руководством и запосленима у институцијама у којима ЈИР пружа услуге интерне ревизије, у сврху:

- утврђивања нивоа усклађености активности интерне ревизије са прописима из области интерне ревизије,
- давања препорука за унапређење рада јединица интерне ревизије, уколико је то потребно, на основу налаза и закључака прегледа,

- прикупљања информација за даљи развој и унапређење прописа и методологије рада интерне ревизије,
- координације рада јединица интерне ревизије,
- предлагања мјера институцијама БиХ и Савјету министара БиХ, које имају системски значај за одржавање угледа и даљи развој интерне ревизије у институцијама БиХ, ради отклањања уочених недостатака током прегледа и
- извјештавање Савјета министара БиХ.

С обзиром на то да је Правилник ступио на снагу 01. јануара 2022. године, ово је друга година у којој ЦХЈ проводи преглед квалитета на начин како је то предвиђено одредбама Правилника којима је уређена ова област. Резултати извршеног прегледа наведени су у тачки 5.2. и 5.3. Извјештаја.

Такође, у складу с предметним Правилником, ЦХЈ је у извјештајном периоду донијела План за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2024. годину у којем су, на основу испуњености критеријума дефинисаних Правилником и у складу с расположивим капацитетима ЦХЈ, утврђене јединице интерне ревизије у којим ће бити проведен периодични преглед квалитета, а то су: ЈИР Парламентарне скупштине БиХ и ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ. Наведени План је објављен на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ.

Након што проведе периодични преглед квалитета, ЦХЈ је обавезна, сходно Правилнику доставити извјештај о обављеном периодичном прегледу ЦХЈ руководиоцу институције и руководиоцу јединице интерне ревизије. О резултатима обављених периодичних прегледа ЦХЈ сумарно извјештава у посебном поглављу Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за предметну годину. С тим у вези истичемо да су резултати периодичног прегледа извршеног у 2023. години садржани у тачки 5.3. овог Извјештаја.

Напомињемо да прегледи које проводи ЦХЈ нису замјена за прописане повремене екстерне оцјене које требају проводити квалификовани независни оцјењивачи изван организације, како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ, Стандардима интерне ревизије и Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ. Како је ЦХЈ незаобилазан дио система интерне ревизије и као тијело које је одговорно за израду и провођење методологије интерне ревизије, увид у квалитет рада јединица интерне ревизије који врши ЦХЈ не може се сматрати у потпуности независним, али се исти проводи ради давања смјерница и препорука за унапређење рада јединица интерне ревизије.

5.2. Резултати годишњег прегледа квалитета

На основу података које је доставило 20 јединица интерне ревизије за потребе израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2023. годину, колико је укупно било обавезно и доставити свој годишњи извјештај с припадајућим подацима и документацијом, ЦХЈ је, у складу с чланом 14. Правилника, извршила годишњи преглед квалитета који је обухватио:

- а) *провјеру да ли су сачињени и благовремено потписани прописани акти којима се дефинише пружање услуга интерне ревизије у институцијама БиХ,*

- б) анализу поштовања прописа приликом израде стратешких и годишњих планова интерне ревизије, као и њиховог провођења,*
- ц) анализу степена реализације препорука, те, уколико су доступни, и података о ефектима рада интерне ревизије,*
- д) анализу ефикасности и ефективности рада јединица интерне ревизије на основу примјера добре праксе,*
- е) анализу поштовања прописа из области континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ,*
- ф) анализу поштовања прописа којима се регулише област обезбјеђења и унапређења квалитета, те спровођења припадајућих корективних планова активности,*
- г) других података и извјештаја који су јединице интерне ревизије обавезне сачинити и достављати ЦХЈ на основу Закона и подзаконских прописа.*

У наставку је дат преглед резултата проведеног годишњег прегледа према појединим подручјима провјере, који су претходно наведени.

а) Успостављање интерне ревизије – анализа да ли су сачињени и благовремено потписани прописани акти којима се дефинише начин успостављања и пружања услуга интерне ревизије у институцијама БиХ (Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повеља интерне ревизије)

На основу података и документације које су јединице интерне ревизије доставиле ЦХЈ у претходном периоду, утврдили смо да је Повељу интерне ревизије донијело укупно 76 институција, у складу са чланом 3. Одлуке, као и јавно предузеће Радио-телевизија БиХ (БХРТ). Споразум о вршењу функције интерне ревизије с надлежном јединицом интерне ревизије, потписало је укупно 57 институција.

Садржај важећих споразума и повеља, које су донијеле јединице интерне ревизије институција БиХ, усклађен је са садржајем Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 30/18) и Оквирним текстом Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 32/18) које је одлуком објавила ЦХЈ.

На основу наведених података и евиденције којом располаже ЦХЈ, можемо констатовати да до периода израде овог Извјештаја двије институције нису закључиле Споразум о вршењу функције интерне ревизије са надлежном јединицом интерне ревизије и донијеле Повељу интерне ревизије, а то су: Предсједништво БиХ и Уставни суд БиХ. Наиме, чланом 3. Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁹⁷ дефинисао је да функцију интерне ревизије у Предсједништву БиХ врши Јединица за интерну ревизију Министарства финансија и трезора БиХ, док је чланом 12. Одлуке дефинисао да ће Уставни суд БиХ самостално оцијенити потребу за вршењем функције интерне ревизије и изабрати јединицу интерне ревизије.

Напомињемо да је у циљу успостављања и очувања достигнутог нивоа развоја система функционално независне интерне ревизије који се, између осталог, темељи и на поштовању

⁹⁷ "Службени гласник БиХ" број. 59/19 од 30.08.2019. године

принципа "ЗЕ"⁹⁸ и "вриједност за новац", неопходно поштовање ових темељних принципа од стране свих институција на које се односе прописи о интерној ревизији.

Како би се у потпуности успоставила функција интерне ревизије у свим буџетским корисницима, ЦХЈ даје сљедеће препоруке Предсједништву БиХ и Уставном суду БиХ:

Препоруке:

1. Препоручујемо Предсједништву БиХ да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ.
2. Препоручујемо Уставном суду БиХ да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

б) Стратешки и годишњи планови рада интерне ревизије – анализа поштовања прописа приликом израде планских докумената и њиховог провођења

Увидом у достављену документацију и извјештаје ЈИР за 2023. годину утврдили смо да Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за 2023. годину нису благовремено донијеле сљедеће јединице интерне ревизије:

- ЈИР Министарства спољне трговине и економских ондоса БиХ
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за МСТЕО БиХ донијет је са кашњењем више од мјесеца дана (донијет 08.02.2023. године) и*
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Државну регулаторну комисију за електричну енергију донијет је са кашњењем више од два мјесеца (донијет 15.03.2023.);*
- ЈИР Министарство цивилних послова БиХ:
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Министарство цивилних послова БиХ донијет је са кашњењем више од два мјесеца (донијет 06.03.2023. године);*
- ЈИР Министарства безбједности БиХ:
  - *Годишњи план интерне ревизије за Министарство безбједности БиХ донијет је са кашњењем више од мјесеца и по (донијет 20.02.2023. године);*
- ЈИР Парламентарне скупштине БиХ:
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Парламентарну скупштину БиХ, Централну изборну комисију и Службени лист БиХ донијети су у јануару 2023. године,*
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Агенцију за заштиту личних података и Канцеларију за разматрање жалби донијети су у фебруару 2023. године;*
- ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ:
  - *Стратешки и Годишњи план интерне ревизије за Службу за заједничке послове институција БиХ донијети су са кашњењем више од мјесеца дана (СП ИР одобрен је 08.02.2023, а ГП ИР 15.02.2023);*

⁹⁸ Економичност, ефикасност и ефektivност.

- ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ и ЈИР Министарства комуникација и транспорта БиХ припремиле су благовремено (до 31. децембра) Стратешки план и Годишњи план интерне ревизије, али су исти донијети са мањим кашњењем (у току јануара 2023. године исти су одобрени од руководиоца институције).

Скрећемо пажњу да је благовремено доношење планова рада интерне ревизије један од кључних предуслова за несметан рад интерне ревизије у њеном пуном капацитету, како би дала свој пуни допринос унапређењу управљачких и контролних механизма у подручјима која су предмет ревидирања. Такође, напомињемо да су руководиоци ЈИР обавезни "на вријеме" припремити и доставити на одобрење нацрт Плана рада, како би исти били одобрени најкасније до 31. децембра текуће за наредну годину.⁹⁹

Увидом у достављену документацију јединица интерне ревизије за 2023. годину, утврдили смо да и даље постоји значајан простор за побољшањима код планирања рада интерне ревизије, а које, сходно Стандардима интерне ревизије, мора бити засновано на аргументованој и документованој процјени ризика. Генерално, општи закључак који смо стекли на основу достављене документације је да јединице интерне ревизије недовољно посвећују пажњу овом сегменту рада, што се огледа прије свега у чињеници да Процјена ризика интерне ревизије није уопште садржана и достављена уз Стратешке и Годишње планове рада интерне ревизије. И у Процјенама ризика интерне ревизије уочили смо више недостатака, од којих неке у наставку и наводимо: није наведено образложење за бројчано исказани ранг ризика, недостаје образложење узрока и посљедице ризика, неадекватно формулисани ризици из којих није јасан негативан утицај који могу имати на пословање институције и изостанак процеса који је планиран за ревидирање.

Уколико планирање ревизорских ангажмана није засновано на управљању ризицима и/или спровођење планираних ревизија није извршено сходно захтјевима који налажу дужну пажњу, може доћи до изостанка "додате вриједности" интерне ревизије у унапређењу пословања институција, а што се као примјер може навести да у току године није дата ниједна препорука из више проведених интерних ревизија. Може се претпоставити да је управо то био случај у Јединици интерне ревизије Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ која је за извјештајну 2023. годину реализовала укупно 4 интерне ревизије у којим није дата ниједна препорука.

Имајући у виду претходно наведене уочене недостатке, скрећемо пажњу јединицама интерне ревизије да је потребно Планове рада припремати у предвиђеним обрасцима који су садржани у Приручнику за интерну ревизију (ОБ-1СП и ОБ - 1ГП) и RIFC апликацији, како би се обезбједило да исти садрже све прописане елементе (процјене ризика, разраду утврђеног ризика кроз главна питања ревизије, обим и циљ ревизије, ревизорске методе, период провођења, ревизорски тим и др). Додатно, скрећемо и пажњу да се приликом формулисања ризика исти морају формулисати на начин како је то предвиђено Смјерницама за управљање ризицима – верзија 2, коју је издала ЦХЈ (да је видљив узрок и посљедица).

У сврху досљедне примјене методологије рада интерне ревизије у институцијама БиХ дајемо сљедеће препоруке јединицама интерне ревизије:

⁹⁹ Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ, тачка 3. – *Стратешко и годишње планирање интерне ревизије*.

Препоруке:

3. Препоручује се јединицама интерне ревизије да досљедно примјењују прописану методологију рада којом је прецизно утврђен рок за израду планова рада интерне ревизије (31. децембар), а у циљу њиховог благовременог доношења континуирано јачају сарадњу с руководством институције.
4. Препоручује се јединицама интерне ревизије да у својим плановима рада документују и образложе извршене процјене ризика на основу којих су планирана подручја ревидирања, те да се приликом формулисања ризика придржавају Смјерница за управљање ризицима које је донијела ЦХЈ.

ц) Реализација препорука интерне ревизије – анализа степена реализације препорука и мјерљивих ефеката препорука, уколико су исти утврђени

У табели број 4. овог Извјештаја приказани су, на основу података из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за извјештајни период, подаци о укупном броју датих препорука и степену њихове реализације за сваку од институција у којој је вршена интерна ревизија у протекле двије године. С обзиром на то да за већину препорука датих у 2023. години није истекао рок за реализацију, анализа степена реализације препорука интерне ревизије извршена је само за препоруке дате у 2022. години.

Наиме, у наставку наводимо статус реализације укупно датих 348 препорука у 31 институцији БиХ, у којима је у 2022. години вршена ревизија:

- 200 препорука је реализовано (58%),
- 46 препорука је дјелимично реализовано (13%),
- за 37 препорука или у процентима 11% још увијек није истекао рок за реализацију и за њих је интерна ревизија обавезна пратити њихово провођење у наредном периоду.

Проценат нереализованих препорука у укупном броју препорука датих у 2022. години, који износи 18% (64 од 348) представља побољшање у односу на реализацију препорука датих у 2021. години, када је проценат нереализованих препорука износио 22,5%, што чини око једне четвртине укупно датих (103 од 457)¹⁰⁰.

Међутим, и даље постоји простор за побољшање, а посебно у оним институцијама у којима је најслабија реализација препорука интерне ревизије датих у 2022. години, а то су: Гранична полиција БиХ (проценат нереализованих препорука је 100%), Институцији омбудсмана за људска права (проценат нереализованих препорука је 83%) и Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (проценат нереализованих препорука је 60%).

Напомињемо да је неопходно да интерна ревизија континуирано упућује на разматрање и рјешавање непроведених препорука, кроз извјештаје о накнадном прегледу којим се утврђује степен реализације препорука и ефекти који су постигнути кроз реализацију препорука, укључујући и мјерљиве финансијске ефекте¹⁰¹, и кроз годишње извјештавање руководиоца институције које ће садржати и питања о значајним ризицима и проблемима у контролама, али и кроз саопштавање и разматрање ове проблематике с руководством на колегијумима и састанцима. У складу с тим дајемо сљедећу препоруку:

¹⁰⁰ Подаци доступни у Годишњем консолидованом извјештају интерне ревизије за 2022. годину (стр. 71)

¹⁰¹ На примјер: већа наплата прихода, већи поврат средстава у буџет, смањење одређених категорија расхода и друго.

Препорука:

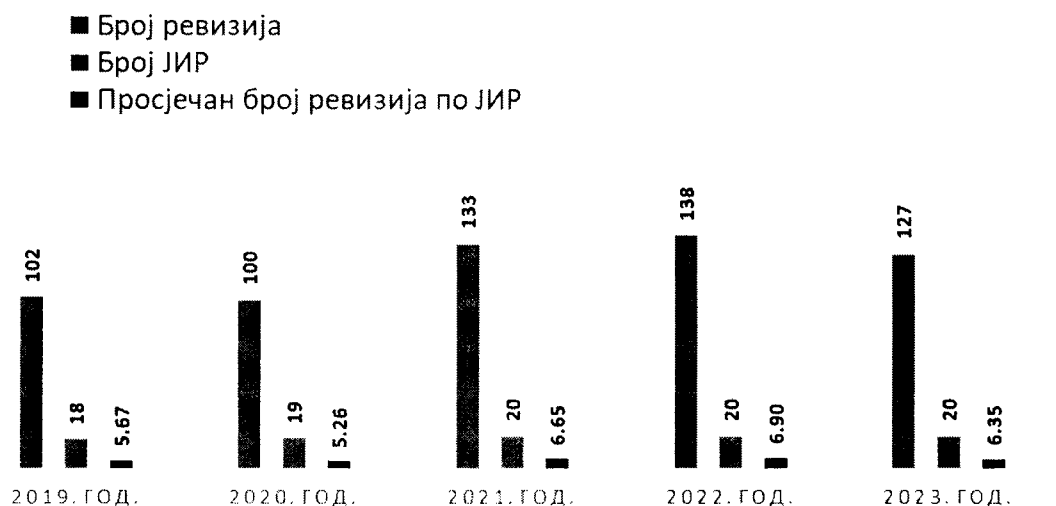
5. Препоручује се руководиоцима институција БиХ да у сарадњи са надлежним јединицама интерне ревизије активно учествују у поступку реализације прихваћених препорука интерне ревизије, а с циљем отклањања уочених слабости и неправилности у систему интерних контрола, а све у циљу законитог и сврсисходног коришћења буџетских средстава.

д) Ефикасност и ефективност рада ЈИР-а – анализа на основу годишњих извјештаја о раду јединица интерне ревизије за претходни период

У табеларном прегледу број 7. овог Извјештаја приказани су подаци појединачно за сваку јединицу интерне ревизије колико је извршила ревизија у 2023. години и дала препорука, док су у табеларном прегледу број 3. садржани детаљни подаци о предмету ревизија, институцијама у којим су проведене ревизије и врсти ревизија (редовне, *ad hoc* и накнадне).

У наредном графичком приказу дати су подаци на годишњем нивоу, за период 2019-2023. година, о укупном броју проведених ревизија, броју успостављених јединица интерне ревизије и просјечном броју проведених ревизија по јединици интерне ревизије. Детаљни подаци доступни су у годишњим консолидованим извјештајима интерне ревизије институција БиХ, који су објављени на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ (www.mft.gov.ba)

Графички приказ број 6.

На основу претходно наведених показатеља уочава се, да је у претходне три године (2021-2023) евидентан пораст броја проведених ревизија, а који је очекиван с обзиром на то да је повећан број успостављених јединица интерне ревизије (за једну ЈИР) у односу на 2020.

годину, те да је дошло и до повећања укупног броја особља на основу кадровског попуњавања јединица (с 36¹⁰² у 2019. години број особља је повећан на 44, на дан 31.12.2023).

Просјечан број проведених ревизија по јединици интерне ревизије у посматраном периоду кретао се у распону од 5,26 ревизија (2020) до 6,90 (2022) по јединици интерне ревизије. Овдје је важно напоменути да су у број укупно проведених ревизија укључене и накнадне ревизије које, напомињемо, нису засебан ревизорски ангажман, већ наставак претходно проведених ревизија. Накнадне ревизије интерна ревизија проводи у сврху праћења резултата о којима је поднијет извјештај руководству институције.

Полазећи од ових показатеља и расположивих капацитета јединица интерне ревизије, руководиоци јединица интерне ревизије морају континуирано тежити већој ефикасности и ефективности, на нивоу јединице интерне ревизије, и на нивоу просјека (по ревизору). Подсећамо на то да су захтјеви у вези начина провођења интерног оцјењивања, а које обухвата и планирање и праћење учинка интерне ревизије, детаљно појашњени у прописима који уређују ову област¹⁰³. Такође, подсећамо да се приликом планирања рада ЈИР, у сврху побољшања учинка, могу користити и подаци из годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ (тачка 4.5) о просјечном броју извршених ревизорских ангажмана по ревизору, на нивоу појединачне ЈИР, и на нивоу свих јединица у институцијама БиХ.

Посебно скрећемо пажњу јединицама интерне ревизије које су реализовале мање од кумулативног годишњег просјека ревизија по ЈИР, као што је то случај са Јединицом интерне ревизије Министарства безбједности БиХ која је у 2023. години провела само једну ревизију (подаци доступни у табели бр. 2. у оквиру тачке 4.3. Извјештаја), да је неопходно у потпуности користити расположиве капацитете ЈИР у сврху побољшања учинка интерне ревизије.

Како би се у наредном периоду водило рачуна о ефикасности учинка јединица интерне ревизије, дајемо сљедећу препоруку:

Препорука:

6. Препоручује се руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима да успоставе неопходне процедуре у оквиру планирања рада и интерног оцјењивања, како би се обезбједила потпуна искоришћеност расположивих капацитета у сврху побољшања ефикасности и ефективности у раду.

е) Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ – анализа испуњености обавезе КПЕ-а за извјештајни период

На основу извјештаја о обављеној континуираној професионалној едукацији (КПЕ) интерних ревизора у јединицама интерне ревизије, као и заprimљених захтјева јединица интерне ревизије за признавање обука као КПЕ, ЦХЈ прати испуњавање обавезе усавршавања знања и вјештина од стране интерних ревизора, из подручја и области дефинисаних прописима из области КПЕ. Овим прописима дефинисан је начин и поступак испуњавања

¹⁰² Подаци из Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2019. годину, доступног на www.mft.gov.ba

¹⁰³ Правилник о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21), Стандарди интерне ревизије ("Службени гласник БиХ" број 93/17), Приручник за интерну ревизију у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 73/21).

обавезе континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, да би се кроз одржавање нивоа стручности и даљег професионалног развоја интерних ревизора унаприједио квалитет услуга које пружају.

Од укупног броја запослених у јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ, укључујући и запослене у ЦХЈ који раде на пословима успостављања и развоја система и вршења функције интерне ревизије (47¹⁰⁴), у извјештајном периоду обавеза континуиране професионалне едукације односила се на 42 запослена. Наиме, обавези континуиране професионалне едукације не подлијежу новозапослени интерни ревизори у првој години заснивања радног односа, а таквих је у 2023. години било укупно пет. На основу достављених извјештаја о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ за 2023. годину, утврђено је да су сви запослени испунили ову обавезу у складу с релевантним прописима.

Јединице интерне ревизије су у својим годишњим извјештајима извијестиле да су донијеле годишње планове обука, те да су, у складу с одобреним плановима обука интерних ревизора од стране руководиоца институција, обезбјеђена и потребна средства за њихово похађање у свим институцијама, осим у Парламентарној скупштини БиХ. У овој институцији у извјештајном периоду нису прецизно алоцирана средства за потребе Јединице у оквиру одобреног буџета, те је похађање обука интерних ревизора зависило од расположивих средстава. С тим у вези напомињемо да је Законом о интерној ревизији институција БиХ дефинисано да ће јединице интерне ревизије у оквиру буџетског корисника имати буџетску алокацију, која се може идентификовати и преко које се могу пратити расходи у вези са извршавањем активности успостављених Законом, те да је обавеза континуиране професионалне едукације прецизно дефинисана у Стандардима интерне ревизије, Етичком кодексу, као и прописима који уређују ову област.

Напомињемо да стицање одговарајућег стручног образовања, сертификата, тренинга и обављање других видова прописане едукације, помаже интерним ревизорима да развијају ниво вјештина и искустава, који се захтјевају како би стручно обављали своје професионалне обавезе, те тиме допринијели унапређењу пословања организације. Уколико интерни ревизори не посједују довољно знања и вјештине потребне за квалитетно извршавање њихових дужности, може се довести у питање да ли су ангажмани интерних ревизора обављени стручно и да ли доприносе унапређењу управљачких и контролних механизма, дајући препоруке и савјете у вези са активностима које су предмет ревидирања.

Имајући у виду значај континуиране професионалне едукације на квалитет услуга које пружа интерна ревизија, ЦХЈ даје сљедећу препоруку:

Препорука:

7. Препоручује се руководству институција и руководиоцима јединица интерне ревизије да планирају и обезбједе потребне услове за провођење континуиране професионалне едукације интерних ревизора, како би интерни ревизори били у могућности да континуирано унапређују своје знање и вјештине потребне за стручно и квалитетно пружање услуга интерне ревизије.

---

¹⁰⁴ У овај број је укључено и троје запослених у Одејку за развој система интерне ревизије ЦХЈ.

ф) Обезбјеђење и унапређење квалитета интерне ревизије - анализа поштовања прописа којима се регулише ова област и провођења припадајућих корективних планова активности

У складу с Правилником о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 74/21), јединице интерне ревизије су обавезне донијети програм обезбјеђења и унапређења квалитета у којем су садржани подаци о активностима које се планирају провести, у години на коју се програм односи, како би се обезбједио захтијевани квалитет у функционисању интерне ревизије. О проведеним мјерама и активностима на унапређењу функционисања интерне ревизије, јединице интерне ревизије су обавезне извјештавати руководиоца институције и ЦХЈ МФТ БиХ кроз извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета.

Од 20 јединица интерне ревизије укупно 18 јединица (90%) доставило је ЦХЈ извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за извјештајни период, у којем су садржани резултати и закључци проведене контроле од стране руководиоца ЈИР, заједно са плановима активности на даљем унапређењу функције интерне ревизије. Извјештај за предметну годину нису доставиле: ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ.

Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења интерне ревизије предвиђено је да се периодично самооцјењивање усклађености јединице интерне ревизије проводи једном у двије године, уз примјену Упитника који је припремила ЦХЈ МФТ БиХ. Ову обавезу, такође, нису испоштовале претходно наведене двије јединице интерне ревизије (ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ), али ни Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ и интерна ревизија Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА нису доставиле ЦХЈ неопходну документацију у сврху документовања да су извршиле самопроцјену на начин какао је то предвиђено.

Сходно наведеном констатујемо да ЈИР Министарства безбједности БиХ, ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, ЈИР Министарства цивилних послова БиХ и интерна ревизија Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА нису примјениле релевантне прописе и предузеле неопходне активности у сврху обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије.

Додатно, напомињемо да је Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ комплетно кадровски попуњена¹⁰⁵, те да је ЦХЈ у 2023. години, на основу заprimљених захтјева Министарства безбједности БиХ и Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ издала сагласност да интерни ревизор у ЈИР Министарства безбједности БиХ и интерна ревизорка у Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ могу привремено обављати послове руководиоца ЈИР до попуње управљене позиције, а којим су обухваћени и послови надзора и интерног оцјењивања. Сходно томе, наглашавамо да су у наведеним јединицама били обезбјеђени неопходни услови за досљедну примјену релевантних прописа, а све у сврху побољшања функције интерне ревизије.

¹⁰⁵ У ЈИР МЦП БиХ попуњене су све три систематизацијом предвиђене позиције (Руководилац ЈИР и 2 интерна ревизора)

На основу анализе достављених извјештаја о Програму обезбјеђења и унапређења квалитета, може се закључити да је за значајно већи број подручја и области идентификована могућност за побољшањем од стране руководиоца јединица интерне ревизије, у односу на претходну годину. Овај податак охрабрује, јер се само кроз објективно сагледавање и самопроцјену може постићи сврха интерног оцјењивања, а чији ефекти ће бити видљиви у наредном периоду, након провођења акционих планова у подручјима у којим су идентификоване могућности за побољшањем.

Сходно наведеним запажањима, дајемо сљедећу препоруку:

Препорука:

8. Препоручује се Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ, Јединици интерне ревизије Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, Јединици интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ и интерној ревизији Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА да се у потпуности придржавају прописа којим је уређена област контроле квалитета, сачине извјештаје уз примјену предвиђених образаца и контролних питања и доставе руководиоцу институције и Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

г) Анализа осталих података и извјештаја које су ЈИР обавезне сачинити и достављати ЦХЈ на основу Закона и подзаконских прописа

На основу података и документације о особљу интерне ревизије које јединице интерне ревизије у институцијама БиХ достављају ЦХЈ, констатујемо да сви запослени интерни ревизори у институцијама БиХ испуњавају услове прописане Законом о интерној ревизији институција БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ.

Јединице интерне ревизије достављају ЦХЈ и информације и податке о начину организације интерне ревизије, опису послова и услова за запошљавање у јединицама интерне ревизије, задацима и овлашћењима интерне ревизије, а што документују достављањем извода из правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, потписаним Повељама интерне ревизије и Споразумима о вршењу функције интерне ревизије. На основу ових података, ЦХЈ прати усклађеност с релевантним прописима постојеће организације интерне ревизије, укључујући њена овлашћења, одговорности, дјелокруг рада, начин одобравања планова и извјештавања.

На основу достављених података, констатујемо да описи послова и организационо успостављање интерне ревизије су усклађени с релевантним прописима у 17 од укупно успостављених 20 јединица интерне ревизије¹⁰⁶. Наиме, закључно са 31.12.2023. године укупно двије институције немају усклађен правилник о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију с прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ. То су Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби (БХАНСА).

Подаци о попуњености јединица интерне ревизије дати су у оквиру табеле број 1. овог Извјештаја. Наиме, закључно с 31.12.2023. године од укупно 20 јединица интерне ревизије, 14

¹⁰⁶ У овај број укључено је и јавно предузће Радио-телевизија БиХ, које је успоставило ЈИР у складу са релевантним прописима.

је у потпуности кадровски попуњено. Јединица интерне ревизије није у потпуности кадровски попуњена, у складу са систематизованим бројем извршилаца, у Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ и Граничној полицији БиХ. У Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби БиХ нису успостављене јединице интерне ревизије и немају попуњен предвиђени број особља интерне ревизије, у складу са релевантним прописима. Функцију интерне ревизије у претходно наведеним двијема институцијама обавља по један интерни ревизор, на основу правилника о унутрашњој организацији који у дијелу који се односи на интерну ревизију није усклађен са прописима из области интерне ревизије у институцијама БиХ.

С тим у вези посебо истичемо чињеницу да се не може очекивати иста покривеност подручја пословања институције ревизијама у институцијама за које су надлежне јединице које нису у потпуности кадровски попуњене, као у институцијама у којима услуге интерне ревизије пружају кадровски у потпуности попуњене јединице. Ово свакако може имати утицај и на већу изложеност неоткривању значајних ризика који могу угрозити пословање институције.

На основу података из годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, ЦХЈ је обавијештена да је у извјештајном периоду у једној институцији (Служби за заједничке послове институција БиХ) интерна ревизија уочила неправилности које се огледају у кршењу прописа, а о чему је упознато руководство институције кроз Извјештај интерне ревизије. Наиме, ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ је у свом Годишњем извјештају за 2023. годину навела да је приликом провођења ревизије система пословања Одељења за угоститељство констатовано низ непоравилности које се огледају првенствено у кршењу прописа (непридржавање усвојених процедура, начин провођења пописа, измјена утврђених норматива, књиговодствено усклађивање, непотпуно успостављање софтверског рјешења пословања угоститељских јединица у односу на уговорена рјешења уз неадекватно управљање расходима). У предметној ревизији дато је негативно мишљење интерне ревизије, а ова ЈИР није могла утврдити да ли су уочене неправилности резултирале или могле резултирати криминалним активностима.

Када је ријеч о примјени методологије рада интерне ревизије у институцијама БиХ, важно је напоменути да је интерна ревизија у институцијама БиХ почела у току 2023. године користити RIFC апликацију, али нажалост не у континуитету. Наиме, RIFC апликација је развијена у оквиру Пројекта ЕУ "RIFC-3" у сврху унапређења ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору БиХ, а иста је припремљена у складу са захтјевима Стандарда интерне ревизије као саставни дио методологије рада интерне ревизије, а чијом примјеном се потврђује усклађеност са Стандардима и досљедна примјена методологијом предвиђених процедура и поступака.

У извјештајној 2023. години ЦХЈ, али и сви корисници RIFC апликације, суочили су се са бројним изазовима и потешкоћама, првенствено везаним за функционисање RIFC апликације узроковано одржавањем сервера на којем је инсталирана Апликација. Проблем нефункционалности RIFC апликације је присутан и у периоду израде овог Извјештаја.

Надамо се да ће што прије бити изнађено адекватно рјешење за функционалан и несметан рад RIFC апликације, а тиме омогућена и реализација циљева и задатака утврђених Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2020-

2025. годину¹⁰⁷, којим је дефинисана неопходност израде апликације у сврху обезбјеђење квалитета и информатичке подршке интерној ревизији у сврху испуњавања Међународних стандарда, те унапређења праћења ефективности RIFC-а од стране ЦХЈ и Савјета министара БиХ.

У складу са претходно наведеним, дајемо сљедеће препоруке:

Препоруке:

9. Препоручује се Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби - БХАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, како би се створили неопходни услови за успостављање и функционисање интерне ревизије и у овим двјема институцијама у складу с прописима који уређују ову област.
10. Препоручује се Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ и Граничној полицији БиХ, у којима није у потпуности попуњена јединица интерне ревизије да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ и Сектором за буџет МФТ БиХ, предузму све потребне активности на запошљавању особља интерне ревизије у сврху попуњавања упражњених позиција и омогућавања несметаног обављања функције интерне ревизије, у складу с прописима и у пуном капацитету.
11. Препоручује се Министарству финансија и трезора БиХ да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом МФТ БиХ, обезбједе функционисање и рад RIFC апликације у институцијама БиХ у континуитету, укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана RIFC апликација.

5.3. Периодични преглед квалитета

У извјештајном периоду ЦХЈ је провела, на основу Годишњег плана ЦХЈ МФТ БиХ за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизију за 2023. годину, а у складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ (*"Службени гласник БиХ" број 74/21*), периодични преглед квалитета активности Јединице интерне ревизије у Граничној полицији БиХ. Циљ обављања прегледа квалитета је да се утврди ниво усклађености активности јединице интерне ревизије са Законом о интерној ревизији институција БиХ (*"Службени гласник БиХ" бр. 27/08 и 32/12*), Стандардима интерне ревизије (*"Службени гласник БиХ" број 93/17*), методологијом рада и другим прописима којима је уређена област интерне ревизије у институцијама БиХ.

Прегледом је обухваћено цјелокупно вршење послова интерне ревизије у Граничној полицији БиХ у обиму довољном за утврђивање нивоа усклађености, као и организационо успостављање интерне ревизије унутар институције у погледу обезбјеђења функционалне независности и објективности интерне ревизије. На основу обављеног прегледа документације Јединице интерне ревизије Граничне полиције БиХ о извршеним ревизијама у периоду 2020-2022. године и прикупљених информација о начину пружања услуга интерне ревизије и њеном организационом успостављању, те на основу тога добијене просјечне

¹⁰⁷ Савјет министара БиХ усвојио је Стратегију на 8. сјединици одржаној 11.06.2020. године.

оцјене, констатовано је да се свеукупно мишљење о усклађености квалификује као дјелимично усклађено.

Руководилац ЈИР доставио је, у остављеном року, изјашњење да нема примједбе на Извјештај о обављеном периодичном прегледу квалитета активности интерне ревизије у Граничној полицији Босне и Херцеговине и да је сагласан са утврђеним налазима и датим препорукама. Препоруке се највећим дијелом односе на успостављање неопходних механизма у подручју управљања јединицом интерне ревизије, како би се обезбједила досљедна примјена методологије рада интерне ревизије у планирању задатака интерне ревизије, провођењу ревизорских ангажмана и обезбјеђењу квалитета интерне ревизије. Ниједна од препорука се не односи на организационо успостављање Јединице интерне ревизије Граничне полиције БиХ.

Руководилац ЈИР обавезан је, сходно Правилнику, укључити у Програм обезбјеђења и унапређења квалитета ЈИР за 2024. годину мјере и активности на провођењу препорука из Извјештаја ЦХЈ о обављеном периодичном прегледу, исте спроводити и о њиховој реализацији извјештавати ЦХЈ на начин како је то предвиђено релевантним прописима.

5.4. Унапређење система интерне ревизије

У сврху унапређења система интерне ревизије и досљедне примјене прописа и методологије рада, а на основу резултата проведеног Годишњег прегледа квалитета, ЦХЈ је у складу с чланом 14. став (3) Правилника о провођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, дала и препоруке за отклањање недостатака који су уочени у току прегледа. Напомињемо да су јединице интерне ревизије обавезне предузети потребне корективне активности у свом раду, те о њима обавијестити ЦХЈ у оквиру годишњег извјештаја интерне ревизије и извјештаја о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за 2024. годину, да би ЦХЈ кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије упознала Савјет министара БиХ с резултатима предузетих мјера на усклађивању функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину дао је, поред прегледа стања законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, и кумулативне податке о извршеним интерним ревизијама у извјештајном периоду. Ефекти интерне ревизије који су обухваћени консолидованим извјештајем, огледају се у квантитету и квалитету препорука које дају јединице интерне ревизије у смислу унапређења пословања и функционисања институција БиХ. Такође, ефекти интерне ревизије огледају се и у оствареном напретку у успостављању и доградњи система јавне интерне финансијске контроле и интерне ревизије, као и квалитету савјетодавних услуга које интерна ревизија пружа менаџменту институција.

Резултати рада интерне ревизије огледају се у давању квалитетних препорука, с једне стране, али и у реализацији датих препорука и унапређењу система финансијског управљања и контроле у институцијама које имају успостављену функцију интерне ревизије, с друге. Потребно је да руководиоци јединица интерне ревизије пособну пажњу посвете унапређењу процеса планирања, што подразумијева усмјеравање активности интерне ревизије у подручја у којима се, на основу свеобухватне анализе пословања и управљања ризицима, идентификују слабости интерних контрола. Такође, потребно је континуирано тежити повећању

ефикасности и учинка ревизије, кроз пораст броја планираних и извршених ревизија. Унапређење процеса планирања је предуслов за повећање доприноса интерне ревизије остварењу циљева институције и бољој усклађености пословања с прописима, што се може постићи кроз бољу искоришћеност ревизорских ресурса, пораст броја ревидираних подручја и датих препорука за отклањање утврђених слабости.

Додатни ефекти интерне ревизије умногоме ће зависити и од ефикасности и ефективности кадровског попуњавања и организационог усклађивања јединица које нису у потпуности или попуњене или успостављене с релевантним прописима, али исто тако и од спремности менаџмента и интерних ревизора за даљи напредак на развоју функције интерне ревизије у институцијама БиХ, али и развоју цјелокупног концепта PIFC-а.

Важан задатак и изазов за ЦХЈ и јединице интерне ревизије свакако је и досљедно провођење контроле квалитета рада интерне ревизије, у складу с Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ, који је припремљен у складу са захтјевима Стандарда интерне ревизије и примјерима добре праксе. Наведени Правилник представља резултат заједничког рада ЦХЈ и експерата ЕУ Пројекта "PIFC-3", којим је детаљно дефинисан начин провођења контроле сваког од учесника у овом процесу, руководиоца јединица интерне ревизије, ЦХЈ и екстерних оцјењивача. Одлука о доношењу Правилника је објављена у децембру 2021. године.¹⁰⁸

Из свега изнесеног у овом Извјештају, примјетно је да је у претходном периоду учињен додатни напредак у успостављању и развоју система интерне ревизије, који се огледа у припреми, објављивању и примјени прописа којима се дефинише систем интерне ревизије и функционалног успостављања система интерне ревизије од стране ЦХЈ с једне, али и у квалитету вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ, с друге стране. Ипак, степен напретка у овој области, од стране институција БиХ, би могао и морао бити на знатно већем нивоу, чиме би се дао додатни подстрек у развоју ове области и приближавању Босне и Херцеговине и њеног система јавне интерне финансијске контроле европским вриједностима.

6. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ ФИНАНСИЈСКИХ КОНТРОЛА У ИНСТИТУЦИЈАМА БиХ ЗА ПЕРИОД 2020-2025. ГОДИНЕ У ДИЈЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ

6.1. Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. године и информација о њеној реализацији

Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године (Стратегија) усвојио је Савјет министара БиХ, на својој 8. сједници одржаној 11.06.2020. године. Стратегија је израђена у оквиру Пројекта ЕУ "PIFC-3", кроз заједничку сарадњу експерата Пројекта и ЦХЈ, у складу с оквирним стратешким документом који је одобрио Координациони одбор централних јединица за хармонизацију.

¹⁰⁸ У "Службеном гласнику БиХ" број 74/21 и на веб страници ЦХЈ-а.

Стратегија представља наставак опредјељења Савјета министара БиХ за даље јачање предуслова за законски усклађено, ефикасно, транспарентно и одговорно управљање јавним финансијама. Дјелотворан систем интерних финансијских контрола доприноси јачању фискалне дисциплине, већој транспарентности и одговорности, те примјени принципа "вриједност за новац" у управљању јавним средствима. Стратегија се односи на период 2020-2025. године.

Свеобухватан стратешки циљ, у складу са Стратегијом, је да се кроз функционалан и дјелотворан систем PIFC-а ублаже кључни ризици у пословању институција Босне и Херцеговине, што подразумијева даље интегрисање и операционализацију система интерних контрола у кључне процесе управљања јавним финансијама, фокусирана на подручја високог ризика и подржана независном и професионалном функцијом интерне ревизије. Стратегијом су даље разрађени и конкретни стратешки циљеви и оперативне мјере за унапређењем у области система финансијског управљања и контроле и у области система интерне ревизије, те мониторинга и извјештавања о систему интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине. Конкретно, у области система интерне ревизије у институцијама БиХ, стратешки циљ је: *"Ефикасно коришћење ресурса интерне ревизије и остваривање додате вриједности у складу са међународним стандардима"*, док је у области мониторинга и извјештавања о PIFC-у стратешки циљ: *"Унапријеђено праћење ефективности PIFC-а од стране ЦХЈ МФТ БиХ и Савјета министара БиХ"*.

Саставни дио Стратегије је Акциони план и он садржи циљеве утврђене Стратегијом, мјере које је потребно предузети за њихову реализацију, период у којем се очекује реализација, носиоце активности, индикаторе успјешности и изворе финансирања утврђених мјера и активности. Стратегијом је предвиђена израда оперативних годишњих акционих планова рада за сваку календарску годину предвиђену Стратегијом. Садржај годишњег акционог плана изводи се из Акционог плана Стратегије и даје преглед активности које је потребно провести ради реализације предвиђених мјера.

Стратегијом је даље дефинисано да ће ЦХЈ извјештавати Савјет министара БиХ о реализацији Стратегије у оквиру редовног Годишњег консолидованог извјештаја о систему интерне ревизије у институцијама БиХ и Консолидованог извјештаја о систему финансијског управљања и контрола. У складу са Стратегијом и Акционим планом, ЦХЈ је благовремено припремила Оперативни годишњи акциони план за 2023. годину, те у складу с њим предузела потребне кораке на реализацији утврђених циљева.

6.2. Оперативни годишњи акциони план Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2023. годину

У складу са Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2020-2025. ЦХЈ је донијела Одлуку о доношењу Оперативног годишњег акционог плана Стратегије за 2023. годину (у даљем тексту: "Оперативни годишњи акциони план"), која је објављена на интернет страници МФТ БиХ у дијелу који се односи на ЦХЈ. Наведеном Одлуком предвиђено је да ће ЦХЈ у посебном дијелу годишњих консолидованих извјештаја о систему интерне ревизије и финансијског управљања и контроле за 2023. годину извјестити Савјет министара БиХ о реализацији мјера и активности из Оперативног годишњег акционог плана.

Оперативни годишњи акциони план саставни је дио наведене Одлуке и садржи циљеве утврђене Стратегијом, активности за реализацију утврђених циљева, носиоце активности, рокове за њихово провођење и индикаторе успјешности. Ради боље прегледности,

Извјештај о реализацији Оперативног годишњег акционог плана Стратегије за 2023. годину, у дијелу који се односи на област интерне ревизије, налази се у прилогу број 1. овог Извјештаја.

7. РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА САВЈЕТА МИНИСТАРА БиХ

Савјет министара БиХ је, на својој 14. сједници која је одржана 07.06.2023. године, приликом упознавања с Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије, донио следеће закључке:

1. Савјет министара упознао се са Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије за 2022. годину.
2. Задужују се институције Босне и Херцеговине да реализују препоруке из Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2022. годину.
3. Задужују се руководиоци јединица интерне ревизије и интерни ревизори у институцијама БиХ да послове у вези са вршењем функције интерне ревизије и извјештавања обављају користећи *PIFC* апликацију.
4. Задужује се Министарство финансија и трезора БиХ и Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ да обезбиједе потребна финансијска средства за одржавање и даљи развој *PIFC* апликације.
5. Задужују се институције Босне и Херцеговине и запослени у јединицама интерне ревизије да пруже сву неопходну подршку Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ на одржавању и даљем развоју *PIFC* апликације и њених функција.
6. Задужује се Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ да у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја извести и о коришћењу и примјени *PIFC* апликације.
7. Задужују се Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство одбране БиХ, Министарство комуникација и транспорта БиХ, Министарство правде БиХ, Министарство безбједности БиХ и Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ, код којих нису у потпуности кадровски попуњене јединице интерне ревизије, да заједно са Министарством финансија и трезора БиХ обезбиједе средства и проведу процедуре запошљавања интерних ревизора у 2023. години.
8. Задужује се Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА, у оквиру које је прописана обавеза успостављања јединице интерне ревизије, да обезбиједи неопходна средства и оконча процедуре успостављања јединице интерне ревизије и запошљавања интерних ревизора у 2023. години.
9. Задужују се јединице интерне ревизије које врше функцију интерне ревизије у више институција да благовремено израде и донесу, поред појединачних стратешких и годишњих планова интерне ревизије и консолидоване стратешке и годишње планове

интерне ревизије на нивоу јединице интерне ревизије, а у складу са прописима и роковима одобреним од стране Централне хармонизацијске јединице МФТ БиХ.

10. Позива се институција Предсједништва БиХ да потпише Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са надлежном јединицом интерне ревизије.
11. Задужују се руководиоци институција да, у сарадњи са јединицама интерне ревизије предузму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије.
12. Задужују се руководиоци јединица интерне ревизије да успоставе неопходне процедуре у оквиру интерног оцјењивања, те да континуирано, за сваку годину, израђују програм обезбјеђења и унапређења квалитета, проводе стални надзор и периодична самооцјењивања, а да о резултатима извјештавају руководиоца институције и Централну хармонизацијску јединицу МФТ БиХ.
13. Задужује се Министарство финансија и трезора БиХ да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2022. годину достави Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Након запримања обавјештења о усвајању наведених закључака Савјета министара БиХ ЦХЈ је о њима упознала све институције БиХ на које се закључци односе, као и јединице интерне ревизије, како би предузели потребне мјере и радње на њиховој реализацији. У току припремних активности на изради Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2023. годину, ЦХЈ је тражила од институција БиХ и јединица интерне ревизије да, уз годишњи извјештај интерне ревизије, доставе и информације о реализацији претходно наведених закључака Савјета министара БиХ.

На основу информација добијених од институција БиХ и јединица интерне ревизије, те активности предузетих од стране ЦХЈ, у наставку приказујемо преглед реализације већ наведених закључака:

1. Савјет министара БиХ упознао се, на својој 14. сјединици одржаној 07.06.2023. године, с Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије институција БиХ за 2022. годину.
2. На основу података садржаних у годишњим извјештајима и документације коју су јединице интерне ревизије доставиле за 2023. годину, ЦХЈ је утврдила да нису све институције предузеле неопходне активности на успостављању и кадровском попуњавању јединица интерне ревизије у складу са прописима, те да и даље постоји простор за побољшањем у дијелу примјене методологије рада интерне ревизије.

Наиме, утврђено је да закључно са 31.12.2023. године двије институције нису уопште успоставиле функцију интерне ревизије, а то су: Предсједништво БиХ и Уставни суд БиХ, док двије институције имају успостављену интерну ревизију по важећем правилнику који није усклађен са релевантним прописима, а то су: Дирекција за координацију полицијских тијела и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби-БХАНСА. Јединице интерне ревизије нису у потпуности кадровски попуњене у: Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ, Граничној полицији БиХ, Дирекција за координацију полицијских тијела и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби-БХАНСА.

У дијелу стратешког и годишњег планирања интерне ревизије утврђена су кашњења у њиховом доношењу код јединица интерне ревизије у: Министарству спољне трговине и економских односа БиХ, Министарству цивилних послова БиХ, Министарству безбједности БиХ, Парламентарној скупштини БиХ и Служби заједничких послова институција БиХ, док је најнижи степен реализације препорука евидентиран у Граничној полицији БиХ, Институцији омбудсмана за људска права и Агенцији за превенцију корупције.

На основу достављених годишњих извјештаја јединица, уочава се изузетно низак ниво учинка у Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ (само 1 ревизија у 2023. години) и провођење више ревизија у једној ЈИР без иједне препоруке. Ријеч је о ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ. Ове двије јединице интерне ревизије, ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, нису предузеле ни неопходне активности дефинисане прописима из области обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије.

Када је ријеч о примјени методологије рада интерне ревизије кроз коришћење *IT* апликације, у тачки 5.2. г) Извјештаја образложени су проблеми са којима се суочава ЦХЈ и сви њени корисници и због којих *PIFC* апликација у институцијама БиХ није у функцији.

3. Информацију о вршењу функције интерне ревизије и извјештавања користећи *PIFC* апликацију нису нам доставиле јединице интерне ревизије Министарства безбједности БиХ и Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА. На основу достављених информација од стране јединица интерне ревизије, осталих осамнаест (18) јединица интерне ревизије послове у вези са вршењем функције интерне ревизије и извјештавања обављали су користећи *PIFC* апликацију¹⁰⁹, у периоду када је иста била у функцији, односно онолико колико је то било могуће с обзиром на потешкоће и изазове функционалности и одржавања исте.

4. У првом кварталу 2023. године стручна *IT* служба Министарства финансија и трезора БиХ је, у сарадњи са стручном *IT* службом Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, пружила потребну помоћ на обезбјеђењу неопходних услова за функционално успостављање *PIFC* апликације од стране институција БиХ.

Од 01.03.2023. године интерни ревизори почели су користити и примјењивати у свом раду *PIFC* апликацију. Предвиђено је да у Апликацији буду унијети и садржани подаци који се односе на период од 01.01.2023. године.

У августу 2023. године ЦХЈ МФТ БиХ је укњижила *PIFC* апликацију као власништво ове институције. Укњижавањем апликације створени су услови за њено одржавање и унапређење.

Током 2023. године, Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ је континуирано пружала, у складу са својим могућностима и расположивим средствима, подршку особљу интерне ревизије у институцијама БиХ у коришћењу и раду у *PIFC* апликацији. ЦХЈ МФТ БиХ је уложила и додатне напоре како би обезбједила несметано функционисање *PIFC* апликације кроз благовремено отклањање сваког застоја у раду. У октобру 2023. године

---

¹⁰⁹ Апликативно-софтверско рјешење развијено у оквиру пројекта ЕУ "Унапређење јавне интерне финансијске контроле у БиХ" као подршка развоју ФУК-а и интерне ревизије у јавном сектору БиХ.

потписан је Уговор између Централне хармонизацијске јединице МФТ БиХ и *IT* компаније, са циљем пружања услуга одржавања и осталих активности везаних за функционисање *PIFC* апликације у 2023. години.

У периоду израде овог Извјештаја, ЦХЈ МФТ БиХ се суочава са проблемом одржавања *PIFC* апликације за институције БиХ, а што даље представља за сада непремостив проблем за њену примјену и функционисање у домену вршења функције интерне ревизије.

5. Институције БиХ и особље интерне ревизије у овим институцијама пружили су у претходном периоду сву захтијевану помоћ и подршку Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ на одржавању и даљем развоју *PIFC* апликације и њених функција, у дијелу који се односи на интерну ревизију. У току 2023. године активности везано за *PIFC* апликацију биле су усмјерене на њено адекватно функционисање и одржавање у смислу несметаног коришћења на начин како је то захтијевано релевантним прописима.
6. *PIFC* апликација се у дијелу интерне ревизије у институцијама БиХ почела користити од 01.03.2023. године, након што су отклоњени технички проблеми који су онемогућавали задовољавајући ниво сигурности и заштите информација, а што је неопходно као предуслов за обезбјеђење повјерљивости, поузданости и безбједности података интерне ревизије, сходно Стандардима интерне ревизије. У рјешавању наведеног проблема биле су укључене, поред компаније која је израдила *PIFC* апликацију, и стручне *IT* службе Министарства финансија и трезора БиХ и Генералног секретаријата Савјета министара БиХ.

Међутим, у претходних годину дана од када је почела примјена *PIFC* апликације у институцијама БиХ у вршењу интерних ревизија, суочили смо се са више прекида у приступу Апликацији који су онемогућили њено коришћење у трајању дужем од четири мјесеца. Узрок томе је недостатак техничке подршке на одржавању сервера на којем је инсталирана *PIFC* апликација.

И у периоду израде овог Извјештаја суочавамо се са застојем у примјени и функционисању Апликације, а који је наступио 12.02.2024. године услед недостатка меморије на серверу Министарства финансија и трезора БиХ, на којем је инсталирана *PIFC* апликација.

Стручне службе Министарства финансија и трезора БиХ су се изјасниле да оне нису надлежне за одржавање *PIFC* апликације.

7. Од укупно шест институција које нису (до 31.12.2022. године) у потпуности кадровски попуниле јединицу интерне ревизије и на које се односи закључак да, заједно с Министарством финансија и трезора БиХ, обезбиједе средства и проведу процедуре запошљавања интерних ревизора у 2023. години, обавијештени смо о сљедећем:
  - Три институције су у извјештајном периоду у потпуности окончале активности на кадровском попуњавању јединице интерне ревизије, а то су Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство комуникација и транспорта БиХ и Министарство правде БиХ;
  - Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ, као предуслов за покретање конкурсне порцедуре за кадровско попуњавање јединице интерне ревизије, требало би претходно да оконча активности на измјени Правилника о унутрашњој организацији.

На основу информације коју нам је ова институција доставила, ДКПТ БиХ је крајем 2022. године припремила Приједлог Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, којим је предвиђено успостављање јединице интерне ревизије као нове основне организационе јединице. Овај Приједлог је добио сва позитивна мишљења надлежних институција и са истим је био послат Министарству безбједности БиХ ради просљеђивања ка Генералном секретаријату Савјета министара БиХ, али исто није учињено, те је наведени Приједлог враћен, из разлога застарјелости позитивних мишљења. ДКПТ БиХ је 12.02.2024. покренула процедуру поновног добијања позитивних мишљења од надлежних институција;

- Преостале двије институције које немају у потпуности кадровски попуњену јединицу интерне ревизије, су Министарство одбране БиХ и Министарство безбједности БиХ. Примили смо од Министарства одбране БиХ обавјештење да је дана 24.10.2023. године Сектор за управљање персоналом МО БиХ упутио кабинетима МО БиХ Приједлог попуње упражњеног радног мјеста руководиоца јединице интерне ревизије, те у истом нагласио важност попуње истог, те да до момента сачињавања годишњег извјештаја нема повратних информација о разлозима непокретања процедуре попуње предметног мјеста. Министарство безбједности БиХ обавијестило нас је да је у току процедура за попуњавање упражњене позиције Руководиоца ЈИР.

8. Од Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА, на коју се односи закључак Савјета министара БиХ да је потребно да обезбједи неопходна средства и оконча процедура успостављања јединице интерне ревизије и запошљавања интерних ревизора у 2023. години, примили смо уопштено обавјештење - да су у току активности на реализацији закључака Савјета министара БиХ о чему ће ЦХЈ бити правовремено обавијештена.
9. Примјеном *PIFC* апликације у раду јединица интерне ревизије обезбјеђена је израда консолидованих стратешких и годишњих планова интерне ревизије на нивоу јединица интерне ревизије које, по својим надлежностима, врше функцију интерне ревизије у више институција. Појединачне Стратешке и Годишње планове интерне ревизије за 2023. годину нису благовремено донијеле сљедеће јединице интерне ревизије: Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, Министарства цивилних послова БиХ, Министарства безбједности БиХ, Парламентарне скупштине БиХ и Службе за заједничке послове институција БиХ. ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ и ЈИР Министарства комуникација и транспорта БиХ припремиле су благовремено (до 31. децембра) Стратешки план и Годишњи план интерне ревизије, али су исти донијети са мањим кашњењем (у току јануара 2023. године исти су одобрени од руководиоца институције). По овом закључку дата су детаљна образложења у тачки 5.2. б) Извјештаја. У складу с тим дате су и препоруке које су, такође, садржане у претходно наведеној тачки Извјештаја.
10. Предсједништво БиХ није потписало Повесљу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са надлежном јединицом интерне ревизије (ЦЈИР Министарства финансија и трезора БиХ).
11. Од двадесет (20) јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, њих шеснаест (16) је доставило информацију о предузимању додатних мјера на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије, у сарадњи са руководиоцима институција. Информацију о

реализацији овог закључка нисмо добили од јединица интерне ревизије: Министарства иностраних послова БиХ, Обавјештајно – безбједносне агенције БиХ, Граничне полиције БиХ и Министарства безбједности БиХ.

12. Од 20 јединица интерне ревизије укупно 18 јединица (90%) доставило је ЦХЈ извјештај о програму обезбјеђења и унапређења квалитета за извјештајни период, у којем су садржани резултати и закључци проведене контроле од стране руководиоца ЈИР, заједно са плановима активности на даљем унапређењу функције интерне ревизије. Извјештај за предметну годину нису доставиле ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ. Наведене двије јединице интерне ревизије (ЈИР МБ и ЈИР ОБА), али ни Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ и интерна ревизија Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА нису доставиле ЦХЈ неопходну документацију у сврху документовања да су извршиле самопроцјену, на начин какао је то предвиђено Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења интерне ревизије.
13. Парламентарна скупштина БиХ разматрала је и усвојила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2022. годину. Извјештај је усвојен на 10. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ - 22.08.2023. године, и на 8. сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ – 30.08.2023. године.

8. ЗАКЉУЧАК

Сви претходно наведени подаци у овом Извјештају дати су и обрађени на основу годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, који се достављају у папирном и електронском формату. Извјештај је уобзирео и податке из претходних годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије. Овај Извјештај дао је преглед законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, податке о: активностима ЦХЈ, јединицама интерне ревизије и извршеним интерним ревизијама, препорукама из извјештаја интерне ревизије, поштовању методологије рада интерне ревизије, континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, податке о годишњем прегледу квалитета који проводи ЦХЈ, реализацији Оперативног годишњег акционог плана Стратегије¹¹⁰ за 2023. годину, као и о мјерама и активностима предузетим од стране институција и интерне ревизије на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

Посебно желимо истаћи да је у сврху унапређења у овој области неопходно уложити додатне напоре на постизању боље комуникације и јачању сарадње између јединица интерне ревизије и руководства институција, с једне и јачању сарадње између јединица интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ и ЦХЈ, с друге стране, уз константно унапређење и повећање квалитета услуга које јединица интерне ревизије пружа.

Такође, и руководство институција треба да је заинтересовано и мотивисано за услуге и препоруке интерне ревизије, те мора постојати и градити се повјерење у рад и кредибилност интерних ревизора. Писање извјештаја и давање препорука само по себи не смије бити циљ и сврха интерне ревизије, већ се кроз њих мора радити на унапређењу система финансијског

¹¹⁰ Стратегија развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020-2025. године.

управљања и контроле и стварања додате вриједности у институцијама БиХ, што би свакако требало бити постављено као циљ руководиоца институција и јединица интерне ревизије.

Као што смо то у Извјештају и навели, очекујемо да ће примјена RIFC апликације увелико олакшати и рад јединицама интерне ревизије, али и процес извјештавања учинити и ефикаснијим и бржим, у смислу израде појединачних ревизорских извјештаја и у изради годишњих извјештаја јединица интерне ревизије, а очекујемо и да ће све то омогућити ЦХЈ ефикаснију израду свеобухватних и потпунијих консолидованих извјештаја, који ће садржати и податке о статусу реализације препорука у дужем периоду. Међутим, за овај Консолидовани извјештај се нису могли користити подаци из RIFC апликације, услед више прекида у њеном функционисању у току године. Наиме и у периоду израде овог Извјештај и даље је присутан проблем нефункционисања Апликације због недостатка меморије на серверу на којем је Апликација инсталирана.

У складу са закључцима годишњег прегледа ЦХЈ који су наведени у оквиру дијела 5. *Преглед квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ који проводи ЦХЈ* овог Извјештаја, у наставку износимо преглед препорука у којима су садржане мјере и активности које је потребно предузети у сврху даљег развоја и унапређења система интерне ревизије у институцијама БиХ, као и корективне активности које су у свом раду обавезне примјењивати јединице интерне ревизије.

9. ПРЕГЛЕД ПРЕПОРУКА

У складу са подацима и закључком наведеним у Консолидованом извјештају, препоручујемо:

1. Препоручујемо Предсједништву БиХ да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ.
2. Препоручујемо Уставном суду БиХ да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.
3. Препоручује се јединицама интерне ревизије да досљедно примјењују прописану методологију рада којом је прецизно утврђен рок за израду планова рада интерне ревизије (31. децембар), а у циљу њиховог благовременог доношења континуирано јачају сарадњу с руководством институције.
4. Препоручује се јединицама интерне ревизије да у својим плановима рада документују и образложе извршене процјене ризика на основу којих су планирана подручја ревидирања, те да се приликом формулисања ризика придржавају Смјерница за управљање ризицима које је донијела ЦХЈ.
5. Препоручује се руководиоцима институција БиХ да у сарадњи са надлежним јединицама интерне ревизије активно учествују у поступку реализације прихваћених препорука интерне ревизије, а с циљем отклањања уочених слабости и неправилности у систему интерних контрола, а све у циљу законитог и сврсисходног коришћења буџетских средстава.
6. Препоручује се руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима да успоставе неопходне процедуре у оквиру планирања рада и интерног оцјењивања, како би

се обезбједила потпуна искоришћеност расположивих капацитета у сврху побољшања ефикасности и ефективности у раду.

7. Препоручује се руководству институција и руководиоцима јединица интерне ревизије да планирају и обезбједе потребне услове за провођење континуиране професионалне едукације интерних ревизора, како би интерни ревизори били у могућности да континуирано унапређују своје знање и вјештине потребне за стручно и квалитетно извршавање активности интерне ревизије.
8. Препоручује се Јединици интерне ревизије Министарства безбједности БиХ, Јединици интерне ревизије Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ, Јединици интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ и интерној ревизији Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА да се у потпуности придржавају прописа којим је уређена област контроле квалитета, сачине извјештаје уз примјену предвиђених образаца и контролних питања и доставе руководиоцу институције и Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ
9. Препоручује се Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби - БХАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију, како би се створили неопходни услови за успостављање и функционисање интерне ревизије и у овим двјема институцијама у складу с прописима који уређују ову област.
10. Препоручује се Министарству одбране БиХ, Министарству безбједности БиХ, Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ и Граничној полицији БиХ, у којима није у потпуности попуњена јединица интерне ревизије да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ и Сектором за буџет МФТ БиХ, предузму све потребне активности на запошљавању особља интерне ревизије у сврху попуњавања упражњених позиција и омогућавања несметаног обављања функције интерне ревизије, у складу с прописима и у пуном капацитету.
11. Препоручује се Министарству финансија и трезора БиХ да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом МФТ БиХ, обезбједе функционисање и рад PIFC апликације у институцијама БиХ у континуитету, укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана PIFC апликација.

Број: 02-1-16-7-63-23/24

Сарајево, 04.04.2024. године

ДИРЕКТОР

Мр Владимир Станимировић, с.р.

Прилог: Извјештај о реализацији Годишњег оперативног акционог плана Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2023.

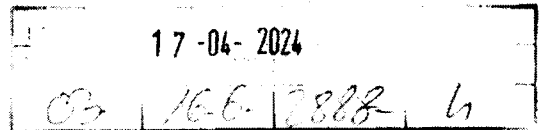
BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Број: 05-02-2-2903-2/24
Сарајево, 12.4.2024. године

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА
Трг Босне и Херцеговине број 1
71000 Сарајево

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA

Предмет: Мишљење на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину.-

Веза: Ваш акт број: 03-16-6-2888-3/24 од 10.4.2024. године

Слиједом захтјева за прибављање мишљења на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину који је припремила Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, сходно одредбама члана 31. став 1. тачка е) Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03), даје се

М И Ш Љ Е Њ Е

1. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину, садржајно обухвата: основ за припрему Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, консолидовани извјештај о интерној ревизији према годишњим извјештајима јединица интерне ревизије за 2023. годину, преглед квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине који проводи Централна хармонизацијска јединица, информацију о реализацији Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020.-2025. година, реализацију закључака Савјета министара Босне и Херцеговине, те преглед препорука.
2. Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине размотрило је предметни Извјештај, те констатује следеће:
  - а) Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине је у дијелу „Реализација закључака Савјета министара Босне и Херцеговине“, навела активности које су проведене у циљу реализације закључака са 14. јединице Савјета министара Босне и Херцеговине одржане 7.6.2023. године.
  - б) Савјету министара Босне и Херцеговине се предлаже доношење Закључка којим се:
    - задужује Дирекција за координацију тијела Босне и Херцеговине и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби да предузму активности у циљу измјене правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију;

- задужује Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједи ефикасно функционисање и континуиран рад PIFC апликације у институцијама Босне и Херцеговине укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана PIFC апликација;
- задужује Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине да у оквиру Годишњег консолидованог извештаја извести и о функционисању и примјени PIFC апликације у вршењу интерних ревизија у институцијама Босне и Херцеговине;
- задужују јединице интерне ревизије институција Босне и Херцеговине да благовремено израде и донесу, у складу с прописима и роковима одобреним од Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, стратешке и годишње планове рада како би се обезбиједили пресуслови за потпуну упосленост интерних ревизора;
- задужују руководиоци институција Босне и Херцеговине да, у сарадњи са јединицама интерне ревизије, предизму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије;
- задужују јединице интерне ревизије у Министарству безбједности Босне и Херцеговине, Обавјештајно-безбједносној агенцији Босне и Херцеговине, Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине и Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби да се у потпуности придржавају прописа којима је уређена област контроле квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а да о резултатима извјештавају руководиоца институције и Централну хармонизацијску јединицу Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- позива институција Предсједништва Босне и Херцеговине да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- позива Уставни суд Босне и Херцеговине да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;
- задужује Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину достави Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Слиједом констатованог у тачки 2. овог мишљења, уз напомену да ће средства за реализацију закључака бити утврђена у процесу усвајања буџетских докумената, Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине даје позитивно мишљење на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину.

С поштовањем,

МИНИСТАР
Др Срђан Амиџић

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ

годишњег оперативног акционог плана Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ
за 2023. годину – ДИО КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА СИСТЕМ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Област: 2. ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА							
Стратешки циљ: Ефикасно кориштење ресурса интерне ревизије и остваривање додате вриједности у складу с међународним стандардима							
Оперативна мјера	Резултат мјере	Активност	Индикатори (полазни/циљни)	Рок за реализацију у активности	Потребна средства (процјена) и извори финансирања	Одговорне институције	Реализоване активности
2.1 Обезбјеђење квалитета и информатичка подршка интерној ревизији у сврху испуњавања међународних стандарда	Унапријеђен квалитет рада интерне ревизије	Примјењена методологија и алати за интерну процјену квалитета од стране руководиоца ЈИР, укључујући израду Програма обезбјеђења и унапређења квалитета	Број ЈИР са усвојеним Програмом осигурања и унапређења квалитета	Четврти квартал 2023. и континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ ЈИР буџетских корисника	РЕАЛИЗОВАНО Методологија са "алатима" (упитници и извјештаји) за провођење интерне процјене квалитета од стране руководиоца ЈИР припремљена је у сарадњи експерата Пројекта ЕУ "RIFC 3" и ЦХЈ - Правилник о спровођењу обезбјеђења и унапређење квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 74/21). У складу са Правилником који је ступио на снагу 01.01.2022. године, јединице интерне ревизије у институцијама БиХ обавезне су сваке године донијети Програм обезбјеђења и унапређења квалитета (ПОУК) и провести интерно оцјењивање, које обухвата континуирано провођење сталног надзора од стране руководиоца ЈИР над активностима које се врше у ЈИР и периодично самооцјењивање функције интерне ревизије. ЦХЈ је у 2022. години припремила, у складу са Правилником, Упитник са питањима за периодично самооцјењивање ЈИР институција БиХ и

							<p>исти доставила јединицама интерне ревизије. Провођење интерног оцјењивања омогућено је и у оквиру <i>PIFC</i> апликације која је у дијелу интерне ревизије у употреби од 01.03.2023. године. Иста поново није у функцији од 12.02.2024. године. На основу достављених годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за 2023. годину, 18 ЈИР је донијело ПОУК и сачинило извјештај, док двије ЈИР нису извршиле ту обавезу – ЈИР Министарства безбједности БиХ и ЈИР Обавјештајно – безбједносне агенције БиХ. ЦХЈ је, у складу с Правилником, припремила упитник за периодично самооцјењивање усклађености интерне ревизије са Стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и другим релевантним прописима којим се уређује начин успостављања и вршења функције интерне ревизије институција БиХ, и исти доставила јединицама интерне ревизије. Упитник је припремљен на основу анализе приједлога достављених од стране експерата Пројекта "<i>PIFC-3</i>" у току израде Правилника, а у складу с примјерима добре праксе земаља из окружења. Овим је обезбијеђена једнообразност и потпуност у провођењу контроле квалитета од стране руководиоца јединица интерне ревизије институција БиХ у поступку интерног оцјењивања, сходно Стандардима. Наведено интерно оцјењивање нису провеле ЈИР Министарства цивилних послова и ЈИР Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби – БХАНСА.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

		Обука и стручно усавршавање интерних ревизора, укључујући континуирани професионални развој	Доношење Плана и програма обука за ИР у институцијама БиХ за 2023. Број обука Број обучених интерних ревизора у оквиру КПЕ организоване од стране ЦХЈ	Први квартал 2023. Први-четврти квартал 2023. Континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ АДС БиХ Институције БиХ (ЈИР) Струковна удружења	<p>РЕАЛИЗОВАНО</p> <p>Почетком фебруара 2023. године, ЦХЈ је донијела <i>План и програм обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину</i> који је објављен на интернет страници МФТ БиХ (https://chj.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr).</p> <p>Планом је предвиђено да се одрже укупно 3 (три) обуке КПЕ за интерне ревизоре у институцијама БиХ.</p> <p>ЦХЈ је у потпуности реализовала наведени План обука и то тако што је организовала двије обуке из области интерне ревизије и једну обуку из области финансијског управљања и контроле. Обуке су одржане у септембру и децембру 2023. године, у Сарајеву.</p> <p>Поред наведених обука, једну обуку из области интерне ревизије, која се сврстава у континуирану професионалну едукацију (КПЕ) интерних ревизора у институцијама БиХ, организовао је и Координациони одбор ЦХЈ 31.05. и 01.06.2023. године, у Сарајеву, на којој је узело учешће 42 интерна ревизора. Такође, организована је, у Сарајеву и обука из области интерне ревизије коју су одржали експерти Националне академије Министарства финансија Краљевине Низоземске, у оквиру билатералног споразума о техничкој сарадњи закљученог између надлежних министарстава двију земаља. Број учесника на обуци (10) је ограничен капацитетима сале у којој је одржана обука, а истој су присуствовали интерни ревизори са сва три нивоа власти. На основу достављених захтјева јединица</p>
--	--	---	---	--	---	---	---

							интерне ревизије ЦХЈ је издала, у складу са прописима из области КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ, укупно 96 мишљења о бодовању обука као КПЕ интерних ревизора организованих од стране домаћих и страних пружалаца услуга.
		Одржавање и развој Апликације за PIFC – Модул ИР, софтвера за управљање интерном ревизијом, у сврху стандардизације рада ИР	Број интерних ревизија обављених уз помоћ Апликације за PIFC – Модул ИР Број интерних ревизора који користе Апликације за PIFC – Модул ИР	Четврти квартал 2023. Четврти квартал 2023.	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Институције БиХ ЈИР институција БиХ	ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНО Услед нефункционисања <i>PIFC</i> апликације и немогућности рада у истој, ЦХЈ нема податак о броју обављених интерних ревизија кроз апликацију, као ни податак о степену коришћења апликације од стране интерних ревизора. Почетак примјене Модула интерне ревизије <i>PIFC</i> апликације у институцијама БиХ је 01.03.2023. године. Предвиђено је да у Апликацији буду садржани подаци интерне ревизије који се односе на период од 01.01.2023. године. У претходном периоду организовано је више обука на тему примјене <i>PIFC</i> апликације, како од стране ЦХЈ и Координационог одбора централних хармонизацијских јединица, тако и од стране других пружалаца услуга одржавања обука (ентитетске ЦХЈ и други организатори обука). Комисија за надзор и извјештавање над активностима у вези са <i>PIFC</i> апликацијом у ЦХЈ МФТ БиХ редовно, на мјесечном нивоу, извјештава о актуелностима и активностима у вези <i>PIFC</i> апликације, дајући осим информација и одговарајуће препоруке. С обзиром на то да <i>PIFC</i> апликација није у функцији од 12.02.2024. године, ЦХЈ не располаже подацима о укупном броју интерних ревизија обављених уз помоћ

							<p>апликације, као ни о тачном броју интерних ревизора који користе исту. Као што је претходно поменуто, почетак примјене Модула интерне ревизије <i>PIFC</i> апликације у институцијама БиХ је 01.03.2023. године, али су наступиле потешкоће и изазови при одржавању исте. У извјештајном периоду, јединице интерне ревизије у институцијама БиХ нису могле у континуитету примјењивати <i>PIFC</i> апликацију, јер није пружена адекватна и потпуна техничка подршка на одржавању сервера на којем је иста инсталирана. ЦХЈ је улагала додатне напоре како би изнашла адекватна рјешења на обезбјеђењу неопходне техничке (IT) подршке. Отклањање сваког застоја у раду исте, ЦХЈ је настојала да отклони благовремено на најбољи могући начин.</p>
<p>2.2 Попуњавање упражњених радних мјеста у ЈИР</p>	<p>Боља покривеност буџета функцијом интерне ревизије</p>	<p>Попуњавање упражњених систематизованих радних мјеста ИР у ЈИР</p>	<p>Број интерних ревизора у институцијама БиХ</p>	<p>Први квартал 2023. и континуира по до попуњавања систематизованих радних мјеста</p>	<p>Буџет институција БиХ, у оквиру средстава за редовне активности</p>	<p>Савјет министара БиХ</p> <p>Институције БиХ</p> <p>ЦХЈ МФТ БиХ у дијелу давања сагласности на интерне акте о систематизацији и именовању РЈИР</p>	<p>РЕАЛИЗОВАНО - наставља се активност, континуирано</p> <p>ЦХЈ је, након запримања обавјештења о закључцима Савјета министара БиХ који су донијети на 14. сједници одржаној 07.06.2023, приликом разматрања ГКИ ИР за 2022. годину, обавијестила све институције на које се закључци односе (МФТ, МО, МКТ, МП, МБ, ДКПТ и БХАНСА), као и јединице интерне ревизије о обавези запошљавања интерних ревизора, како би сви учесници предузели потребне мјере и радње на њиховој реализацији. ЦХЈ је, такође, обавјестила и Сектор за буџет МФТ БиХ о институцијама БиХ на које се наведени закључак Савјета министара БиХ односи, у сврху планирања потребних финансијских средстава за кадровско</p>

							<p>попуњавање јединица интерне ревизије. Закључно са 31.12.2023. године попуњено је укупно 42 систематизована радна мјеста у 19 јединица интерне ревизије институција БиХ (<i>напомена</i>: у овај број није укључено и јавно предузеће БХРТ које у својој јединици за интерну ревизију има запослена два интерна ревизора). Три институције су у извјештајном периоду у потпуности окончале активности на кадровском попуњавању јединице интерне ревизије, а то су МФТ БиХ, МКТ БиХ и МП БиХ. Од предвиђених 19 институција закључно са 31.12.2023, укупно 13 институција је у потпуности кадровски попунило ЈИР. Од преосталих 6 институција, 4 институције немају у потпуности кадровски попуњену ЈИР (ОСА, МО, ГП и МБ), док 2 институције имају успостављену интерну ревизију по правилнику који није усклађен са прописима из области интерне ревизије (ДКПТ и БХАНСА).</p>
2.3 Интерна ревизија усмјерена на пружање додате вриједности у високоризичним областима	Интерна ревизија пружа мјерљиве ефекте рада у областима од стратешког значаја за институције БиХ	Усмјерити интерну ревизију на подручја високог ризика институције (регистра ризика руководства и независна процјена ЈИР) и давање препорука за рјешавање узрока ризика	Број обучених интерних ревизора за кориштење података из ФУК-а и регистара ризика институција из своје надлежности ради подузимања активности за ублажавање ризика кроз препоруке интерне ревизије	Четврти квартал 2023. и континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности	Институције БиХ ЈИР институција БиХ ЦХЈ МФТ БиХ	<p>РЕАЛИЗОВАНО</p> <p>Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ, коју је израдила ЦХЈ, пружа детаљне смјернице за припрему стратешких и годишњих планова интерне ревизије на основу процјене ризика, у сврху утврђивања високоризичних подручја као приоритета за ревидирање, у складу са расположивим капацитетима интерне ревизије.</p> <p>У складу са тачком 3. ажурираног Приручника за интерну ревизију у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 73/21), руководиоца ЈИР обавезан је, приликом независне процјене ризика на основу које припрема планове</p>

							<p>рада, анализирати ризике у пословању институције утврђене од стране руководства институције, те током провођења појединачних ревизија вршити и анализу узрока ризика приликом доношења закључака ревизије сходно тачки 7. Приручника.</p> <p>Приручник, такође, упућује интерну ревизију да у поступку процјене ризика користи Смјернице за управљање ризицима у институцијама БиХ које су објављене од стране ЦХЈ и да, у сврху дефинисања примјерности и адекватности контрола и резидуалног ризика, примјењује анализу узрока ризика у складу са Смјерницама.</p> <p>У <i>PIFC</i> апликацији омогућено је интерној ревизији да користи податке из регистра ризика институције и процјени ризика коју је провело руководство институције, као основ за израду процјене ризика и доношења стратешких и годишњих планова интерне ревизије. Примјена <i>PIFC</i> апликације¹ у раду интерних ревизора, додатно треба да доприноси унапређењу процеса успостављања ФУК-а у институцијама БиХ, а тиме и већој ефикасности интерне ревизије кроз олакшан приступ подацима о процесима и циљевима институције, успостављеним интерним контролама и оцјени ризика коју је извршило руководство институције. Међутим, <i>PIFC</i> апликација није у функцији од 12.02.2024. године због недостатка меморије на серверу МФТ БиХ, на којем је ова апликација инсталирана.</p> <p>У извјештајном периоду, одржана је обука</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

¹ Модул интерна ревизија се почео користити од 01.03.2023. године, док се дио о ФУК-у почео раније користити у институцијама БиХ.

							из области ФУК-а током које су интерним ревизорима презентоване актуелности из области ФУК-а, те, између осталог, појашњена је и примјена <i>PIFC</i> апликације. ЦХЈ је у току 2023. године одржала двије обуке из области интерне ревизије. Једна од одржаних обука из области интерне ревизије била је на тему “Формулација препорука интерне ревизије и праћење њихове реализације” која је обухватила, између осталог, утврђивање узрока ризика, у складу са смјерницама за процјену ризика.
		Обезбиједити обуке за ИР из области ФУК-а, које се пружају руководству и особљу институција из области ФУК-а, како би се обезбиједило да ИР буду у току с актуелностима и како би кроз свој рад могли дати допринос реализацији постављених циљева кроз додатну вриједност.	Број обучених ИР у складу с Планом и програмом обука за ИР у институцијама БиХ за 2023.	Други и трећи квартал 2023.	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности	МФТ ЦХЈ ЛИР институција БиХ ЦХЈ МФТ БиХ	РЕАЛИЗОВАНО Као што је у претходној тачки наведено, у току 2023. године ЦХЈ је, у складу са <i>Планом и програмом обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину</i> , организовала обуку из области финансијског управљања и контроле (ФУК) за интерне ревизоре у институцијама БиХ, те предузела и све неопходне активности како би сви интерни ревизори могли учествовати на обуци. Обука је обухватила актуелне теме предвиђене наведеним Планом, а током обуке интерним ревизорима презентоване су актуелности из области финансијског управљања и контроле, инструкције за израду годишњег извјештаја о систему ФУК-а, те, између осталог, појашњена је и примјена <i>PIFC</i> апликације. Обуку је одслушало 37 интерних ревизора из 19 јединица интерне ревизије (са БХРТ), као и троје запослених у Одејку за развој система интерне ревизије ЦХЈ МФТ БиХ.

Област: 3. МОНИТОРИНГ РАЗВОЈА И КВАЛИТЕТА СИСТЕМА ИНТЕРНИХ ФИНАНСИЈСКИХ КОНТРОЛА							
Стратешки циљ: Унаприједити праћење ефективности ПИФЦ-а од стране ЦХЈ МФТ БиХ и Савјета министара БиХ							
Оперативна мјера	Резултат мјере	Активност	Индикатори (полазни/циљани)	Рок за реализацију активности	Потребна средства (процјена) и извори финансирања	Одговорне институције	Реализоване активности
3.1 Аутоматизација извјештавања о PIFC уз проширене изворе и алате за прикупљање података	Информатизовано годишње и периодично извјештавање, бржа обрада, Квантитативне и квалитативне анализе за доношење одлука	Ревидирати питања из упитника о самопроцјени и образац за годишње извјештавање о ФУК и интерној ревизији	Одлука директора ЦХЈ	Једном годишње, и континуирано према годишњем плану	Буџет институција БиХ, у оквиру средства МФТ ЦХЈ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ	<p>ДЈЕЛИМИЧНО РЕАЛИЗОВАНО за 2023. годину - наставља се активност, континуирано</p> <p>ЦХЈ сваке године, у оквиру припрема за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије, припрема питања за годишњи извјештај интерне ревизије у складу са релевантним прописима и методологијом рада интерне ревизије, узимајући у обзир задатке и активности на даљем развоју интерне ревизије у институцијама БиХ који произилазе из закључака Савјета министара БиХ, планских докумената и стратегија. ЦХЈ је и за 2023. годину припремила питања за годишњи извјештај – пројену квалитета и иста су унесена у PIFC апликацију у складу са Приручником за интерну ревизију. Наглашавамо да нису све ЈИР успјеле да сачине свој годишњи извјештај путем апликације, с обзиром на то да је дошло до прекида у функционисању исте, тачније од 12.02.2024. године апликација није у функцији. Тако да је један број ЈИР доставио годишњи извјештај у прошлогодишњем папирном формату, тј. користио се стари, прошлогодишњи образац годишњег извјештаја.</p>

							<p>У складу са <i>Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у институцијама БиХ</i> ЦХЈ је у 2022. години припремила питања за периодично самооцјењивање ЈИР институција БиХ - Упитник који је унесен у <i>PIFC</i> апликацију, а исти је достављен јединицама интерне ревизије и у принтаној форми. Предвиђено је да ЈИР попуњавају наведени Упитник у <i>PIFC</i> апликацији, ради документовања усклађености процеса рада интерне ревизије са важећим прописима и методологијом рада, као и испуњеност захтјева Стандарда у погледу организационог успостављања ЈИР и стручности особља интерне ревизије. Такође, и образац за годишње извјештавање о активностима интерне ревизије, "утрађен" је у <i>PIFC</i> апликацију. Овај извјештај се у апликацији попуњава аутоматски и садржи податке о планираним и реализованим активностима интерне ревизије у току године.</p>
		<p>Развој и инсталација софтвера за извјештавање о ФУК и ИР, укључујући обуку корисника за кориштење софтвера</p>	<p>Инсталиран софтвер за извјештавање о ФУК (ПВ:0 / ЦВ:1)</p> <p>Инсталиран софтвер за извјештавање о ИР</p> <p>Информатизоване базе података с интерним</p>	<p>Четврти квартал 2023.</p> <p>Четврти квартал 2023.</p>	<p>Буџет институција БиХ, у оквиру средстава институција за редовне активности</p>	<p>ЦХЈ МФТ БиХ</p> <p>Институције БиХ</p> <p>ЈИР институција БиХ</p>	<p>РЕАЛИЗОВАНО</p> <p>Окончане су активности од стране Пројекта ЕУ "PIFC 3" на изради <i>PIFC</i> апликације, у којој је садржан и дио везано за извјештавање. Апликација је у јуну 2022. године инсталирана на сервер Министарства финансија и трезора БиХ, а од <u>01.03.2023.</u> године, <i>PIFC</i> апликацију - Модул интерна ревизија, интерни ревизори су почели да користе у свом раду.</p> <p>У извјештајном периоду (2023. година) јединице интерне ревизије у институцијама БиХ нису могле у</p>

		процедурама, књиге пословних процеса Информатизовани регистри ризика	Четврти квартал 2023.			ЦХЈ МФТ БиХ	<p>континуитету примјењивати <i>PIFC</i> апликацију, јер није пружена адекватна и потпуна техничка подршка на одржавању сервера на којем је иста инсталирана. ЦХЈ је улагала додатне напоре како би изнашла адекватна рјешења на обезбјеђењу неопходне техничке (ИТ) подршке.</p> <p>У периоду израде овог Извјештаја и даље је присутан проблем функционалности <i>PIFC</i> апликације услед недостатка меморије на серверу <i>PIFC</i> апликације, а који је неопходан за похрањивање и чување података и документације за ФУК и интерну ревизију у институцијама БиХ. Сви корисници дијела <i>PIFC</i> апликације који се односи на интерну ревизију, а то је особље интерне ревизије у институцијама БиХ и ЦХЈ, обучавају су кроз више различитих обука за коришћење <i>PIFC</i> апликације. Такође, свим корисницима <i>PIFC</i> апликације на располагању је и Корисничко упутство које је припремила ИТ компанија (COREIT) и које пружа детаљна појашњења начина коришћења појединачно сваке од функција у <i>PIFC</i> апликацији. Корисничко упутство је доступно у <i>PIFC</i> апликацији, а може се и одштампати.</p>
	Примјена софтвера за извјештавање о ФУК и ИР	<p>Све институције подносе извјештај о самопројени ФУК путем софтверског рјешења (преко апликације)</p> <p>Све ЈИР могу да врше интерну ревизију и контролу уз помоћ</p>	<p>Четврти квартал 2023.</p> <p>Четврти квартал 2023. и континуирано</p>	Буџет институција БиХ у оквиру средстава институција	ЦХЈ МФТ БиХ	<p>Институције БиХ</p> <p>ЈИР институција БиХ</p>	<p>РЕАЛИЗОВАНО</p> <p>У току 2023. године, није константно већ је повремено било омогућено коришћење <i>PIFC</i> апликације и рад у истој на нивоу институција БиХ, у дијелу који се односи на интерну ревизију. Суочени смо били са бројним потешкоћама и изазовима у одржавању апликације. У периоду израде овог Извјештаја присутан је проблем недостатка меморије на серверу <i>PIFC</i></p>

			софтвера		Будет институција БиХ у оквиру средстава институција и ЈИР за редовне активности		апликације, а који је неопходан за похрањивање и чување података и документације за ФУК и интерну ревизију у институцијама БиХ. Очекујемо да ће ускоро стручне службе Министарства финансија и трезора БиХ, на чијем серверу је инсталирана Апликација, отклонити наведену потешкоћу везану за недостатак меморије сервера, како би све јединице интерне ревизије у институцијама БиХ могле спроводити интерне ревизије уз помоћ апликативно – софтверског рјешења (PIFC апликација).
			Све ЈИР подносе годишњи извјештај ИР путем софтверског рјешења (преко апликације)	Четврти квартал 2023. и континуирано			
			Консолидовани извјештаји о ФУК и ИР, израђени кориштењем софтвера	Први квартал 2023. и континуирано			
		Обезбиједити интегралне извјештаје о развоју система ФУК-а и интерне ревизије, засноване на консолидованим извјештајима, резултатима самопроцјене, налазима интерне и екстерне ревизије, резултатима обављених прегледа квалитета ФУК и ИР, на статусу мјера за ублажавање ризика у УЈФ.	Интегрални консолидовани извјештаји о ФУК-у и о интерној ревизији за 2022.	Први квартал 2023. и континуирано	Будет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ	РЕАЛИЗОВАНО ЦХЈ је у извјештајном периоду припремила, у складу са чланом 24. Закона о интерној ревизији институција БиХ, Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије институција БиХ за 2022. годину на основу годишњих извјештаја примљених од јединица интерне ревизије институција БиХ, и исти доставила (30.03.2023) Министарству финансија и трезора БиХ. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије институција БиХ за 2022. годину достављен је, након одобрења министра финансија и трезора БиХ, Савјету министара БиХ. Савјет министара БиХ, на својој 14. сједници одржаној 07.06.2023. године, упознао се са Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије за 2022. годину. До сада је ЦХЈ припремила и објавила

							<p>дванаест годишњих консолидованих извјештаја интерне ревизије институција БиХ (за извјештајне периоде 2011- 2022) и исти су доступни на интернет страници МФТ БиХ: www.mft.gov.ba.</p> <p>У ГКИ ИР за 2022. годину садржани су и подаци о годишњем прегледу квалитета који је ЦХЈ провела за извјештајну 2022. годину. У 2023. години ЦХЈ је извршила и периодични преглед квалитета у ЈИР Граничне полиције Бих, у складу са Годишњим планом за обављање периодичног прегледа квалитета активности ЈИР у институцијама БиХ за 2023. годину.</p> <p>И за овај Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије (за 2023. годину) ЦХЈ је благовремено предузела потребне активности на прикупљању и обради извјештаја о раду јединица интерне ревизије, како би исти сачинила у предвиђеном року и исти доставила Министарству финансија и трезора БиХ и Савјету министара БиХ.</p>
3.2 Развити и имплементирати оквир за провјеру квалитета од стране ЦХЈ	Систем RIFC је предмет редовног стручног праћења по методологијама усклађеним с добром међународном праксом	Провођење прегледа квалитета ФУК (узорак институција)	Број извршених прегледа квалитета ФУК	Четврти квартал 2023.	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ БиХ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Пројекат техничке подршке	
		Провођење прегледа квалитета ЈИР (узорак институција)	Број извршених прегледа квалитета ЈИР од стране ЦХЈ (ПВ: 0/ЦВ: 1)	Задњи квартал 2023. - континуиран о према годишњем плану	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Пројекат техничке подршке	<p>РЕАЛИЗОВАНО</p> <p>ЦХЈ је у предвиђеном року, у складу са Правилником о спровођењу обезбјеђења и унапређење квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине који је ступио на снагу 01.01.2022. године, донијела План за обављање периодичног</p>

							<p>прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2023. годину. Годишњи план је објављен на интернет страници Министарства финансија и трезора БиХ, у дијелу који се односи на ЦХЈ.</p> <p>Годишњим планом је, у складу са Правилником, а на основу анализе годишњих извјештаја јединица интерне ревизије за претходну годину одређена јединица интерне ревизије у институцијама БиХ (ЈИР Граничне полиције БиХ) у којој је у 2023. години извршен преглед квалитета. ЦХЈ је у септембру 2023. године наведеној ЈИР доставила Коначан извјештај о обављеном периодичном прегледу квалитета активности интерне ревизије у којем су садржане и препоруке за побољшањем. Руководилац ЈИР је припремио план активности за реализацију препорука, који је одобрио руководилац институције.</p> <p>Такође, у 2023. години у предвиђеном року, ЦХЈ је донијела План за обављање периодичног прегледа квалитета активности јединица интерне ревизије у институцијама БиХ за 2024. годину. О резултатима прегледа ЦХЈ ће извјештавати у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

3.3. Ојачати аналитички и координа- циони капацитет ЦХЈ	Квалитет- није информаци- је за усмјера- вање и приоритиза- цију даљег развоја PIFC	Развој капацитета за ЦХЈ МФТ БиХ из области УЈФ (специјалистичка знања)	Број похађаних обука	Задњи квартал 2023. и континуиран о	Буџет институција БиХ, у оквиру средства за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ АДС Струковна удружења	РЕАЛИЗОВАНО - наставља се активност, континуирано Запослени у ЦХЈ задужени за развој система интерне ревизије су и у 2023. години испунили обавезу дефинисану прописима из области континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, о чему се води евиденција у ЦХЈ. О похађаним обукама сачињен је Извјештај о континуираној професионалној едукацији (КПЕ) запослених у Одсеку за развој система интерне ревизије за 2023. годину. У оквиру КПЕ за 2023. годину, запослени су учествовали и на обукама из области управљања јавним финансијама, како је то предвиђено прописима из области континуиране професионалне едукације и Планом и програмом обука ЦХЈ МФТ БиХ за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину.
		Редовна размјена информација с Канцеларијом за ревизију институција БиХ	Број састанака с Канцеларијом за ревизију институција БиХ Број годишњих тематских округлих столова	Континуи- рано Континуи- рано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ БиХ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Канцеларија за ревизију институција БиХ	

		Редовна размјена информација са PARCO	Број састанака с PARCO	Континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ БиХ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ PARCO	
		Редовна размјена информација и сарадња с координаторима за ФУК и координаторим за управљање ризицима	Број кварталних састанака с координаторима из буџетских корисника Успостављене тематске радне групе (нпр. за израде типских процедура, за системске ризике и контроле, и слично)	Континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава ЦХЈ МФТ БиХ за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Институције БиХ МФТ Сектор за буџет МФТ Сектор за трезор	
		Редовна размјена информација и сарадња с руководиоцима ЈИР	Број састанака с руководиоцима ЈИР буџетских корисника (ПВ: 0/ЦВ:6) КПЕ интерних ревизора о актуелним темама (ПВ: 0/ЦВ:2)	Континуирано током 2023. Први – четврти квартал 2023. – континуирано	Буџет институција БиХ, у оквиру средстава за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Институције БиХ (ЈИР)	РЕАЛИЗОВАНО - наставља се активност, континуирано У складу са Годишњим програмом рада ЦХЈ за 2023. годину, Одсјек за развој система интерне ревизије одржава редован контакт и састанке са интерним ревизорима и руководиоцима јединица интерне ревизије. У извјештајном периоду одржано је укупно седам састанака са руководиоцима јединица интерне ревизије и интерним ревизорима, као и низ неформалних и консултантских телефонских “састанака.” Пружена је потребна помоћ и консултације особљу интерне ревизије у институцијама БиХ кроз информисање (дописи, путем мејла, телефонским путем и др) и издавање

							тражених мишљења и сагласности. Такође, путем електронске поште, али и телефонским путем пружена је помоћ интерним ревизорима при отклањању недоумица у њиховом раду у PIFC апликацији.
	Иновирање и провођење програма обуке за ФУК	Број полазника обуке Задовољство обуком	Континуирано	Будет институција БиХ, у оквиру средстава за редовне активности	ЦХЈ МФТ БиХ Институције БиХ (ЈИР) Струковна удружења	РЕАЛИЗОВАНО ЦХЈ је почетком фебруара 2023. године донијела План и програм обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ за 2023. годину у којем је предвиђена обука на актуелне теме из области финансијског управљања и контроле. План је објављен на интернет страници МФТ БиХ (https://chj.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr). У извјештајном периоду одржана је обука за интерне ревизоре у институцијама БиХ, у складу са Стратегијом, из области финансијског управљања и контроле, током које су обрађене теме дефинисане Планом и програмом обука ЦХЈ МФТ БиХ из области финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ за 2023. годину. Наведену обуку похађало је 37 интерних ревизора из 19 јединица интерне ревизије.	
	Редовна размјена информација с Агенцијом за државну службу БиХ и развој обука за особе задужене за ФУК и ИР на тему ризика и контрола у подручју управљања људским ресурсима и стварања предуслова за	-Број одржаних радионица за ИР -Број одржаних радионица за особе задужене за ФУК -размјена информација и давање мишљења у	Континуирано	Будет институција БиХ	ЦХЈ МФТ БиХ АДС БиХ	РЕАЛИЗОВАНО - наставља се активност, континуирано У извјештајном периоду ЦХЈ је наставила сарадњу са Агенцијом за државну службу БиХ и, у складу са релевантним прописима, благовремено предузела потребне активности како би обуке из области интерне ревизије и ФУК-а које је организовала ЦХЈ у 2023. години биле	

		управљање базирано на учинку	вези с измјенама законског и методолошког оквира којим се уређује управљање учинком државних службеника				признате као обуке државних службеника за које Агенција додјељује одређени број кредита, у сврху испуњавања одредби о обавезном стручном усавршавању државних службеника.
		Редовна размјена информација с Агенцијом за јавне набавке БиХ и развој методологије обука за особе задужене за ФУК и ИР на тему ризика и контрола у подручју јавних набавки, те нових мјера и законских рјешења за унапређења јавних набавки. Идентификација типских ризика у подручју јавних набавки	- Број одржаних састанака ЦХЈ и АЈН - Број одржаних радионица за ИР - Број одржаних радионица за особе задужене за ФУК - Преглед типских ризика утврђених за подручје јавних набавки, укључени у Регистре ризика	Четврти квартал 2023 - континуирано	Будет институција БиХ	ЦХЈ МФТ БиХ Агенција за јавне набавке	

IZVJEŠĆE O REALIZACIJI

godišnjeg operativnog akcijskog plana Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH za 2023.
godinu – DIO KOJI SE ODNOSI NA SUSTAV UNUTARNJE REVIZIJE

Oblast: 2. UNUTARNJA REVIZIJA							
Strateški cilj: Efikasno korištenje resursa unutarnje revizije i ostvarivanje dodate vrijednosti sukladno međunarodnim standardima							
Operativna mjera	Rezultat mjere	Aktivnost	Pokazatelji (polazni/ciljni)	Rok za realizaciju aktivnosti	Potrebna sredstva (procjena) i izvori financiranja	Odgovorne institucije	Realizirane aktivnosti
2.1 Osiguranje kvaliteta i informatička podrška unutarnjoj reviziji u svrhu ispunjavanja međunarodnih standarda	Unaprijeđen kvalitet rada unutarnje revizije	Primijenjena metodologija i alati za unutarnju procjenu kvaliteta od strane rukovoditelja JUR, uključujući izradu Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta	Broj JUR s usvojenim Programom osiguranja i unapređenja kvaliteta	Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH JUR proračunskih korisnika	REALIZIRANO Metodologija sa "alatima" (upitnici i izvješća) za provedbu unutarnje procjene kvaliteta od strane rukovoditelja JUR pripremljena je u suradnji eksperata Projekta EU "PIFC 3" i SHJ - <i>Pravilnik o provedbi osiguranja i unapređenje kvaliteta unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine</i> ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21). Sukladno Pravilniku koji je stupio na snagu 01.01.2022. godine, jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH obvezne su svake godine donijeti Program osiguranja i unapređenja kvaliteta (POUK) i provesti unutarnje ocjenjivanje, koje obuhvata kontinuiranu provedbu stalnog nadzora od strane rukovoditelja JUR nad aktivnostima koje se vrše u JUR i periodično samoocjenjivanje funkcije unutarnje revizije. SHJ je u 2022. godini pripremila, sukladno Pravilniku, Upitnik s pitanjima za periodično samoocjenjivanje JUR institucija BiH i isti dostavila jedinicama unutarnje revizije. Provedba unutarnjeg ocjenjivanja omogućena je i u okviru <i>PIFC</i> aplikacije koja je u dijelu unutarnje revizije u uporabi od 01.03.2023. godine. Ista ponovo nije u

							<p>funkciji od 12.02.2024. godine. Na temelju dostavljenih godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije za 2023. godinu, 18 JUR je donijelo POUK i sačinilo izvješće, dok dvije JUR nisu izvršile tu obvezu – JUR Ministarstva sigurnosti BiH i JUR Obavještajno – sigurnosne agencije BiH. SHJ je, sukladno Pravilniku, pripremila upitnik za periodično samoocjenjivanje usklađenosti unutarnje revizije sa Standardima unutarnje revizije, Etičkim kodeksom i drugim relevantnim propisima kojim se uređuje način uspostave i vršenja funkcije unutarnje revizije institucija BiH, i isti dostavila jedinicama unutarnje revizije. Upitnik je pripremljen na temelju analize prijedloga dostavljenih od strane eksperata Projekta "PIFC-3" u tijeku izrade Pravilnika, a sukladno primjerima dobre prakse zemalja iz okruženja. Ovim je osigurana jednoobraznost i potpunost u provedbi kontrole kvaliteta od strane rukovoditelja jedinica unutarnje revizije institucija BiH u postupku unutarnjeg ocjenjivanja, sukladno Standardima. Navedeno unutarnje ocjenjivanje nisu provele JUR Ministarstva civilnih poslova i JUR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.</p>
		<p>Obuka i stručno usavršavanje unutarnjih revizora, uključujući kontinuirani profesionalni razvoj</p>	<p>Donošenje Plana i programa obuka za UR u institucijama BiH za 2023.</p> <p>Broj obuka</p> <p>Broj obučanih unutarnjih revizora u</p>	<p>Prvi kvartal 2023.</p> <p>Prvi-četvrti kvartal 2023.</p> <p>Kontinuirano</p>	<p>Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti</p>	<p>SHJ MFT BiH ADS BiH</p> <p>Institucije BiH (JUR)</p> <p>Strukovna udruženja</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>Početkom veljače 2023. godine SHJ je donijela <i>Plan i program obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2023. godinu</i> koji je objavljen na internetskoj stranici MFT BiH (https://SHJ.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr). Planom je predviđeno da se održe ukupno 3 (tri) obuke KPE za unutarnje revizore u</p>

			okviru KPE organizirane od strane SHJ				<p>institucijama BiH. SHJ je u potpunosti realizirala navedeni plan obuka i to tako što je organizirala dvije obuke iz oblasti unutarnje revizije i jednu obuku iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole. Obuke su održane u rujnu i prosincu 2023. godine, u Sarajevu.</p> <p>Pored navedenih obuka, jednu obuku iz oblasti unutarnje revizije, koja se svrstava u kontinuiranu profesionalnu edukaciju (KPE) unutarnjih revizora u institucijama BiH, organizirao je i Koordinacijski odbor SJH 31.05. i 01.06.2023. godine, u Sarajevu, na kojoj su sudjelovala 42 unutarnja revizora. Također, organizirana je u Sarajevu i obuka iz oblasti unutarnje revizije koju su održali eksperti Nacionalne akademije Ministarstva financija Kraljevine Nizozemske, u okviru bilateralnog sporazuma o tehničkoj suradnji zaključenog između nadležnih ministarstava dviju zemalja. Broj sudionika na obuci (10) je ograničen kapacitetima sale u kojoj je održana obuka, a istoj su nazočili unutarnji revizori sa sva tri razine vlasti.</p> <p>Na temelju dostavljenih zahtjeva jedinica unutarnje revizije SHJ je izdala, sukladno propisima iz oblasti KPE unutarnjih revizora u institucijama BiH, ukupno 96 mišljenja o bodovanju obuka kao KPE unutarnjih revizora organiziranih od strane domaćih i stranih pružalaca usluga.</p>
	Održavanje i razvoj Aplikacije za PIFC – Modul UR, softvera za upravljanje unutarnjem revizijom, u svrhu standardizacije rada UR	Broj unutarnjih revizija obavljenih uz pomoć Aplikacije za PIFC – Modul UR Broj unutarnjih revizora koji koriste Aplikacije za PIFC – Modul UR	Četvrti kvartal 2023. Četvrti kvartal 2023.	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Institucije BiH JUR institucija BiH	DJELOMIČNO REALIZIRANO Usljed nefunkcioniranja <i>PIFC</i> aplikacije i nemogućnosti rada u istoj, SHJ nema podatak o broju obavljenih unutarnjih revizija kroz aplikaciju, kao ni podatak o stupnju korištenja aplikacije od strane unutarnjih revizora.	

						<p>Početak primjene Modula unutarnje revizije <i>PIFC</i> aplikacije u institucijama BiH je 01.03.2023. godine. Predviđeno je da u Aplikaciji budu sadržani podaci unutarnje revizije koji se odnose na razdoblje od 01.01.2023. godine.</p> <p>U prethodnom razdoblju organizirano je više obuka na temu primjene <i>PIFC</i> aplikacije, kako od strane SHJ i Koordinacijskog odbora središnjih harmonizacijskih jedinica, tako i od strane drugih pružatelja usluga održavanja obuka (entitetske SHJ i drugi organizatori obuka). Komisija za nadzor i izvještavanje nad aktivnostima u vezi sa <i>PIFC</i> aplikacijom u SHJ MFT BiH redovito, na mjesečnoj razini, izvješćuje o aktualnostima i aktivnostima u vezi <i>PIFC</i> aplikacije, dajući osim informacija i odgovarajuće preporuke.</p> <p>S obzirom na to da <i>PIFC</i> aplikacija nije u funkciji od 12.02.2024. godine, SHJ ne raspolaže podacima o ukupnom broju unutarnjih revizija obavljenih uz pomoć aplikacije, kao ni o tačnom broju unutarnjih revizora koji koriste istu. Kao što je prethodno pomenuto, početak primjene Modula unutarnje revizije <i>PIFC</i> aplikacije u institucijama BiH je 01.03.2023. godine, ali su nastupile poteškoće i izazovi pri održavanju iste. U izvještajnom razdoblju, jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati <i>PIFC</i> aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. SHJ je ulagala dodatne napore kako bi našla adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške. Otklanjanje svakog zastoja u radu iste SHJ je nastojala da otkloni blagovremeno na najbolji mogući način.</p>
--	--	--	--	--	--	---

<p>2.2 Popunjavanje upražnjenih radnih mjestu u JUR</p>	<p>Bolja pokrivenost proračuna funkcijom unutarnje revizije</p>	<p>Popunjavanje upražnjenih sistematiziranih radnih mjestu UR u JUR</p>	<p>Broj unutarnjih revizora u institucijama BiH</p>	<p>Prvi kvartal 2023. i kontinuirano do popunjavanja sistematiziranih radnih mjestu</p>	<p>Proračun institucija BiH, u okviru sredstava za redovite aktivnosti</p>	<p>Vijeće ministara BiH Institucije BiH SHJ MFT BiH u dijelu davanja suglasnosti na unutarnje akte o sistematizaciji i imenovanju RJUR</p>	<p>REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano</p> <p>SHJ je, nakon zaprimanja obavijesti o zaključcima Vijeća ministara BiH koji su doneseni na 14. sjednici održanoj 07.06.2023, prilikom razmatranja GKI UR za 2022. godinu, obavijestila sve institucije na koje se zaključci odnose (MFT, MO, MKT, MP, MSB, DKPT i BHANSA), kao i jedinice unutarnje revizije o obavezi zapošljavanja unutarnjih revizora, kako bi svi sudionici poduzeli potrebne mjere i radnje na njihovoj realizaciji. SHJ je, također, obavijestila i Sektor za proračun MFT BiH o institucijama BiH na koje se navedeni zaključak Vijeća ministara BiH odnosi, u svrhu planiranja potrebnih finansijskih sredstava za kadrovsko popunjavanje jedinica unutarnje revizije. Zaključno s 31.12.2023. godine popunjena su ukupno 42 sistematizirana radna mjesta u 19 jedinica unutarnje revizije institucija BiH (<i>napomena</i>: u ovaj broj nije uključeno i javno poduzeće BHRT koje u svojoj jedinici za unutarnju reviziju ima zaposlena dva unutarnja revizora).</p> <p>Tri institucije su u izvještajnom razdoblju u potpunosti okončale aktivnosti na kadrovskom popunjavanju jedinice unutarnje revizije, a to su MFT BiH, MKT BiH i MP BiH.</p> <p>Od predviđenih 19 institucija zaključno sa 31.12.2023, ukupno 13 institucija je u potpunosti kadrovski popunilo JUR. Od preostalih 6 institucija, 4 institucije nemaju u potpunosti kadrovski popunjenu JUR (OSA, MO, GP i MB), dok 2 institucije imaju uspostavljenu unutarnju reviziju po pravilniku koji nije usklađen s propisima iz</p>
---	---	---	---	---	--	--	--

							oblasti unutarnje revizije (DKPT i BHANSA).
2.3 Unutarnja revizija usmjerena na pružanje dodate vrijednosti u visokorizičnim oblastima	Unutarnja revizija pruža mjerljive efekte rada u oblastima od strateškog značaja za institucije BiH	Usmjeriti unutarnju reviziju na područja visokog rizika institucije (registri rizika rukovodstva i neovisna procjena JUR) i davanje preporuka za rješavanje uzroka rizika	Broj obučених unutarnjih revizora za korištenje podataka iz FUK-a i registara rizika institucija iz svoje nadležnosti radi poduzimanja aktivnosti za ublažavanje rizika kroz preporuke unutarnje revizije	Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti	Institucije BiH JUR institucija BiH SHJ MFT BiH	REALIZIRANO Metodologija rada unutarnje revizije u institucijama BiH, koju je izradila SHJ, pruža detaljne smjernice za pripremu strateških i godišnjih planova unutarnje revizije na temelju procjene rizika, u svrhu utvrđivanja visokorizičnih područja kao prioriteta za revidiranje, sukladno raspoloživim kapacitetima unutarnje revizije. Sukladno točki 3. ažuriranog Priručnika za unutarnju reviziju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 73/21), rukovoditelj JUR obavezan je, prilikom neovisne procjene rizika na temelju koje priprema planove rada, analizirati rizike u poslovanju institucije utvrđene od strane rukovodstva institucije, te tijekom provedbe pojedinačnih revizija vršiti i analizu uzroka rizika prilikom donošenja zaključaka revizije sukladno točki 7. Priručnika. Priručnik, također, upućuje unutarnju reviziju da u postupku procjene rizika koristi Smjernice za upravljanje rizicima u institucijama BiH koje su objavljene od strane SHJ i da, u svrhu definiranja primjerenosti i adekvatnosti kontrola i

						<p>rezidualnog rizika, primjenjuje analizu uzroka rizika sukladno Smjernicama.</p> <p>U <i>PIFC</i> aplikaciji omogućeno je unutarnjoj reviziji da koristi podatke iz registra rizika institucije i procjeni rizika koju je provelo rukovodstvo institucije, kao osnovu za izradu procjene rizika i donošenja strateških i godišnjih planova unutarnje revizije. Primjena <i>PIFC</i> aplikacije¹ u radu unutarnjih revizora dodatno treba doprinijeti unapređenju procesa uspostave FUK-a u institucijama BiH, a time i većoj efikasnosti unutarnje revizije kroz olakšan pristup podacima o procesima i ciljevima institucije, uspostavljenim unutarnjim kontrolama i ocjeni rizika koju je izvršilo rukovodstvo institucije. Međutim, <i>PIFC</i> aplikacija nije u funkciji od 12.02.2024. godine zbog nedostatka memorije na serveru MFT BiH, na kojem je ova aplikacija instalirana.</p> <p>U izvještajnom razdoblju održana je obuka iz oblasti FUK-a tijekom koje su unutarnjim revizorima prezentirane aktualnosti iz oblasti FUK-a, te, između ostalog, pojašnjena je i primjena <i>PIFC</i> aplikacije.</p> <p>SHJ je u 2023. godini održala dvije obuke iz oblasti unutarnje revizije. Jedna od održanih obuka iz oblasti unutarnje revizije bila je na temu "Formulacija preporuka unutarnje revizije i praćenje njihove realizacije" koja je obuhvatila, između ostalog, utvrđivanje uzroka rizika, sukladno Smjernicama za procjenu rizika.</p>
--	--	--	--	--	--	---

¹ Modul unutarnja revizija se počeo koristiti od 01.03.2023. godine, dok se dio o FUK-u počeo ranije koristiti u institucijama BiH.

		Osigurati obuke za UR iz oblasti FUK-a, koje se pružaju rukovodstvu i osoblju institucija iz oblasti FUK-a, kako bi se osiguralo da UR budu u tijeku s aktualnostima i kako bi kroz svoj rad mogli dati doprinos realizaciji postavljenih ciljeva kroz dodatnu vrijednost.	Broj obučanih UR sukladno Planu i programu obuka za UR u institucijama BiH za 2023.	Drugi i treći kvartal 2023.	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti	MFT SHJ JUR institucija BiH SHJ MFT BiH	REALIZIRANO Kao što je u prethodnoj točki navedeno, u 2023. godini SHJ je, sukladno <i>Planu i programu obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2023. godinu</i> , organizirala obuku iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole (FUK) za unutarnje revizore u institucijama BiH, te poduzela i sve neophodne aktivnosti kako bi svi unutarnji revizori mogli sudjelovati na obuci. Obuka je obuhvatila aktualne teme predviđene navedenim planom, a tijekom obuke unutarnjim revizorima prezentirane su aktualnosti iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole, instrukcije za izradu godišnjeg izvješća o sustavu FUK-a, te, između ostalog, pojašnjena je i primjena PIFC aplikacije. Obuku je odslušalo 37 unutarnjih revizora iz 19 jedinica unutarnje revizije (sa BHRT), kao i troje zaposlenih u Odsjeku za razvoj sustava unutarnje revizije SHJ MFT BiH.
--	--	--	---	-----------------------------	---	---	---

Oblast: 3. MONITORING RAZVOJA I KVALITETA SUSTAVA UNUTARNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA							
Strateški cilj: Unaprijediti praćenje efektivnosti PIFC-a od strane SHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH							
Operativna mjera	Rezultat mjere	Aktivnost	Pokazatelji (polazni/ciljani)	Rok za realizaciju aktivnosti	Potrebna sredstva (procjena) i izvori financiranja	Odgovorne institucije	Realizirane aktivnosti
3.1 Automatizacija izvješćivanja o PIFC uz proširene izvore i alate	Informatizirano godišnje i periodično izvješćivanje, brža obrada,	Revidirati pitanja iz upitnika o samoprocjeni i obrazac za godišnje izvješćivanje o FUK i unutarnjoj reviziji	Odluka ravnatelja SHJ	Jednom godišnje, i kontinuirano prema godišnjem planu	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava MFT SHJ za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH	DJELOMIČNO REALIZIRANO za 2023. godinu - nastavlja se aktivnost, kontinuirano SHJ svake godine, u okviru priprema za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije, priprema pitanja za

za prikupljanje podataka	Kvantitativne i kvalitativne analize za donošenje odluka						<p>godišnje izvješće unutarnje revizije sukladno relevantnim propisima i metodologiji rada unutarnje revizije, uzimajući u obzir zadatke i aktivnosti na daljnjem razvoju unutarnje revizije u institucijama BiH koji proizlaze iz zaključaka Vijeća ministara BiH, planskih dokumenata i strategija. SHJ je i za 2023. godinu pripremila pitanja za godišnje izvješće – procjenu kvaliteta i ista su unesena u <i>PIFC</i> aplikaciju sukladno Priručniku za unutarnju reviziju. Naglašavamo da nisu sve JUR uspjele sačiniti svoje godišnje izvješće putem aplikacije, s obzirom na to da je došlo do prekida u funkcionisanju iste, točnije od 12.02.2024. godine aplikacija nije u funkciji. Tako da je jedan broj JUR dostavio godišnje izvješće u prošlogodišnjm papirnom formatu, tj. koristio se stari, prošlogodišnji obrazac godišnjeg izvješća.</p> <p>Sukladno <i>Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenja kvaliteta unutarnje revizije u institucijama BiH</i> SHJ je u 2022. godini pripremila pitanja za periodično samoocjenjivanje JUR institucija BiH - Upitnik koji je unesen u <i>PIFC</i> aplikaciju, a isti je dostavljen jedinicama unutarnje revizije i u printanoj formi. Predviđeno je da JUR popunjavaju navedeni Upitnik u <i>PIFC</i> aplikaciji, radi dokumentiranja usklađenosti procesa rada unutarnje revizije s važećim propisima i metodologijom rada, kao i ispunjenost zahtjeva Standarda u pogledu organizacijske uspostave JUR i stručnosti osoblja unutarnje revizije. Također, i obrazac za godišnje izvješćivanje o aktivnostima unutarnje revizije, "ugrađen" je u <i>PIFC</i> aplikaciju. Ovo izvješće se u aplikaciji popunjava automatski i sadrži podatke o planiranim i realiziranim aktivnostima unutarnje revizije u tijeku godine.</p>
--------------------------	--	--	--	--	--	--	---

		Razvoj i instalacija softvera za izvješćivanje o FUK i UR, uključujući obuku korisnika za korištenje softvera	<p>Instaliran softver za izvješćivanje o FUK (PV:0 / CV:1)</p> <p>Instaliran softver za izvješćivanje o UR</p> <p>Informatizirane baze podataka s unutarnjim procedurama, knjige poslovnih procesa, informatizirani registri rizika</p> <p>Korisnici obučeni za korištenje softvera (zaposleni SHJ i zaposleni institucija BiH, zaposleni JUR)</p>	<p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p>	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovite aktivnosti	<p>SHJ MFT BiH</p> <p>Institucije BiH</p> <p>JUR institucija BiH</p> <p>SHJ MFT BIH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>Okončane su aktivnosti od strane Projekta EU "PIFC 3" na izradi <i>PIFC</i> aplikacije, u kojoj je sadržan i dio o izvješćivanju. Aplikacija je u lipnju 2022. godine instalirana na server Ministarstva financija i trezora BiH, a od <u>01.03.2023.</u> godine <i>PIFC</i> aplikaciju - Modul unutarnja revizija unutarnji revizori su počeli koristiti u svom radu.</p> <p>U izvještajnom razdoblju (2023. godina) jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati <i>PIFC</i> aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. SHJ je ulagala dodatne napore kako bi našla adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške.</p> <p>U razdoblju izrade ovog izvješća i dalje je prisutan problem funkcionalnosti <i>PIFC</i> aplikacije usljed nedostatka memorije na serveru <i>PIFC</i> aplikacije, a koji je neophodan za pohranu i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i unutarnju reviziju u institucijama BiH.</p> <p>Svi korisnici dijela <i>PIFC</i> aplikacije koji se odnosi na unutarnju reviziju, a to je osoblje unutarnje revizije u institucijama BiH i SHJ, obučavani su kroz više različitih obuka za korištenje <i>PIFC</i> aplikacije. Također, svim korisnicima <i>PIFC</i> aplikacije na raspolaganju je i Korisnički naputak koji je pripremila IT kompanija (COREIT) i koje pruža detaljna pojašnjenja načina korištenja pojedinačno svake od funkcija u <i>PIFC</i> aplikaciji. Korisnički naputak dostupan je u <i>PIFC</i> aplikaciji, a može se i odštampati.</p>
--	--	---	--	---	---	---	--

		Primjena softvera za izvješćivanje o FUK i UR	<p>Sve institucije podnose izvješće o samoprocjeni FUK putem softverskog rješenja (preko aplikacije)</p> <p>Sve JUR mogu vršiti unutarnju reviziju i kontrolu uz pomoć softvera</p> <p>Sve JUR podnose godišnja izvješća UR putem softverskog rješenja (preko aplikacije)</p> <p>Konsolidirana izvješća o FUK i UR, izrađena korištenjem softvera</p>	<p>Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano</p> <p>Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano</p> <p>Prvi kvartal 2023. i kontinuirano</p>	<p>Proračun institucija BiH u okviru sredstava institucija</p> <p>Proračun institucija BiH u okviru sredstava institucija i JUR za redovite aktivnosti</p>	<p>SHJ MFT BiH</p> <p>Institucije BiH</p> <p>JUR institucija BiH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>U tijeku 2023. godine nije konstantno nego samo povremeno bilo omogućeno korištenje <i>PIFC</i> aplikacije i rad u istoj na razini institucija BiH, u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju. Suočeni smo bili s brojnim poteškoćama i izazovima u održavanju aplikacije. U razdoblju izrade ovog izvješća prisutan je problem nedostatka memorije na serveru <i>PIFC</i> aplikacije, a koji je neophodan za pohranu i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i unutarnju reviziju u institucijama BiH. Očekujemo da će uskoro stručne službe Ministarstva financija i trezora BiH, na čijem serveru je instalirana Aplikacija, otkloniti navedenu poteškoću vezanu za nedostatak memorije servera, kako bi sve jedinice unutarnje revizije u institucijama BiH mogle provoditi unutarnje revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (<i>PIFC</i> aplikacija).</p>
--	--	---	---	--	--	--	---

		Osigurati integralna izvješća o razvoju sustava FUK-a i unutarnje revizije, bazirana na konsolidiranim izvješćima, rezultatima samoprocjene, nalazima unutarnje i vanjske revizije, rezultatima obavljenih pregleda kvaliteta FUK i UR, na statusu mjera za ublažavanje rizika u UJF.	Integralna konsolidirana izvješća o FUK-u i o unutarnjoj reviziji za 2022.	Prvi kvartal 2023. i kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava SHJ MFT za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH	<p>REALIZIRANO</p> <p>SHJ je u izvještajnom razdoblju pripremila, sukladno članku 24. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH, Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije institucija BiH za 2022. godinu na temelju godišnjih izvješća primljenih od jedinica unutarnje revizije institucija BiH, i isto dostavila (30.03.2023) Ministarstvu financija i trezora BiH. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije institucija BiH za 2022. godinu dostavljeno je, nakon odobrenja ministra financija i trezora BiH, Vijeću ministara BiH. Vijeće ministara BiH, na 14. sjednici 07.06.2023. godine, upoznalo se s Godišnjim konsolidiranim izvješćem unutarnje revizije za 2022. godinu.</p> <p>Do sada je SHJ pripremila i objavila 12 godišnjih konsolidiranih izvješća unutarnje revizije institucija BiH (za izvještajna razdoblja 2011- 2022) i isti su dostupni na internetskoj stranici MFT BiH: www.mft.gov.ba.</p> <p>U GKI UR za 2022. godinu sadržani su i podaci o godišnjem pregledu kvaliteta koji je SHJ provela za izvještajnu 2022. godinu. U 2023. godini SHJ je izvršila i periodični pregled kvaliteta u JUR Granične policije BiH, sukladno Godišnjem planu za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti JUR u institucijama BiH za 2023. godinu.</p> <p>I za Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu SHJ je pravovremeno poduzela potrebne aktivnosti na prikupljanju i obradi izvješća o radu jedinica unutarnje revizije kako bi isti sačinila u predviđenom roku i dostavila ga Ministarstvu financija i trezora BiH i Vijeću ministara BiH.</p>
--	--	---	--	-----------------------------------	---	-------------	---

3.2 Razviti i implementirati okvir za provjeru kvaliteta od strane SHJ	Sustav PIFC je predmet redovitog stručnog praćenja po metodologijama usklađenim s dobrom međunarodnom praksom	Provedba pregleda kvaliteta FUK (uzorak institucija)	Broj izvršenih pregleda kvaliteta FUK	Četvrti kvartal 2023.	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava SHJ MFT BiH za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Projekt tehničke podrške	
		Provedba pregleda kvaliteta JUR (uzorak institucija)	Broj izvršenih pregleda kvaliteta JUR od strane SHJ (PV: 0/CV: 1)	Zadnji kvartal 2023. - kontinuirano prema godišnjem planu	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava SHJ MFT za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Projekt tehničke podrške	REALIZIRANO SHJ je u predviđenom roku, sukladno Pravilniku o provedbi osiguranja i unapređenju kvaliteta unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine koji je stupio na snagu 01.01.2022. godine, donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH za 2023. godinu. Godišnji plan je objavljen na internetskoj stranici Ministarstva financija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na SHJ. Godišnjim planom je, sukladno Pravilniku, a na temelju analize godišnjih izvješća jedinica unutarnje revizije za prethodnu godinu određena jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH (JUR Granične policije BiH) u kojoj je u 2023. godini izvršen pregled kvaliteta. SHJ je u rujnu 2023. godine navedenoj JUR dostavila Konačno izvješće o obavljenom periodičnom pregledu kvaliteta aktivnosti unutarnje revizije u kojem su sadržane i preporuke za poboljšanje. Rukovoditelj JUR je pripremio plan aktivnosti za realizaciju preporuka, koji je odobrio rukovoditelj institucije. Također, u 2023. godini u predviđenom roku, SHJ je donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH za 2024. godinu. O rezultatima pregleda

							SHJ će izvješćivati u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u institucijama BiH.
3.3. Ojačati analitički i koordinacijski kapacitet SHJ	Kvalitetnije informacije za usmjera- vanje i prioritiza- ciju daljnjeg razvoja PIFC	Razvoj kapaciteta za SHJ MFT BiH iz oblasti UJF (specijalistička znanja)	Broj pohađanih obuka	Zadnji kvartal 2023. i kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH ADS Strukovna udruženja	<i>REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano</i> Zaposleni u SHJ zaduženi za razvoj sustava unutarnje revizije su i u 2023. godini ispunili obvezu definiranu propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije unutarnjih revizora u institucijama BiH, o čemu se vodi evidencija u SHJ. O pohađanim obukama sačinjeno je Izvješće o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) zaposlenih u Odsjeku za razvoj sustava unutarnje revizije za 2023. godinu. U okviru KPE za 2023. godinu zaposleni su sudjelovali i na obukama iz oblasti upravljanja javnim financijama, kako je to predviđeno propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije i Planom i programom obuka SHJ MFT BiH za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2023. godinu.

		Redovita razmjena informacija s Uredom za reviziju institucija BiH	Broj sastanaka s Uredom za reviziju institucija BiH Broj godišnjih tematskih okruglih stolova	Kontinuirano Kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava SHJ MFT BiH za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Ured za reviziju institucija BiH	
		Redovita razmjena informacija sa PARCO	Broj sastanaka s PARCO	Kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstva SHJ MFT BiH za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH PARCO	
		Redovita razmjena informacija i suradnja s koordinatorima za FUK i koordinatorima za upravljanje rizicima	Broj kvartalnih sastanaka s koordinatorima iz proračunskih korisnika Uspostavljene tematske radne grupe (npr. za izrade tipskih procedura, za sustavne rizike i kontrole, i slično)	Kontinuirano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava SHJ MFT BiH za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Institucije BiH MFT Sektor za proračun MFT Sektor za trezor	
		Redovit razmjena informacija i suradnja s rukovoditeljima JUR	Broj sastanaka s rukovoditeljima JUR proračunskih korisnika (PV: 0/CV:6) KPE unutarnjih revizora o aktuelnim temama (PV: 0/CV:2)	Kontinuirano tijekom 2023. Prvi – četvrti kvartal 2023.	Proračun institucija BiH, u okviru sredstava za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Institucije BiH (JUR)	REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano Sukladno Godišnje programu rada SHJ za 2023. godinu, Odsjek za razvoj sustava unutarnje revizije održava redovit kontakt i sastanke s unutarnjim revizorima i rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju održano je ukupno sedam sastanaka s rukovoditeljima jedinica unutarnje revizije i unutarnjim revizorima,

				– kontinui- rano			kao i niz neformalnih i konsultantskih telefonskih “sastanaka.” Pružena je potrebna pomoć i konzultacije osoblju unutarnje revizije u institucijama BiH kroz informiranje (dopisi, putem mejla, telefonskim putem i dr) i izdavanje traženih mišljenja i suglasnosti. Također, putem elektroničke pošte, ali i telefonskim putem pružena je pomoć unutarnjim revizorima pri otklanjanju nedoumica u njihovom radu u PIFC aplikaciji.
		Inoviranje i provedba programa obuke za FUK	Broj polaznika obuke Zadovoljstvo obukom	Kontinu- irano	Proračun institucija BiH, u okviru sredstva za redovite aktivnosti	SHJ MFT BiH Institucije BiH (JUR) Strukovna udruženja	<p>REALIZIRANO</p> <p>SHJ je početkom veljače 2023. godine donijela Plan i program obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH za 2023. godinu u kojem je predviđena obuka na aktualne teme iz oblasti financijskog upravljanja i kontrole. Plan je objavljen na internetskoj stranici MFT BiH https://SHJ.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr).</p> <p>U izvještajnom razdoblju održana je obuka za unutarnje revizore u institucijama BiH, sukladno Strategiji, iz oblasti financijskog upravljanja i kontrole, tijekom koje su obrađene teme definirane <i>Planom i programom obuka SHJ MFT BiH iz oblasti financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023. godinu</i>. Navedenu obuku pohađalo je 37 unutarnjih revizora iz 19 jedinica unutarnje revizije.</p>

		Redovita razmjena informacija s Agencijom za državnu službu BiH i razvoj obuka za osobe zadužene za FUK i UR na temu rizika i kontrola u području upravljanja ljudskim resursima i stvaranja preduvjeta za upravljanje bazirano na učinku	-Broj održanih radionica za UR -Broj održanih radionica za osobe zadužene za FUK -razmjena informacija i davanje mišljenja u svezi s izmjenama zakonskog i metodološkog okvira kojim se uređuje upravljanje učinkom državnih službenika	Kontinu- URano	Proračun institucija BiH	SHJ MFT BiH ADS BiH	REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano U izvještajnom razdoblju SHJ je nastavila suradnju s Agencijom za državnu službu BiH i, sukladno relevantnim propisima, pravovremeno poduzela potrebne aktivnosti kako bi obuke iz oblasti unutarnje revizije i FUK-a koje je organizirala SHJ u 2023. godini bile priznate kao obuke državnih službenika za koje Agencija dodjeljuje određeni broj kredita, u svrhu ispunjavanja odredbi o obveznom stručnom usavršavanju državnih službenika.
		Redovnit razmjena informacija s Agencijom za javne nabave BiH i razvoj metodologije obuka za osobe zadužene za FUK i UR na temu rizika i kontrola u području javnih nabava, te novih mjera i zakonskih rješenja za unapređenja javnih nabava. Identifikacija tipskih rizika u području javnih nabava.	- Broj održanih sastanaka SHJ i AJN - Broj održanih radionica za UR - Broj održanih radionica za osobe zadužene za FUK - Pregled tipskih rizika utvrđenih za područje javnih nabava, uključeni u Registre rizika	Četvrti kvartal 2023 - kontinu- irano	Proračun institucija BiH	SHJ MFT BiH Agencija za javne nabave	

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI

godišnjeg operativnog akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2023. godinu –
DIO KOJI SE ODNOSI NA SISTEM INTERNE REVIZIJE

Oblast: 2. INTERNA REVIZIJA							
Strateški cilj: Efikasno korištenje resursa interne revizije i ostvarivanje dodate vrijednosti u skladu s međunarodnim standardima							
Operativna mjera	Rezultat mjere	Aktivnost	Indikatori (polazni/ciljni)	Rok za realizaciju aktivnosti	Potrebna sredstva (procjena) i izvori finansiranja	Odgovorne institucije	Realizirane aktivnosti
2.1 Osiguranje kvaliteta i informatička podrška internoj reviziji u svrhu ispunjavanja međunarodnih standarda	Unaprijeđen kvalitet rada interne revizije	Primjenjena metodologija i alati za internu procjenu kvaliteta od strane rukovodioca JIR, uključujući izradu Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta	Broj JIR s usvojenim Programom osiguranja i unapređenja kvaliteta	Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH JIR budžetskih korisnika	REALIZIRANO Metodologija sa "alatima" (upitnici i izvještaji) za provođenje interne procjene kvaliteta od strane rukovodioca JIR pripremljena je u saradnji eksperata Projekta EU "PIFC 3" i CHJ - <i>Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenje kvaliteta interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine</i> ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21). U skladu s Pravilnikom koji je stupio na snagu 01.01.2022. godine, jedinice interne revizije u institucijama BiH obavezne su svake godine donijeti Program osiguranja i unapređenja kvaliteta (POUK) i provesti interno ocjenjivanje, koje obuhvata kontinuirano provođenje stalnog nadzora od strane rukovodioca JIR nad aktivnostima koje se vrše u JIR i periodično samoocjenjivanje funkcije interne revizije. CHJ je u 2022. godini pripremila, u skladu s Pravilnikom, Upitnik s pitanjima za periodično samoocjenjivanje JIR institucija BiH i isti dostavila jedinicama interne revizije. Provođenje internog ocjenjivanja omogućeno je i u okviru <i>PIFC</i> aplikacije koja je u dijelu interne revizije u upotrebi od 01.03.2023. godine. Ista ponovo nije u funkciji od

							12.02.2024. godine. Na osnovu dostavljenih godišnjih izvještaja jedinica interne revizije za 2023. godinu, 18 JIR je donijelo POUK i sačinilo izvještaj, dok dvije JIR nisu izvršile tu obavezu – JIR Ministarstva sigurnosti BiH i JIR Obavještajno – sigurnosne agencije BiH. CHJ je, u skladu s Pravilnikom, pripremila upitnik za periodično samoocjenjivanje usklađenosti interne revizije sa Standardima interne revizije, Etičkim kodeksom i drugim relevantnim propisima kojim se uređuje način uspostavljanja i vršenja funkcije interne revizije institucija BiH, i isti dostavila jedinicama interne revizije. Upitnik je pripremljen na osnovu analize prijedloga dostavljenih od strane eksperata Projekta "PIFC-3" u toku izrade Pravilnika, a u skladu s primjerima dobre prakse zemalja iz okruženja. Ovim je osigurana jednoobraznost i potpunost u provođenju kontrole kvaliteta od strane rukovodilaca jedinica interne revizije institucija BiH u postupku internog ocjenjivanja, u skladu sa Standardima. Navedeno interno ocjenjivanje nisu provele JIR Ministarstva civilnih poslova i JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.
		Obuka i stručno usavršavanje internih revizora, uključujući kontinuirani profesionalni razvoj	Donošenje Plana i programa obuka za IR u institucijama BiH za 2023. Broj obuka Broj obučениh internih revizora u okviru KPE	Prvi kvartal 2023. Prvi-četvrti kvartal 2023. Kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH ADS BiH Institucije BiH (JIR) Strukovna udruženja	REALIZIRANO Početkom februara 2023. godine CHJ je donijela <i>Plan i program obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2023. godinu</i> koji je objavljen na internet stranici MFT BiH (https://chj.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr). Planom je predviđeno da se održe ukupno 3 (tri) obuke KPE za interne revizore u institucijama BiH.

			organizirane od strane CHJ				<p>CHJ je u potpunosti realizirala navedeni Plan obuka i to tako što je organizirala dvije obuke iz oblasti interne revizije i jednu obuku iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole. Obuke su održane u septembru i decembru 2023. godine, u Sarajevu.</p> <p>Pored navedenih obuka, jednu obuku iz oblasti interne revizije, koja se svrstava u kontinuiranu profesionalnu edukaciju (KPE) internih revizora u institucijama BiH, organizirao je i Koordinacioni odbor CJH 31.05. i 01.06.2023. godine, u Sarajevu, na kojoj je uzelo učešće 42 interna revizora. Takođe, organizirana je, u Sarajevu i obuka iz oblasti interne revizije koju su održali eksperti Nacionalne akademije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske, u okviru bilateralnog sporazuma o tehničkoj saradnji zaključenog između nadležnih ministarstava dviju zemalja. Broj učesnika na obuci (10) je ograničen kapacitetima sale u kojoj je održana obuka, a istoj su prisustvovali interni revizori sa sva tri nivoa vlasti.</p> <p>Na osnovu dostavljenih zahtjeva jedinica interne revizije CHJ je izdala, u skladu s propisima iz oblasti KPE internih revizora u institucijama BiH, ukupno 96 mišljenja o bodovanju obuka kao KPE internih revizora organizovanih od strane domaćih i stranih pružalaca usluga.</p>
	Održavanje i razvoj Aplikacije za PIFC – Modul IR, softvera za upravljanje internom revizijom, u svrhu standardizacije rada IR	<p>Broj internih revizija obavljenih uz pomoć Aplikacije za PIFC – Modul IR</p> <p>Broj internih revizora koji koriste Aplikacije za PIFC – Modul IR</p>	<p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p>	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH	<p>Institucije BiH</p> <p>JIR institucija BiH</p>	<p>DJELIMIČNO REALIZIRANO</p> <p>Usljed nefunkcioniranja <i>PIFC</i> aplikacije i nemogućnosti rada u istoj, CHJ nema podatak o broju obavljenih internih revizija kroz aplikaciju, kao ni podatak o stepenu korištenja aplikacije od strane internih revizora.</p> <p>Početak primjene Modula interne revizije <i>PIFC</i> aplikacije u institucijama BiH je</p>

						<p>01.03.2023. godine. Predviđeno je da u Aplikaciji budu sadržani podaci interne revizije koji se odnose na period od 01.01.2023. godine.</p> <p>U prethodnom periodu organizirano je više obuka na temu primjene <i>PIFC</i> aplikacije, kako od strane CHJ i Koordinacionog odbora centralnih harmonizacijskih jedinica, tako i od strane drugih pružalaca usluga održavanja obuka (entitetske CHJ i drugi organizatori obuka). Komisija za nadzor i izvještavanje nad aktivnostima u vezi sa <i>PIFC</i> aplikacijom u CHJ MFT BiH redovno, na mjesečnom nivou, izvještava o aktuelnostima i aktivnostima u vezi <i>PIFC</i> aplikacije, dajući osim informacija i odgovarajuće preporuke.</p> <p>S obzirom na to da <i>PIFC</i> aplikacija nije u funkciji od 12.02.2024. godine, CHJ ne raspolaže podacima o ukupnom broju internih revizija obavljenih uz pomoć aplikacije, kao ni o tačnom broju internih revizora koji koriste istu. Kao što je prethodno pomenuto, početak primjene Modula interne revizije <i>PIFC</i> aplikacije u institucijama BiH je 01.03.2023. godine, ali su nastupile poteškoće i izazovi pri održavanju iste. U izvještajnom periodu, jedinice interne revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati <i>PIFC</i> aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. CHJ je ulagala dodatne napore kako bi iznašla adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške. Otklanjanje svakog zastoja u radu iste, CHJ je nastojala da otkloni blagovremeno na najbolji mogući način.</p>
--	--	--	--	--	--	--

<p>2.2 Popunjavanje nje upražnjenih radnih mjesta u JIR</p>	<p>Bolja pokrivenost budžeta funkcijom interne revizije</p>	<p>Popunjavanje upražnjenih sistematiziranih radnih mjesta IR u JIR</p>	<p>Broj internih revizora u institucijama BiH</p>	<p>Prvi kvartal 2023. i kontinuirano do popunjavanja sistematiziranih radnih mjesta</p>	<p>Budžet institucija BiH, u okviru sredstava za redovne aktivnosti</p>	<p>Vijeće ministara BiH</p> <p>Institucije BiH</p> <p>CHJ MFT BiH u dijelu davanja saglasnosti na interne akte o sistematizaciji i imenovanju RJIR</p>	<p>REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano</p> <p>CHJ je, nakon zaprimanja obavještenja o zaključcima Vijeća ministara BiH koji su donijeti na 14. sjednici održanoj 07.06.2023, prilikom razmatranja GKI IR za 2022. godinu, obavijestila sve institucije na koje se zaključci odnose (MFT, MO, MKT, MP, MSB, DKPT i BHANSA), kao i jedinice interne revizije o obavezi zapošljavanja internih revizora, kako bi svi učesnici preduzeli potrebne mjere i radnje na njihovoj realizaciji. CHJ je, također, obavijestila i Sektor za budžet MFT BiH o institucijama BiH na koje se navedeni zaključak Vijeća ministara BiH odnosi, u svrhu planiranja potrebnih finansijskih sredstava za kadrovsko popunjavanje jedinica interne revizije.</p> <p>Zaključno sa 31.12.2023. godine popunjenasu ukupno 42 sistematizirana radna mjesta u 19 jedinica interne revizije institucija BiH (<i>napomena</i>: u ovaj broj nije uključeno i javno preduzeće BHRT koje u svojoj jedinici za internu reviziju ima zaposlena dva interna revizora).</p> <p>Tri institucije su u izvještajnom periodu u potpunosti okončale aktivnosti na kadrovskom popunjavanju jedinice interne revizije, a to su MFT BiH, MKT BiH i MP BiH.</p> <p>Od predviđenih 19 institucija zaključno sa 31.12.2023, ukupno 13 institucija je u potpunosti kadrovski popunilo JIR. Od preostalih 6 institucija, 4 institucije nemaju u potpunosti kadrovski popunjenu JIR (OSA, MO, GP i MB), dok 2 institucije imaju uspostavljenu internu reviziju po pravilniku koji nije usklađen sa propisima iz oblasti interne revizije (DKPT i BHANSA).</p>
---	---	---	---	---	---	--	---

<p>2.3 Interna revizija usmjerena na pružanje dodate vrijednosti u visokorizičnim oblastima</p>	<p>Interna revizija pruža mjerljive efekte rada u oblastima od strateškog značaja za institucije BiH</p>	<p>Usmjeriti internu reviziju na područja visokog rizika institucije (registri rizika rukovodstva i nezavisna procjena JIR) i davanje preporuka za rješavanje uzroka rizika</p>	<p>Broj obučanih internih revizora za korištenje podataka iz FUK-a i registara rizika institucija iz svoje nadležnosti radi poduzimanja aktivnosti za ublažavanje rizika kroz preporuke interne revizije</p>	<p>Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano</p>	<p>Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti</p>	<p>Institucije BiH JIR institucija BiH CHJ MFT BiH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>Metodologija rada interne revizije u institucijama BiH, koju je izradila CHJ, pruža detaljne smjernice za pripremu strateških i godišnjih planova interne revizije na osnovu procjene rizika, u svrhu utvrđivanja visokorizičnih područja kao prioriteta za revidiranje, u skladu s raspoloživim kapacitetima interne revizije.</p> <p>U skladu sa tačkom 3. ažuriranog Priručnika za internu reviziju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 73/21), rukovodilac JIR obavezan je, prilikom nezavisne procjene rizika na osnovu koje priprema planove rada, analizirati rizike u poslovanju institucije utvrđene od strane rukovodstva institucije, te tokom provođenja pojedinačnih revizija vršiti i analizu uzroka rizika prilikom donošenja zaključaka revizije shodno tački 7. Priručnika.</p> <p>Priručnik, također, upućuje internu reviziju da u postupku procjene rizika koristi Smjernice za upravljanje rizicima u institucijama BiH koje su objavljene od strane CHJ i da, u svrhu definiranja primjerenosti i adekvatnosti kontrola i rezidualnog rizika, primjenjuje analizu uzroka rizika u skladu sa Smjericama.</p> <p>U <i>PIFC</i> aplikaciji omogućeno je internoj reviziji da koristi podatke iz registra rizika institucije i procjeni rizika koju je provelo rukovodstvo institucije, kao osnova za izradu procjene rizika i donošenja strateških i godišnjih planova interne revizije. Primjena <i>PIFC</i> aplikacije¹ u radu internih revizora, dodatno treba doprinijeti unapređenju procesa uspostavljanja FUK-a u institucijama</p>
--	--	---	--	---	---	--	--

¹ Modul interna revizija se počeo koristiti od 01.03.2023. godine, dok se dio o FUK-u počeo ranije koristiti u institucijama BiH.

							<p>BiH, a time i većoj efikasnosti interne revizije kroz olakšan pristup podacima o procesima i ciljevima institucije, uspostavljenim internim kontrolama i ocjeni rizika koju je izvršilo rukovodstvo institucije. Međutim, <i>PIFC</i> aplikacija nije u funkciji od 12.02.2024. godine zbog nedostatka memorije na serveru MFT BiH, na kojem je ova aplikacija instalirana.</p> <p>U izvještajnom periodu održana je obuka iz oblasti FUK-a tokom koje su internim revizorima prezentirane aktuelnosti iz oblasti FUK-a, te, između ostalog, pojašnjena je i primjena <i>PIFC</i> aplikacije.</p> <p>CHJ je u toku 2023. godine održala dvije obuke iz oblasti interne revizije. Jedna od održanih obuka iz oblasti interne revizije bila je na temu "Formulacija preporuka interne revizije i praćenje njihove realizacije" koja je obuhvatila, između ostalog, utvrđivanje uzroka rizika, u skladu sa smjernicama za procjenu rizika.</p>
		<p>Osigurati obuke za IR iz oblasti FUK-a, koje se pružaju rukovodstvu i osoblju institucija iz oblasti FUK-a, kako bi se osiguralo da IR budu u toku s aktuelnostima i kako bi kroz svoj rad mogli dati doprinos realizaciji postavljenih ciljeva kroz dodatnu vrijednost.</p>	<p>Broj obučanih IR u skladu s Planom i programom obuka za IR u institucijama BiH za 2023.</p>	<p>Drugi i treći kvartal 2023.</p>	<p>Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti</p>	<p>MFT CHJ</p> <p>JIR institucija BiH</p> <p>CHJ MFT BiH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>Kao što je u prethodnoj tački navedeno, u toku 2023. godine CHJ je, u skladu sa <i>Planom i programom obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2023. godinu</i>, organizirala obuku iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole (FUK) za interne revizore u institucijama BiH, te poduzela i sve neophodne aktivnosti kako bi svi interni revizori mogli učestvovati na obuci. Obuka je obuhvatila aktuelne teme predviđene navedenim Planom, a tokom obuke internim revizorima prezentirane su aktuelnosti iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole, instrukcije za izradu godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a, te, između ostalog, pojašnjena je i primjena <i>PIFC</i> aplikacije.</p>

							Obuku je odslušalo 37 internih revizora iz 19 jedinica interne revizije (sa BHRT), kao i troje zaposlenih u Odsjeku za razvoj sistema interne revizije CHJ MFT BiH.
--	--	--	--	--	--	--	---

Oblast: 3. MONITORING RAZVOJA I KVALITETA SISTEMA INTERNIH FINANSIJSKIH KONTROLA							
Strateški cilj: Unaprijediti praćenje efektivnosti PIFC-a od strane CHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH							
Operativna mjera	Rezultat mjere	Aktivnost	Indikatori (polazni/ciljani)	Rok za realizaciju aktivnosti	Potrebna sredstva (procjena) i izvori finansiranja	Odgovorne institucije	Realizirane aktivnosti
3.1 Automatizacija izvještavanja o PIFC uz proširene izvore i alate za prikupljanje podataka	Informatizirano godišnje i periodično izvještavanje, brža obrada, Kvantitativne i kvalitativne analize za donošenje odluka	Revidirati pitanja iz upitnika o samoprocjeni i obrazac za godišnje izvještavanje o FUK i internoj reviziji	Odluka direktora CHJ	Jednom godišnje, i kontinuirano prema godišnjem planu	Budžet institucija BiH, u okviru sredstva MFT CHJ za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH	<p>DJELIMIČNO REALIZIRANO za 2023. godinu - nastavlja se aktivnost, kontinuirano</p> <p>CHJ svake godine, u okviru priprema za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije, priprema pitanja za godišnji izvještaj interne revizije u skladu s relevantnim propisima i metodologijom rada interne revizije, uzimajući u obzir zadatke i aktivnosti na daljem razvoju interne revizije u institucijama BiH koji proizlaze iz zaključaka Vijeća ministara BiH, planskih dokumenata i strategija. CHJ je i za 2023. godinu pripremila pitanja za godišnji izvještaj – projenu kvaliteta i ista su unesena u PIFC aplikaciju u skladu sa Priručnikom za internu reviziju. Naglašavamo da nisu sve JIR uspjele sačiniti svoj godišnji izvještaj putem aplikacije, s obzirom na to da je došlo do prekida u funkcionisanju iste, tačnije od 12.02.2024. godine aplikacija nije u funkciji. Tako da je jedan broj JIR dostavio godišnji izvještaj u prošlogodišnjem papirnom formatu,</p>

							<p>tj. koristio se stari, prošlogodišnji obrazac godišnjeg izvještaja.</p> <p>U skladu sa <i>Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH</i> CHJ je u 2022. godini pripremila pitanja za periodično samoocjenjivanje JIR institucija BiH - Upitnik koji je unesen u <i>PIFC</i> aplikaciju, a isti je dostavljen jedinicama interne revizije i u printanoj formi. Predviđeno je da JIR popunjavaju navedeni Upitnik u <i>PIFC</i> aplikaciji, radi dokumentiranja usklađenosti procesa rada interne revizije s važećim propisima i metodologijom rada, kao i ispunjenost zahtjeva Standarda u pogledu organizacionog uspostavljanja JIR i stručnosti osoblja interne revizije. Također, i obrazac za godišnje izvještavanje o aktivnostima interne revizije, "ugrađen" je u <i>PIFC</i> aplikaciju. Ovaj izvještaj se u aplikaciji popunjava automatski i sadrži podatke o planiranim i realiziranim aktivnostima interne revizije u toku godine.</p>
		Razvoj i instalacija softvera za izvještavanje o FUK i IR, uključujući obuku korisnika za korištenje softvera	<p>Instaliran softver za izvještavanje o FUK (PV:0 / CV:1)</p> <p>Instaliran softver za izvještavanje o IR</p> <p>Informatizirane baze podataka s internim procedurama, knjige poslovnih procesa</p>	<p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023.</p>	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava institucija za redovne aktivnosti	<p>CHJ MFT BiH</p> <p>Institucije BiH</p> <p>JIR institucija BiH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>Okončane su aktivnosti od strane Projekta EU "PIFC 3" na izradi <i>PIFC</i> aplikacije, u kojoj je sadržan i dio o izvještavanju. Aplikacija je u junu 2022. godine instalirana na server Ministarstva finansija i trezora BiH, a od <u>01.03.2023.</u> godine, <i>PIFC</i> aplikaciju - Modul interna revizija, interni revizori su počeli koristiti u svom radu.</p> <p>U izvještajnom periodu (2023. godina) jedinice interne revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati <i>PIFC</i> aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. CHJ je ulagala dodatne napore kako bi iznašla</p>

			<p>Informatizirani registri rizika</p> <p>Korisnici obučeni za korištenje softvera (zaposleni CHJ i zaposleni institucija BiH, zaposleni JIR)</p>	<p>Četvrti kvartal 2023.</p>		<p>CHJ MFT BiH</p>	<p>adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške.</p> <p>U periodu izrade ovog izvještaja i dalje je prisutan problem funkcionalnosti <i>PIFC</i> aplikacije usljed nedostatka memorije na serveru <i>PIFC</i> aplikacije, a koji je neophodan za pohranjivanje i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i internu reviziju u institucijama BiH.</p> <p>Svi korisnici dijela <i>PIFC</i> aplikacije koji se odnosi na internu reviziju, a to je osoblje interne revizije u institucijama BiH i CHJ, obučavani su kroz više različitih obuka za korištenje <i>PIFC</i> aplikacije. Također, svim korisnicima <i>PIFC</i> aplikacije na raspolaganju je i Korisničko uputstvo koje je pripremila IT kompanija (COREIT) i koje pruža detaljna pojašnjenja načina korištenja pojedinačno svake od funkcija u <i>PIFC</i> aplikaciji. Korisničko uputstvo je dostupno u <i>PIFC</i> aplikaciji, a može se i odštampati.</p>
	<p>Primjena softvera za izvještavanje o FUK i IR</p>	<p>Sve institucije podnose izvještaj o samoprocjeni FUK putem softverskog rješenja (preko aplikacije)</p> <p>Sve JIR mogu vršiti internu reviziju i kontrolu uz pomoć softvera</p> <p>Sve JIR podnose godišnji izvještaj IR</p>	<p>Četvrti kvartal 2023.</p> <p>Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano</p> <p>Četvrti kvartal 2023. i kontinuirano</p>	<p>Budžet institucija BiH u okviru sredstava institucija</p> <p>Budžet istitucija BiH u okviru sredstava institucija i JIR za redovne aktivnosti</p>	<p>CHJ MFT BiH</p> <p>Institucije BiH</p> <p>JIR institucija BiH</p>	<p>REALIZIRANO</p> <p>U toku 2023. godine, nije konstantno već je povremeno bilo omogućeno korištenje <i>PIFC</i> aplikacije i rad u istoj na nivou institucija BiH, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju. Suočeni smo bili s brojnim poteškoćama i izazovima u održavanju aplikacije. U periodu izrade ovog izvještaja prisutan je problem nedostatka memorije na serveru <i>PIFC</i> aplikacije, a koji je neophodan za pohranjivanje i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i internu reviziju u institucijama BiH. Očekujemo da će uskoro stručne službe Ministarstva finansija i trezora BiH, na čijem serveru je instalirana Aplikacija, otkloniti navedenu poteškoću vezanu za nedostatak memorije servera, kako</p>	

			putem softverskog rješenja (preko aplikacije)	Prvi kvartal 2023. i kontinuirano			bi sve jedinice interne revizije u institucijama BiH mogle provoditi interne revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (<i>PIFC</i> aplikacija).
			Konsolidirani izvještaji o FUK i IR, izrađeni korištenjem softvera				
		Osigurati integralne izvještaje o razvoju sistema FUK-a i interne revizije, zasnovane na konsolidiranim izvještajima, rezultatima samoprocjene, nalazima interne i eksterne revizije, rezultatima obavljenih pregleda kvaliteta FUK i IR, na statusu mjera za ublažavanje rizika u UJF.	Integralni konsolidirani izvještaji o FUK-u i o internoj reviziji za 2022.	Prvi kvartal 2023. i kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava CHJ MFT za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH	<p>REALIZIRANO</p> <p>CHJ je u izvještajnom periodu pripremila, u skladu s članom 24. Zakona o internoj reviziji institucija BiH, Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije institucija BiH za 2022. godinu na osnovu godišnjih izvještaja primljenih od jedinica interne revizije institucija BiH, i isti dostavila (30.03.2023) Ministarstvu finansija i trezora BiH. Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije institucija BiH za 2022. godinu dostavljen je, nakon odobrenja ministra finansija i trezora BiH, Vijeću ministara BiH. Vijeće ministara BiH, na 14. sjednici održanoj 07.06.2023. godine, upoznalo se s Godišnjim konsolidiranim izvještajem interne revizije za 2022. godinu.</p> <p>Do sada je CHJ pripremila i objavila 12 godišnjih konsolidiranih izvještaja interne revizije institucija BiH (za izvještajne periode 2011- 2022) i isti su dostupni na internet stranici MFT BiH: www.mft.gov.ba.</p> <p>U GKI IR za 2022. godinu sadržani su i podaci o godišnjem pregledu kvaliteta koji je CHJ provela za izvještajnu 2022. godinu. U 2023. godini CHJ je izvršila i periodični pregled kvaliteta u JIR Granične policije BiH, u skladu sa Godišnjim planom za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti JIR u institucijama BiH za 2023. godinu.</p>

							I za Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu CHJ je blagovremeno poduzela potrebne aktivnosti na prikupljanju i obradi izvještaja o radu jedinica interne revizije, kako bi isti sačinila u predviđenom roku i isti dostavila Ministarstvu finansija i trezora BiH i Vijeću ministara BiH.
3.2 Razviti i implementirati okvir za provjeru kvaliteta od strane CHJ	Sistem PIFC je predmet redovnog praćenja po metodologijama usklađenim s dobrom međunarodnom praksom	Provođenje pregleda kvaliteta FUK (uzorak institucija)	Broj izvršenih pregleda kvaliteta FUK	Četvrti kvartal 2023.	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava CHJ MFT BiH za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Projekat tehničke podrške	
		Provođenje pregleda kvaliteta JIR (uzorak institucija)	Broj izvršenih pregleda kvaliteta JIR od strane CHJ (PV: 0/CV: 1)	Zadnji kvartal 2023. - kontinuirano prema godišnjem planu	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava CHJ MFT za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Projekt tehničke podrške	REALIZIRANO CHJ je u predviđenom roku, u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenje kvaliteta interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine koji je stupio na snagu 01.01.2022. godine, donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH za 2023. godinu. Godišnji plan je objavljen na internet stranici Ministarstva finansija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ. Godišnjim planom je, u skladu sa Pravilnikom, a na osnovu analize godišnjih izvještaja jedinica interne revizije za prethodnu godinu određena jedinica interne revizije u institucijama BiH (JIR Granične

							<p>policije BiH) u kojoj je u 2023. godini izvršen pregled kvaliteta. CHJ je u septembru 2023. godine navedenoj JIR dostavila Konačan izvještaj o obavljenom periodičnom pregledu kvaliteta aktivnosti interne revizije u kojem su sadržane i preporuke za poboljšanjem. Rukovodilac JIR je pripremio plan aktivnosti za realizaciju preporuka, koji je odobrio rukovodilac institucije.</p> <p>Također, u 2023. godini u predviđenom roku, CHJ je donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH za 2024. godinu. O rezultatima pregleda CHJ će izvještavati u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije u institucijama BiH.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

3.3. Ojačati analitički i koordinaci- oni kapacitet CHJ	Kvalitetnije informacije za usmjera- vanje i prioritiza- ciju daljnjeg razvoja PIFC	Razvoj kapaciteta za CHJ MFT BiH iz oblasti UJF (specijalistička znanja)	Broj pohađanih obuka	Zadnji kvartal 2023. i kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstva za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH ADS Strukovna udruženja	REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano Zaposleni u CHJ zaduženi za razvoj sistema interne revizije su i u 2023. godini ispunili obavezu definiranu propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, o čemu se vodi evidencija u CHJ. O pohađanim obukama sačinjen je Izvještaj o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) zaposlenih u Odsjeku za razvoj sistema interne revizije za 2023. godinu. U okviru KPE za 2023. godinu, zaposleni su učestvovali i na obukama iz oblasti upravljanja javnim finansijama, kako je to predviđeno propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije i Planom i programom obuka CHJ MFT BiH za interne revizore u institucijama BiH za 2023. godinu.
		Redovna razmjena informacija s Uredom za reviziju institucija BiH	Broj sastanaka s Uredom za reviziju institucija BiH Broj godišnjih tematskih okruglih stolova	Kontinui- rano Kontinui- rano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava CHJ MFT BiH za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Ured za reviziju institucija BiH	

		Redovna razmjena informacija sa PARCO	Broj sastanaka s PARCO	Kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstva CHJ MFT BiH za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH PARCO	
		Redovna razmjena informacija i saradnja s koordinatorima za FUK i koordinatorim za upravljanje rizicima	Broj kvartalnih sastanaka s koordinatorima iz budžetskih korisnika Uspostavljene tematske radne grupe (npr. za izrade tipskih procedura, za systemske rizike i kontrole, i slično)	Kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstva CHJ MFT BiH za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Institucije BiH MFT Sektor za budžet MFT Sektor za trezor	
		Redovna razmjena informacija i saradnja s rukovodiocima JIR	Broj sastanaka s rukovodiocima JIR budžetskih korisnika (PV: 0/CV:6) KPE internih revizora o aktuelnim temama (PV: 0/CV:2)	Kontinuirano tokom 2023. Prvi – četvrti kvartal 2023. – kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstava za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Institucije BiH (JIR)	REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano U skladu s Godišnjim programom rada CHJ za 2023. godinu, Odsjek za razvoj sistema interne revizije održava redovan kontakt i sastanke s internim revizorima i rukovodiocima jedinica interne revizije. U izvještajnom periodu održano je ukupno sedam sastanaka s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima, kao i niz neformalnih i konsultantskih telefonskih "sastanaka." Pružena je potrebna pomoć i konsultacije osoblju interne revizije u institucijama BiH kroz informiranje (dopisi, putem mejla, telefonskim putem i dr) i izdavanje traženih mišljenja i saglasnosti. Također, putem elektronske pošte, ali i telefonskim putem pružena je pomoć

							internim revizorima pri otklanjanju nedoumica u njihovom radu u PIFC aplikaciji.
		Inoviranje i provođenje programa obuke za FUK	Broj polaznika obuke Zadovoljstvo obukom	Kontinuirano	Budžet institucija BiH, u okviru sredstva za redovne aktivnosti	CHJ MFT BiH Institucije BiH (JIR) Strukovna udruženja	<p>REALIZIRANO</p> <p>CHJ je početkom februara 2023. godine donijela Plan i program obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2023. godinu u kojem je predviđena obuka na aktuelne teme iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole. Plan je objavljen na internet stranici MFT BiH https://chj.mft.gov.ba/Content/OpenAttachment?id=17f1f55b-155c-4ece-898f-c64301b23e4d&lang=sr.</p> <p>U izvještajnom periodu održana je obuka za interne revizore u institucijama BiH, u skladu sa Strategijom, iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole, tokom koje su obrađene teme definirane Planom i programom obuka CHJ MFT BiH iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023. godinu. Navedenu obuku pohađalo je 37 internih revizora iz 19 jedinica interne revizije.</p>
		Redovna razmjena informacija s Agencijom za državnu službu BiH i razvoj obuka za osobe zadužene za FUK i IR na temu rizika i kontrola u području upravljanja ljudskim resursima i stvaranja preduslova za	-Broj održanih radionica za IR -Broj održanih radionica za osobe zadužene za FUK -razmjena informacija i davanje mišljenja u vezi s izmjenama zakonskog i	Kontinuirano	Budžet institucija BiH	CHJ MFT BiH ADS BiH	<p>REALIZIRANO - nastavlja se aktivnost, kontinuirano</p> <p>U izvještajnom periodu CHJ je nastavila saradnju s Agencijom za državnu službu BiH i, u skladu s relevantnim propisima, blagovremeno poduzela potrebne aktivnosti kako bi obuke iz oblasti interne revizije i FUK-a koje je organizirala CHJ u 2023. godini bile priznate kao obuke državnih službenika za koje Agencija dodjeljuje</p>

		upravljanje bazirano na učinku	metodološkog okvira kojim se uređuje upravljanje učinkom državnih službenika				određeni broj kredita, u svrhu ispunjavanja odredbi o obaveznom stručnom usavršavanju državnih službenika.
		Redovna razmjena informacija s Agencijom za javne nabavke BiH i razvoj metodologije obuka za osobe zadužene za FUK i IR na temu rizika i kontrola u području javnih nabavki, te novih mjera i zakonskih rješenja za unapređenja javnih nabavki. Identifikacija tipskih rizika u području javnih nabavki	<ul style="list-style-type: none"> - Broj održanih sastanaka CHJ i AJN - Broj održanih radionica za IR - Broj održanih radionica za osobe zadužene za FUK - Pregled tipskih rizika utvrđenih za područje javnih nabavki, uključeni u Registre rizika 	Četvrti kvartal 2023 - kontinuirano	Budžet institucija BiH	CHJ MFT BiH Agencija za javne nabavke	

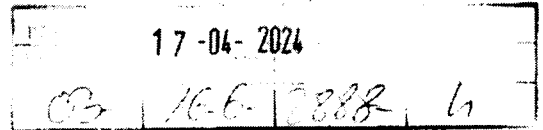
BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Број: 05-02-2-2903-2/24
Сарајево, 12.4.2024. године

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА
Трг Босне и Херцеговине број 1
71000 Сарајево

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Предмет: Мишљење на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину.-

Веза: Ваш акт број: 03-16-6-2888-3/24 од 10.4.2024. године

Слиједом захтјева за прибављање мишљења на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину који је припремила Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, сходно одредбама члана 31. став 1. тачка е) Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03), даје се

М И Ш Љ Е Њ Е

1. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину, садржајно обухвата: основ за припрему Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, консолидовани извјештај о интерној ревизији према годишњим извјештајима јединица интерне ревизије за 2023. годину, преглед квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине који проводи Централна хармонизацијска јединица, информацију о реализацији Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2020.-2025. година, реализацију закључака Савјета министара Босне и Херцеговине, те преглед препорука.
2. Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине размотрило је предметни Извјештај, те констатује следеће:
  - а) Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине је у дијелу „Реализација закључака Савјета министара Босне и Херцеговине“, навела активности које су проведене у циљу реализације закључака са 14. сједнице Савјета министара Босне и Херцеговине одржане 7.6.2023. године.
  - б) Савјету министара Босне и Херцеговине се предлаже доношење Закључка којим се:
    - задужује Дирекција за координацију тијела Босне и Херцеговине и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби да предузму активности у циљу измјене правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију;

- задужује Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да, у сарадњи са Централном хармонизацијском јединицом Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједи ефикасно функционисање и континуиран рад RIFC апликације у институцијама Босне и Херцеговине укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана RIFC апликација;
- задужује Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине да у оквиру Годишњег консолидованог извештаја извести и о функционисању и примјени RIFC апликације у вршењу интерних ревизија у институцијама Босне и Херцеговине;
- задужују јединице интерне ревизије институција Босне и Херцеговине да благовремено израде и донесу, у складу с прописима и роковима одбреним од Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, стратешке и годишње планове рада како би се обезбиједили пресуслови за потпуну упосленост интерних ревизора;
- задужују руководиоци институција Босне и Херцеговине да, у сарадњи са јединицама интерне ревизије, предизму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука интерне ревизије;
- задужују јединице интерне ревизије у Министарству безбједности Босне и Херцеговине, Обвјештајно-безбједносној агенцији Босне и Херцеговине, Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине и Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби да се у потпуности придржавају прописа којима је уређена област контроле квалитета интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а да о резултатима извјештавају руководиоца институције и Централну хармонизацијску јединицу Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- позива институција Предсједништва Босне и Херцеговине да потпише Споразум о вршењу функције интерне ревизије и Повељу интерне ревизије са Јединицом интерне ревизије Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- позива Уставни суд Босне и Херцеговине да успостави функцију интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;
- задужује Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину достави Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Слиједом констатованог у тачки 2. овог мишљења, уз напомену да ће средства за реализацију закључака бити утврђена у процесу усвајања буџетских докумената, Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине даје позитивно мишљење на Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину.

С поштовањем,

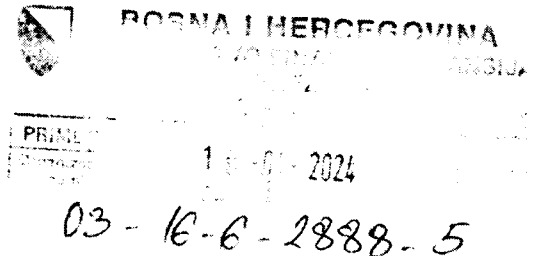
МИНИСТАР
Др Срђан Амиџић

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Савјет министара
Уред за законодавство

BOSNA I HERCEGOVINA
Vijeće ministara
Ured za zakonodavstvo

Broj: 03-02-4-393/24
Sarajevo, 17.4.2024. godine
(AL)

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/FINANCIJA I TREZORA

SARAJEVO

PREDMET: Mišljenje o Godišnjem konsolidovanom izvještaju interne revizije za 2023. godinu

Veza: Vaš akt broj 03-16-6-2888-2/24 od 10.4.2024. godine

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine razmotrio je Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2023. godinu i na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje

MIŠLJENJE

Ministarstvo finansija i trezora dostavilo je Uredu za zakonodavstvo Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2023. godinu, radi davanja mišljenja.

Članom 54. stav (2) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj 22/03), propisano je da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u ostvarivanju svojih prava i dužnosti, između ostalog usvaja i izvještaje, dok je članom 62. citiranog Poslovnika o radu, utvrđeno da se u izvještaju prikazuje rad, problemi u radu i rezultati postignuti u pojedinim oblastima u određenom vremenskom periodu, a naročito u pogledu sprovođenja utvrđene politike i izvršavanja zakona, drugih propisa i općih akata Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i propisa Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, kao i provođenja smjernica i načelnih stavova ovih organa i daje ocjena postignutih rezultata, da se podnosi i radi obavještanja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o izvršenju određenog zadatka, te da sadrži i prijedloge zaključaka.

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine je obavezna da, u skladu sa članom 25. Zakona o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br.27/08 i 32/12) pripremi Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije.

Predmetni izvještaj interne revizije daje podatke o sistemu interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, podatke o aktivnostima Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, podatke o jedinicama interne revizije i internim revizorima, podatke o izvršenim internim revizijama od strane jedinica za internu reviziju institucija Bosne i Hercegovine, kao i podatke o realizaciji preporuka od strane revidiranih institucija i podatke o preduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

U prilogu Izvještaja dostavljen je i Izvještaj o realizaciji godišnjeg operativnog akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2023. godinu-Dio koji se odnosi na sistem interne revizije, Izvještaj o provedenim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću, Izjava rukovodioca o provedenim konsultacijama i prijedlog Zaključka.

Nakon uvida u predmetni Izvještaj Ured za zakonodavstvo ukazuje da je u prijedlogu Zaključka potrebo izvršiti izmjene u smislu da u tački 1 umjesto „Vijeće ministara Bosne i Hercegovine se upoznao sa Godišnjim konsolidovanim izvještajem interne revizije za 2023. godinu“, treba da stoji: „Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2023. godinu“.

Pored toga, u nastavku je potrebno i ostale tačke označiti brojevima, odnosno poslije tačke 1 i ostale zaključke, umjesto crticama označiti brojevima, čime će tačka 2. postati tačka 12.

Dostaviti:

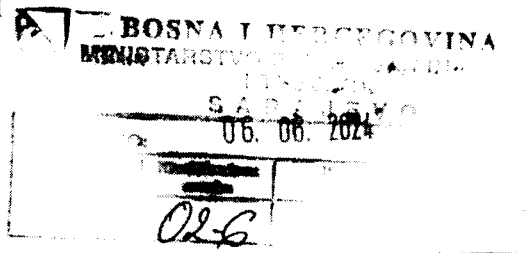
- naslovu
- a/a

Broj: 05-07-1-1167-8/24
Sarajevo, 4. 6. 2024. godine

✓ **MINISTARSTVO FINACIJA I TREZORA BiH**
- n/r tajniku Ministarstva –
Trg BiH 1, 71000 Sarajevo

INSTITUCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Zaključak, dostavlja se

U privitku dopisa dostavljamo Zaključak 49. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održane 20. 5. 2024. godine, u povodu razmatranja 8. točke dnevnog reda, i to:

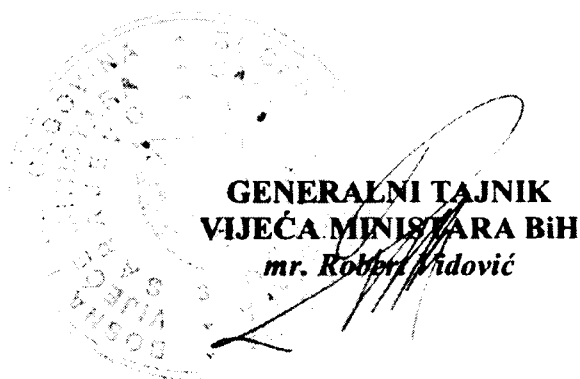
8. **Godišnje konsolidirano izvješće interne revizije za 2023. godinu**
Predlagač: Ministarstvo financija i trezora BiH

S poštovanjem,

Privitak: - kao u tekstu -

DOSTAVLJENO:

- Naslovu
- u spis broj: 05-07-5-1074/24
- a/a

На основу члана 17. Закона о Вијећу министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на 49. сједници, одржаној 20. 5. 2024. године, под тачком 8, донио је

ЗАКЉУЧАК

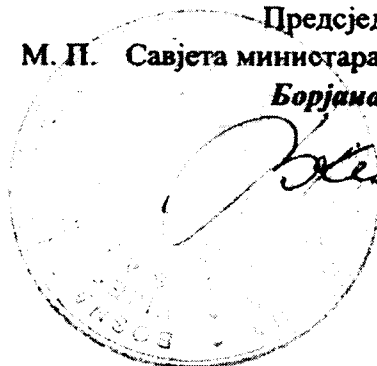
1. Савјет министара Босне и Херцеговине размотрио је Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину те с тим у вези закључио:
  - Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је Годишњи консолидовани извјештај унутрашње ревизије за 2023. годину те с тим у вези закључио:
  - задужују се Дирекција за координацију полицијских тијела Босне и Херцеговине и Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби - БХАНСА да предузму неопходне активности на измјени правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на унутрашњу ревизију;
  - задужују се Министарство одбране Босне и Херцеговине, Министарство безбједности Босне и Херцеговине, Обавјештајно-безбједносна агенција Босне и Херцеговине и Гранична полиција Босне и Херцеговине, код којих нису у потпуности кадровски попуњене јединице унутрашње ревизије, да заједно с Министарством финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједе средства и проведу процедуре запошљавања унутрашњих ревизора у 2024. години;
  - задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да у сарадњи са Централном хармонизационом јединицом Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине обезбиједе ефикасно функционисање и континуиран рад ПИФЦ апликације у институцијама Босне и Херцеговине, укључујући њено одржавање и несметано функционисање сервера на којем је инсталирана ПИФЦ апликација;
  - задужује се Централна хармонизациона јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине да у оквиру Годишњег консолидованог извјештаја извјести и о функционисању и примјени ПИФЦ апликације у вршењу унутрашњих ревизија у институцијама Босне и Херцеговине;
  - задужују се јединице унутрашње ревизије да благовремено израде и донесу, у складу с прописима и роковима одобреним од Централне хармонизационе јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, стратешке и годишње планове рада да би се обезбиједили предуслови за потпуну запосленост унутрашњих ревизора;

- задужују се руководиоци институција Босне и Херцеговине да, у сарадњи с јединицама унутрашње ревизије, предузму додатне мјере на реализацији нереализованих препорука унутрашње ревизије;
  - задужују се јединице унутрашње ревизије у Министарству безбједности Босне и Херцеговине, Обавјештајно-безбједносној агенцији Босне и Херцеговине, Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине и Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби - БХАНСА да се у потпуности придржавају прописа којима је уређена област контроле квалитета унутрашње ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а да о резултатима извјештавају руководиоца институције и Централну хармонизациону јединицу Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
  - позива се институција Предеједништва Босне и Херцеговине да потпише Споразум о вршењу функције унутрашње ревизије и Повељу унутрашње ревизије с Јединицом унутрашње ревизије Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине;
  - позива се Уставни суд Босне и Херцеговине да успостави функцију унутрашње ревизије у складу са Законом о унутрашњој ревизији институција Босне и Херцеговине и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица унутрашње ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;
  - задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да Годишњи консолидовани извјештај унутрашње ревизије за 2023. годину достави Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине;
  - задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине да Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2023. годину достави свим институцијама Босне и Херцеговине, заједно с усвојеним закључцима Савјета министара Босне и Херцеговине.
2. Овај закључак ступа на снагу даном доношења и неће се објављивати у „Службеном гласнику БиХ“.

Број: 05-07-1-1167-8/24
Сарајево, 20. 5. 2024. године

Предсједавајућа
М. П. Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) točke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20. 5. 2024. godine, pod tačkom 8, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine razmotrilo je Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključilo:

- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Godišnji konsolidirani izvještaj unutrašnje revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključilo:
- zadužuju se Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu nužne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na unutrašnju reviziju;
- zadužuju se Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine i Granična policija Bosne i Hercegovine, kod kojih nisu u potpunosti kadrovski popunjene jedinice unutrašnje revizije, da zajedno s Ministarstvom finansija i trezora Bosne i Hercegovine obezbijede sredstva i provedu procedure zapošljavanja unutrašnjih revizora u 2024. godini;
- zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u saradnji sa Centralnom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine osiguraju efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući njeno održavanje i nesmetano funkcioniranje servera na kojem je instalirana PIFC aplikacija;
- zadužuje se Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvještaja izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju unutrašnjih revizija u institucijama Bosne i Hercegovine;
- zadužuju se jedinice unutrašnje revizije da pravovremeno izrade i donesu, u skladu s propisima i rokovima odobrenim od Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, strateške i godišnje planove rada kako bi se osigurali preduvjeti za potpunu zaposlenost unutrašnjih revizora;
- zadužuju se rukovodioci institucija Bosne i Hercegovine da, u saradnji s jedinicama unutrašnje revizije, poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka unutrašnje revizije;
- zadužuju se jedinice unutrašnje revizije u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvu civilnih poslova

Bosne i Hercegovine i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta unutrašnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, a da o rezultatima izvještavaju rukovodioca institucije i Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine;

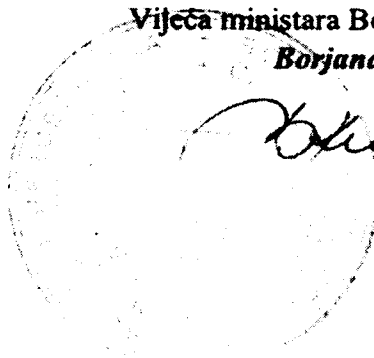
- poziva se institucija Predsjedništva Bosne i Hercegovine da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutrašnje revizije i Povelju unutrašnje revizije s Jedinicom unutrašnje revizije Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine;
- poziva se Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju unutrašnje revizije u skladu sa Zakonom o unutrašnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutrašnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnji konsolidirani izvještaj unutrašnje revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu dostavi svim institucijama Bosne i Hercegovine, zajedno s usvojenim zaključcima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

2. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i neće se objavljivati u „Službenom glasniku BiH“.

Broj: 05-07-1-1167-8/24
Sarajevo, 20. 5. 2024. godine

M. P.

Predsjedavajuća
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20. 5. 2024. godine, pod točkom 8, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine razmotrilo je Godišnje konsolidirano izvješće interne revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključilo:

- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključilo:
- zadužuju se Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu nužne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutarnjem ustrojstvu u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju;
- zadužuju se Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine i Granična policija Bosne i Hercegovine, kod kojih nisu u potpunosti kadrovski popunjene jedinice unutarnje revizije, da zajedno s Ministarstvom financija i trezora Bosne i Hercegovine osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja unutarnjih revizora u 2024. godini;
- zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine da u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine osiguraju efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući njezino održavanje i nesmetano funkcioniranje servera na kojem je instalirana PIFC aplikacija;
- zadužuje se Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine da u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvješća izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju unutarnjih revizija u institucijama Bosne i Hercegovine;
- zadužuju se jedinice unutarnje revizije da pravovremeno izrade i donesu, sukladno propisima i rokovima odobrenim od Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, strateške i godišnje planove rada kako bi se osigurali preduvjeti za potpunu zaposlenost unutarnjih revizora;
- zadužuju se rukovoditelji institucija Bosne i Hercegovine da, u suradnji s jedinicama unutarnje revizije, poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka unutarnje revizije;
- zadužuju se jedinice unutarnje revizije u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvu civilnih poslova

Bosne i Hercegovine i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvalitete unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, a da o rezultatima izvještavaju rukovoditelja institucije i Središnju harmonizacijsku jedinicu Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine;

- poziva se institucija Predsjedništva Bosne i Hercegovine da potpiše Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije i Povelju unutarnje revizije s Jedinicom unutarnje revizije Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine;
- poziva se Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštine Bosne i Hercegovine.
- zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnje konsolidirano izvješće interne revizije za 2023. godinu dostavi svim institucijama Bosne i Hercegovine, zajedno s usvojenim zaključcima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

2. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i neće se objavljivati u Službenom glasniku BiH.

Broj: 05-07-1-1167-8/24
Sarajevo, 20. 5. 2024. godine

M. P.

Predsjedateljica
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

